

Dopusti in proizvodnja

Približevanje julija in lepi dnevi so spremenili teme razgovorov in jih usmerili v »dopustniško razpoloženje«. Pravica do letnega oddiha je ena izmed pridobitev, ki so jo deležni vsi delovni ljudje. Vrh tega to ni samo pravica, temveč tudi potreba, ki se po počitku pri vsakem zaposlenem človeku odraža v večjem delovnem elanu, v telesni in duševni okrepitvi.

Toda kolikor so dopusti koristni tudi za proizvodne uspehe, so lahko zaradi nevsklajenosti tudi škodljivi. Vsako leto v poletnih mesecih vse gospodarske organizacije izkazujejo padec proizvodnje. To pa bi ne smelo biti, zlasti pa ne v sedanjem obdobju, ko naše gospodarske naloge zahtevajo velike napore.

Doslej smo planiranju dopustov posvečali pre malo skrbi. Značilno je, da želijo vsi prav v juliju in avgustu izkoristiti dopuste. To pa ne gre, da bi pri tem ne trpela proizvodnja. O teh rečeh bi se morali pogovoriti na zborih proizvajalcev. Mlajši neporočeni, ljudje brez otrok in ljudje ki imajo že odrasle bi morali že na osnovi tovarništva v tem času dati prednost tistim, ki so upravičeni za oddih v tem času. V nekaterih družinah je zaradi menjalnega delovnega časa in pouka na šolah dopust dejansko čas, ko je družina res skupaj.

Dopuste bi morale dejansko planirati ekonomske enote, ki poznajo delovni proces, vlogo posameznika v poteku dela in s tem tudi najbolj vedo, kako stvari urediti, da bo proizvodnja nemoteno tekla.

Problem zase so gotovo vodilni strokovnjaki. Zgodi se, da je cela tovarna v določenem času brez inženirja, brez tehnikov, pa celo brez mojstrov in oddelkovodij. Le-ti si pridržujejo veliko bolj pravico osebnega odločanja o času dopustov kot delavci v proizvodnji. Tako se lahko zgodi, da zamrejo tudi nekatere službe v podjetjih. To v enaki meri velja tudi za javne službe v komuni, razen šol seveda. Načelno pravilo je, če kdo kakšne reči na občini ni opravil v začetku junija, lahko kar počaka na jesen. Končno bi dopuste morali vsaj nekoliko vzklanjati tudi v svetih odborih, v vodstvih političnih organizacij.

In da ne pozabimo! Poseben problem so tudi tisti, ki silijo ob konicah dopustniške sezone na »oddihi«, ki pa dopuste uporabljajo za delo na svojih posestvih, pri sorodnikih itd.

Z zasluženim in koristnim dopustom delovnih ljudi naj ne gre na »dopust« tudi proizvodnja.

CELJSKI TEČNIK

Celje, 22. junija
Leto XII, številka 24
CENA IZVODU 20 DIN
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

Z ZASEDANJA OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

Načrtnost in red v izgradnjo naselij

POROČILO SVETA ZA TURIZEM PRED LJUDSKIM ODBOROM. ŽIVA RAZPRAVA, KI PA NI SPREMENILA PREDLOGA SVETA. — DOLGOROČNO POSOJILO ZA CESTO PROTI ROGAŠKI IN SODIŠČE V CELJU. — V PRORAČUNU ZA LANSKO LETO SO IZDATKI ZA 12 MILIJONOV VEČJI OD DOHODKOV. — V BODOČE NAMESTO 15 LE 7 SVETOV PRI OKRAJNEM LJUDSKEM ODBORU. — RAZREŠENICA ČLANOM SVETOV S POTEKOM MANDATA. — VOLITEV NOVIH SVETOV IN NOVA IMENOVANJA. —

Na skupni seji obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora so v torko najprej razpravljali o poročilu sveta za urbanizem. Le-to je vsebovalo številne probleme s področja urbanizma, ki v okraju, začenši s Celjem, šepa zaradi naslednjih pomanjkljivosti:

Odnos do urbanističnih problemov v občinah ni dovolj izostren. Manjkajo urbanistični programi, čista koncepcija zazidave in organizirana gradnja, ki bi ekonomsko in družbeno bila utemeljena. Vse to povzroča nedogledno raztegnjenost pri urejanju komunalnih naprav, povzroča podražitev le-teh, uveljavljajo se lokalistične težnje, širi se črna gradnja itd. (O teh problemih smo pisali v 22. številki v poročilu s posveta predsednikov občin s tedanjim sekretarjem za urbanizem LRS tov. Rikom Jermanom).

V živahni razpravi so odborniki opozarjali na specifične probleme v svojih občinah, opozarjali na

škodo, ki je s stihijnostjo gradnje v preteklosti že storjena, in soglašali s predlogom sveta za urbanizem, da v to področje dokončno vnesemo red, zakonitost, predvsem pa načrtnost na temelju upoštevanja vseh potreb.

Po razpravi sta zbor za glasovanjem potrdila predlog sveta za urbanizem, ki poleg okvirnih načel bodočega urbanističnega razvoja predvideva tudi izdelavo urbanističnih programov v vseh občinah še v letošnjem letu ter ukli- nja nekatere gradbene okolišče, ki so neperspektivni.

Na seji je svet za družbeni plan in finance predlagal med drugim potrditev dolgoročnega posojila za cesto Celje—Rogaška Slatina, in sicer 60 milijonov za odsek med Vrbinim in Grobelnim, nadalje 27 milijonov za dograditev sodišča v Celju in poročilo za kmetijsko investicijo v imenem (vključno odkup zemlje).

Poleg tega so na seji potrdili še

predlog o ustanovitvi posebnega sklada za vzdrževanje stavb, ki jih upravlja OLO in zaključni račun okrajne gostinske zbornice za 1961 leto.

Svet za plan in finance je predložil v potrditev še zaključni račun okrajnega proračuna za lansko leto. Za 12 milijonov višji izdatki nad dohodki se bodo po potrjenem odloku krili iz sklada 6 % proračunske rezerve.

Komisija za statut je ljudskemu odboru predložila naslednjo spremembo. Do sedaj je bilo pri okrajnem ljudskem odboru 15 svetov, v njih pa poleg odbornikov OLO po delegatskem sistemu predstavniki vseh občin. Zaradi sorodnosti dela, zaradi težnja pristojnosti na svetih v občinah in podobnih razlogov je komisija predlagala združitve nekaterih svetov, tako da jih bo na odslej le sedem. Razen v svetih za šolstvo, prosvedo, kulturo in telesno vzgojo ter za zdravstvo in

socialno varstvo, v bodoče ne bo več delegatskega sistema.

Ljudski odbor se je s predlogom strinjal in zglasoval razrešnico dosedanjim članom sveta, ki jim je že potekla mandatna doba. Članom svetov se je v imenu ljudskega odbora za poštvalno delo zahvalil predsednik okrajne tove Miran Cvenk. Nato so na predlog komisije za volitve in imenovanja izvolili nove svete, razrešili upokojenega sodnika okrajnega sodišča Jakoba Mlinarja, predsednika odbora za gradnjo sodišča Franca Rupreta in na njegovo mesto izvolili inž. Bukanovskega. Končno so razrešili Jožeta Jošta dolžnosti predsedni-

Odborniki OLO enkrat drugače: Vrh Narodnim domom po zaključeni seji

ka komisije za kadrovska vprašanja, na to mesto pa izvolili tov. Vlada Črešnika. Kr.

TEŽIŠČE NA DELU KOMISIJ

Pestrost našega družbenega življenja, predvsem pa v družbeno-ekonomskih odnosih zahteva tudi nove oblike, predvsem pa poglobljeno vsebino pri delu sindi-

kalnih organizacij. Danes vsaka izmed oblik družbenega prizadevanja terja poznavanje problemov, analitično oceno razmer vedno in povsod, zahteva čvrsto in vzpodbudno orientacijo. Minuli so časi, ko smo razpravljali o vsem pogosto površno in preveč laično.

Take in podobne ugotovitve so bržčas vodile občinski sindikalni svet v Celju, da je že pred letnim občinskim zborom, v pripravah na ta zbor, uveljavil nov način dela. Letni zbori in konference, neglede katere organizacije jih prirejajo, so časovno preozke, po udeležbi pa preglomazne, da bi na njih dejansko prevladal delovni, analitični in programski duh. Zato so precej časa pred letnim občinskim zborom v Celju obravnavali probleme na številnih diskusijskih sestankih, kamor so vabili ljudi, ki na posameznih področjih delajo. Take razprave v krogu, ki

ga ni ohromila raznovrstnost sestava, so bile izredno koristne, vrh tega pa so, ko so razno gradivo združile, dale tudi zares več ali manj verno sliko in prerez skozi vse veje in oblike družbene dejavnosti delovnih ljudi.

Jasno je, da je na osnovi takih predhodnih diskusijskih sestavkov na občnem zboru prišlo pred delegate zbrano, urejeno gradivo za razpravo in za načrtovanje dela v bodoče.

Občinski sindikalni svet ima poleg predsedstva in tajništva še izredno živo in mobilizacijsko omrežje, ki ga tvori devet stalnih komisij: gospodarska, komisija za družbeno in delavsko upravljanje, komisija za higiensko in tehnično zaščito, organizacijsko-kadrovska komisija, komisija za prosvedo, kulturo in tisk, komisija za obrt in komunalo ter komisija za prošnje in pritožbe.

Nov sanatorij v Ravnah pri Šoštanju

V mesecu juliju bodo v Ravnah odprli nov sanatorij — rekreacijski center, ki bo namenjen za zdravljenje članov Zveze borcev, kateri potrebujejo duševno in telesno rekreacijo. Zmogljivost novega doma bo okrog 60. Ob otvoritvi pa bo imelo prostor trideset bolnikov. Zdravili bodo s psihoterapijo, delovno terapijo in razvedrilom. Preurejevanja lepega gradiča v Ravnah vodi celjska bolnišnica z investicijami iz republiškega sklada ter sofinansiranjem komun.

V celoti še vedno niso popolno-

ma vsklajena mnenja, kdo naj bi se zdravil — t. j. lažja ali težji primeri duševno neuravnoteženih ljudi. Po mnenju nekaterih psihiatrov naj bi ta novi zavod sprejel predvsem tiste vrste ljudi, ki se z okolico ne morejo spoprijazniti in bi jim dom nudil neke vrste azil. Z delovno terapijo pa bi se vključil v dolgotrajnejše zdravljenje.

Z novo ustanovo je storjen korak naprej v zdravstvu, kajti tovrstnih zavodov nam še vedno primanjkuje in to predvsem za preventivo. —lk

V PONEDELJEK SE V SENTVIDU NAD SOSTANJEM ZACNE

okrajni politični seminar

Nove ekonomske-politične naloge, ki se kažejo ob nastali gospodarski situaciji, v našem družbenem in političnem življenju, terjajo od vodilnih organov v gospodarskih organizacijah tudi temeljito poznavanje problemov. Okrajni komite ZKS je preko ideološke komisije sklenil v okviru okrajnega političnega seminarja, ki je dobil že stalne oblike političnega in družbenega izobraževanja, posvetiti posebno pozornost kadrom iz naših največjih gospodarskih organizacij. Tako se bo v ponedeljek v Sentvidu nad Soštanjem začel štiritdnevni seminar, ki se ga bo udeležilo okoli 25 odgovornih komunistov iz večjih industrijskih in kmetijskih gospodarskih organizacij.

Program seminarja predvideva večje število predavanj s področja našega družbenega razvoja,

gospodarstva in odnosov v podjetjih, decentralizacije, delitve dohodka itd. Težišče seminarja bo posvečeno obravnavanju konkretnega stanja v okraju, občinah in podjetjih. Poleg predavanj bodo udeleženci v grupnem delu prav tako konkretno analizirali stanje v svojih podjetjih na osnovi gradiva, ki ga bodo prinesli s seboj. Seminar ima predvsem delovni značaj, program pa je precej obsežen.

Kadrovanje udeležencev so izvršili občinski komiteji ZKS, dokončen izbor pa je izvedla okrajna ideološka komisija skupaj s kadrovske komisije.

Predavatelji na seminarju bodo najvidnejši politični delavci in gospodarski strokovnjaki iz okrajnih in republiških forumov ter republiških višjih šol. Seminar je organizacijsko in strokovno pripravila celjska delavska univerza. —

NALOGE SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Akcija občan - uprava

Pri vseh občinskih ljudskih odborih v celjskem okraju je v teku akcija »občan — uprava«, ki ima namen izboljšati odnose med javno upravo in občani. Posebno in zelo pomembno vlogo imajo v tej akciji sindikalne organizacije uslužbencev pri posameznih organih in ustanovah javnih služb, še posebej pa sindikalne organizacije pri občinskih ljudskih odborih. Velik pomen za uspeh te akcije bo tudi aktivno sodelovanje članov delovnih kolektivov v organih in ustanovah, ki lahko s svojimi predlogi največ prispevajo izboljševanju služb, v katerih delajo, s tem pa tudi k izboljšanju odnosov med občani in upravo sploh.

Zato je komisija za uslužbence državnih organov in družbenih služb pri okrajnem sindikalnem svetu v Celju posvetila posebno sejo tem problemom, ki so se je udeležili tudi vsi predsedniki občinskih komisij za uslužbence državnih organov in družbenih služb. Na seji so bili sprejeti pomembni zaključki, ki naj prispevajo k uspehu akcije oziroma lažjemu, hitrejšemu, učinkovitemu in cenejšemu uveljavljanju pravic in realizaciji dožnosti občanov.

Komisija meni, da morajo sindikalne organizacije uslužbencev državnih organov in družbenih služb v tej akciji posvetiti posebno pozornost celumu kompleksu problemov, ki izhajajo iz odnosov med uslužbenci in občani in si s svojo aktivnostjo prizadevati, da bodo ti onosi pridobili na kulturnosti, humanosti, skratka, da bi tudi v teh odnosih med ljudmi zagotovili socialistične odnose.

Sindikalne organizacije naj bi vztrajale pri tem, da mora akcija zajeti poleg državne tudi javne službe, kot je to tudi nakazano v programu, ki ga je publiciral zvezni zavod za javno upravo, pri čemer so mišljene: zdravstvena služba, služba za zaposlovanje delavcev, socialno zavarovanje, banke, pošta, železnica itd.

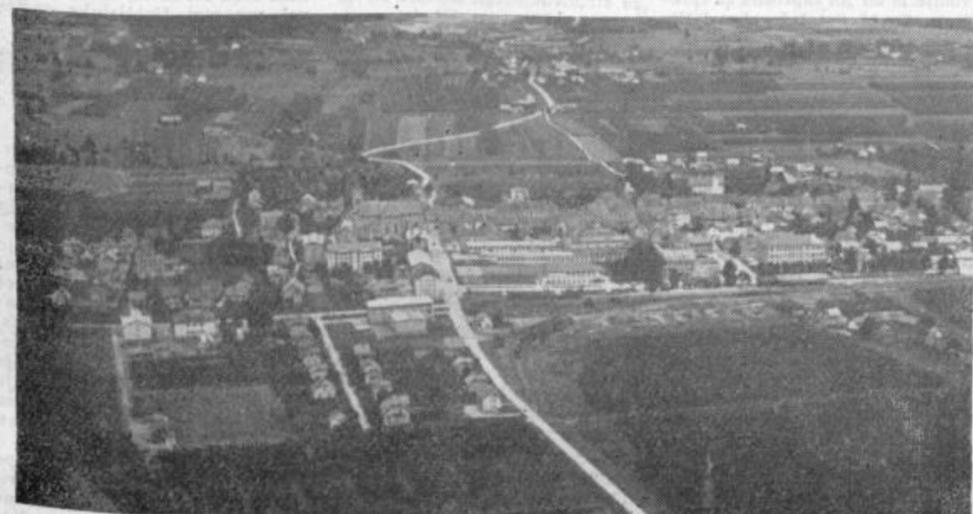
Občinske komisije za uslužbence državnih organov in družbenih služb naj bi organizirale konference s predstavniki vseh sindikalnih podružnic, na katerih bi obravnavale probleme v zvezi s pričetkom akcije. Na seji je bilo posebej poudarjeno, da je treba na teh posvetih v občinskem merilu pritegniti tudi sindikat zdravstvenih in prosvetnih delavcev. Konkretna naloga vsake sindi-

kalne organizacije bi bila v tem, da bi najprej ugotovila stanje odnosov med uslužbenci in občani v svoji organizaciji, pri čemer bi naj ugotovila najvažnejše probleme in pripravila ustrezne ukrepe za njihovo reševanje. Vzroki raznih slabosti in pomanjkljivosti v teh odnosih so lahko zelo različni, pričeni od nedokončane izgradnje komunalnega sistema, zastarelosti ali neracionalnosti posameznih predpisov, slabosti v organizaciji in metodah dela, pomanjkanja kadrov, prostorov in tehničnih sredstev, pomanjkanja strokovne literature, ki bi obravnavala posamezne probleme iz teh odnosov, nepopolnega informiranja javnosti pa do mnogih navidez majhnih vprašanj, kot so neracionalni obrazci, slabo organiziran sprejem strank itd.

V razpravi je bilo tudi poudarjeno dejstvo, da je treba strokovnemu in političnemu izobraževanju uslužbencev, ki imajo največ stikov z občani — strankami, posvetiti posebno pozornost, zlasti to tudi velja za uslužbence na krajevnih uradih občinskih ljudskih odborov ter v sprejemnih in informacijskih pisarnah. Napačno je mnenje, da je delo v sprejemni in informacijski pisarni zgolj administrativno-tehnična značaja, kajti uslužbenec v takšni službi mora razpolagati tudi s posebnim znanjem in imeti posebne osebne lastnosti, ki zagotavljajo kulturo in human odnos do stranke.

Navzoči so tudi opozorili na potrebo, da bi gospodarske in druge organizacije, zlasti tiste, ki imajo večje število zaposlenih, morale formirati posebne službe za svoje delavce, ki bi v njihovem imenu opravljale razne zadeve pri občinskih ljudskih odborih in javnih službah. S tem bi delavci lažje uveljavljali svoje pravice in urejevali svoje obveznosti, izgubljali manj delovnega časa, velike prihranke pa bi dosegle gospodarske in druge organizacije, kot tudi družbena skupnost v celoti. Marsikje bi bilo mogoče za takšno pomoč občanom, ki so zaposleni, angažirati že obstoječe službe v gospodarskih in drugih organizacijah (pravna služba, tajništvo in podobno).

J. Z.

Pogled na Zalec z zraka. Tak je bil pred leti. Danes bo bržčas meja med hišami in kmetijskimi površinami že manj izrazita, tako da težko ločimo do kod je polje in kje začne trg.

proizvodnost • osebni dohodki • anomalije

KOMISIJE SO ZAŽIVELE

V vseh občinah so v zadnjem času postale komisije za izvajanja predpisov o delitvi dohodkov zelo aktivne. Razen osrednjih občinskih komisij, so v tem obdobju začele delovati tudi strokovne podkomisije. Tako smo obiskali domala vse občinske komisije. Takoj v začetku je potrebno povedati, da imajo neprimerno več dela občinske komisije v razvitejših občinah (Celje, Zalec in Soštanj), kajti tu se polagoma spriče večje gospodarske moči komu nabira vse več dokumentacij. Medtem pa v nekaterih manjših občinah ni posebnih problemov, kajti gre za malo število gospodarskih organizacij in ustanov, ki bodo morale predložiti ustrezno dokumentacijo in analize.

Njihova naloga je to!

Ko so na komisijah obravnavali nekatere primere, nekje so to ugotovili že na strokovnih podkomisijah, so prišli do zaključka, da so izračunali »stresen kar tako«, kar pa nima smisla. Kajti osnovni smisel sedanjih ukrepov in začrtanja bistvenih ter značilnih družbenih norm razpolaganja s sredstvi (ne zamenjavati teh pojmov s administrativnimi zaključki razvoja podjetja) ni, da bi komisija ugotavljala ali je neko podjetje dobro gospodarilo ali ne. To je naloga samoupravnih organov in delovnih kolektivov.

Ob tem so gospodarske organizacije dosledno sledile osnovnim političnim načelom, ponekod pa so se še vedno skušali izogniti stvarni obravnavi problema ter jasnemu in odkritemu razpravljanju v kolektivu. Zaradi tega se je tudi pripetilo, da so nekatere gospodarske organizacije dobile predloženo dokumentacijo nazaj, da jo popravijo. Tak primer je tudi »Gradnja« v Zalcu — čeravno moramo povedati, da to ni edini primer in da zaradi tega ni primer, ki ga moramo do kraja obsojati.

Res je naša naloga

Druge pa so zadevo obravnavali dokaj drugače. Sem — v pozitivnem smislu — sodi škofjevaška tovarna ovej. Tu so zadevo natanko analizirali. In ne samo, da so proučili dosedanje obdobje; pregledali so realne možnosti za naprej. Zaradi tega so 6 milijonov, čeravno so za lani bili skopi pri odmerjanju uspehov, še posebej rezervirali za letos. Upajo sicer, da jim te vsote ne bo potrebno načeti, hkrati pa so prepričani, da je tolikšna vsota zadostna, da bi lahko premostili tudi kako resnejšo težavo, ki bi nastopila zaradi pogojev, ki so izven njihovih moči.

veneje — ko so o delitvi sredstev razpravljali, proizvajavci so tudi natanko čutili, da gre za njih. Tako so tudi o teh problemih razpravljali. To pa je tudi hkrati najboljši dokaz, da pomeni dober delavski svet in dober kolektiv z dobrim vodstvom poročstvo za uspeh — to hkrati tudi pomeni, da v teh skupnih naporih morajo prav samoupravni organi odigrati (in jo lahko odigrajo) najpomembnejšo vlogo. Istočasno pa to pomeni, da so povsod tam, kjer so pustili, da so v imenu kolektiva govorili strokovnjaki — to nam dokazujejo drugi primeri — dosegli prav obraten učinek.

Enotni principi

Pred dnevi je bilo v Celju posvetovanje načelnikov oddelkov za gospodarstvo pri občinskih ljudskih odborih. Trgovinska zbornica je pripravila posvetovanje z namenom, da se skupaj dogovorijo o enotnih načelih pri podrobnih odločitvah o maksimalnih maržah, ki jih bodo občine dopustile za posamezne blagovne skupine. Poudariti je potrebno, da ni šlo za dogovarjanje o višinah marže, ker bo ta različna v posameznih občinah, temveč le o načelih, ki morajo biti vsklajene, ker tudi gre dejansko za zaokroženo področje. Odstopanje od osnovnih načel pa bi hkrati imelo za posledico ustvarjanje nepotrebne zmede tam, kjer ni potrebna.

republickih in zveznih organov, da se bodo odvisni stroški približali šele po pribitju marži. Morda velja pripomniti še to. Ta ukrep in tako enotno stališče je nujno in koristno. Zlasti, ker bo veljalo tudi za prodajalne s kmetijskimi pridelki. Tam pa so vsaj upravičljivi odvisni stroški tudi nad 30 odstotkov nabavne vrednosti. Nasproten sklep bi namreč pomenil, da bi se marža zaradi absolutno povečanih zneskov povečala kar za okoli in celo čez 6 odstotkov.

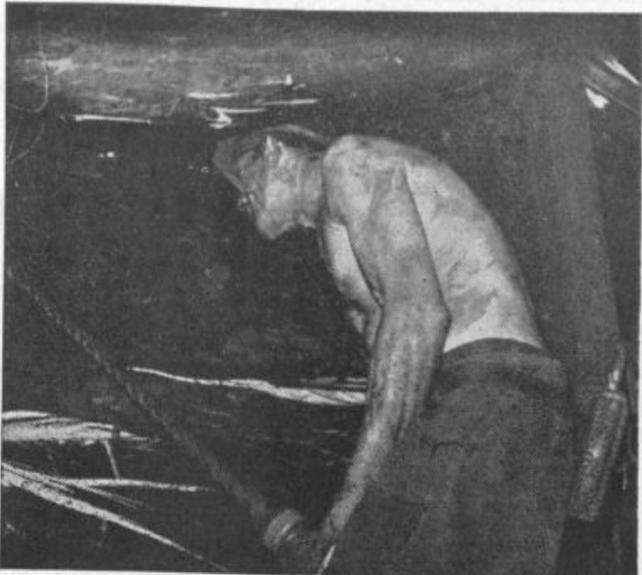
Okrajna trgovinska zbornica je pripravila tudi poseben osnutek odloka, ki so ga na tej seji v mnogem spremenili. Zlasti podrobno so obravnavali vprašanje odvisnih stroškov. In sicer ali jih naj upoštevajo pred pribitkom marže ali za tem. Tovariš Ivan Petauer, načelnik oddelka za gospodarstvo celjske občine, je natanko obrazložil, da bi zlasti potrošnikom v nekaterih primerih pribijanje odvisnih stroškov pred pribitkom marže škodovalo in da bi od tega imela neposredno korist samo trgovina. Tako je navedel tudi primer iz Celja, kjer bi ena sama mala trgovina spriče določene marže zaradi absolutno večje osnove pridobila po lanskoletnem izračunu kar okoli 800 tisoč dinarjev več zaradi odvisnih stroškov. Če pa bi odvisne stroške upoštevali po pribitku marže, bi se jih trgovina branila, ker bi zanjo ne bili koristni — bolj rečeno — bili bi škodljivi, saj bi pomenili mehanično poviševanje cen.

Istočasnno so se zadržali tudi pri vprašanju — ali naj bo prometni davek sestavni del določene marže, oziroma ali naj se posebej obravnavava. Tu so na koncu ostali neenotni, čeravno velja tudi tu načelo istega principa obravnavanja problemov. Razviteje občine (Celje, Laško, Soštanj v Občini) bodo obravnavale zadevo skupno in bodo dejansko tako nasploh odpravili vprašanje okoli prometnega davka. Tako bo odslej dajatev trgovinskih organizacij kot so vse ostale dajatev. Manj razviteje občine (Sentjur, Mozirje, Konjice) pa bodo obravnavale samo neto maržo!

Istočasnno pa je tudi načelnik oddelka za gospodarstvo pri občini Zalec, kjer ti stroški znašajo skupaj za vso občino 12 milijonov. Na koncu so se domeni, saj je tako tudi tolačenje

Kaže, da se bodo o tem morali še enkrat pogovoriti. Kajti mimo načela o enotnosti obravnavanja problemov, obstaja še druga ne-logičnost. Tajnik trgovinske zbornice je na posvetovanju opozoril, da pri 12 odstotkih marže, ki ji nekateri pravijo neto marža, predstavlja neto maržo dejansko nekaj nad sedem ali osem odstotkov. Ostalo so razne dajatev. Torej pri odšteti ali brez pribitka občinskega prometnega davka le težko oziroma sploh ne moremo govoriti o neto marži.

In če nadaljujemo, ali ni bolj smotno, da počasi izginejo iz izločb »table«, listki in obvestila o prometnem davku, kajti to je končno nesmiselno in negativno učinkuje na potrošnike.

Sličica iz življenja

Vse gospodarske organizacije morajo letos posredovati podatke o višini prejemkov, in sicer za vse kategorije. Za one do deset tisoč dinarjev mesečno, do petnajst... do sto, iznad sto, in iznad dve sto. Mnogi jemljejo to poročilo kot nekaj nepotrebne in birokratskega, kar nihče niti ne pogleda. Tak primer je na primer recimo Ingrad, kar je računovodja tega podjetja celo potrdil. Obstajajo pa še drugi. Vendar je Ingradov primer zanimiv in tudi najbolj poučen. — Namreč, česar si ne smemo dovoliti in kaj si lahko.

dobili še več (to je povedal predsednik delavskega sveta), da pa so višek podarili inženirju, ki je prejel prevelike akontacije in bi zaradi tega moral denar vračati. Na vprašanje ali so kaj razpravljali, da bi kaj odstopili delavcu, ki je prejel samo devet tisoč dinarjev v maju, je predsednik delavskega sveta odgovoril, da o tem niso razpravljali!!!

V tem podjetju so mislili, da gre za list papirja, ki nima vrednosti in ki ga je računovodja brez posebne skrbi podpisal, čeravno bi mu moral obrazec za april povzročati precej skrbi.

Istočasno pa velja pripomniti dvoje: Pri Ingradu imajo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. V njem je natanko zapisano, da je lahko najnižji mesečni prejemek 16.480 dinarjev in najvišji samo 100 tisoč dinarjev. Z ozirom na to, da je pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, ki ga potrdi delavski svet v nekem smislu za podjetje ZAKON, se zastavlja vprašanje, kdo je imel pravico podpisati izplačila (gre za oboja) v nasprotju s sprejetim pravilnikom? In kdo je za to odzvooren?

Kajti na občini in pri političnih organih, katerim končno ni vseeno, kaj se v Celja in v celjskem okraju dogaja, so si med drugimi ogledali tudi ta listek. Ugotovili so, da je v marcu prejelo veliko čez 200 delavcev izpad petnajst tisoč dinarjev. V aprilu pa je prejel en delavec celo borih 9 tisoč dinarjev. Istočasno pa je bilo v aprilu v tem podjetju 7 ljudi, ki so dobili nad 120 tisoč dinarjev in v maju 5 takih. Če izvzamemo inženirja Bošnjaka, ki je dobil nagrado za racionalizacijo, nam ostanejo torej štirje.

Razen tega pa to podjetje doslej še ni analiziralo svojega lanskoletnega poslovanja, niti niso proučili novih pogojev, v katerih so se znašli. To pa tudi pomeni, da niti ne vedo, kak bo končni uspeh in ali bodo ustvarili dovolj sredstev. Kljub temu pa so imeli dovolj poguma, da so jih delili; kar so delili — bodimo odkriti — so letos ustvarjena sredstva. To na je ena od največjih napak, kar jih trenutno lahko gospodarska organizacija zagreši.

Uradna obrazložitev je bila: visoka izplačila so rezultat akorda uslužbenec? Dokaj neverjetno in tudi smešno!

Največ pa je dobil predsednik delavskega sveta (preko dvesto tisoč). Ko so izplačilo zagovarjali, so na občini trdili, da gre za razliko iz lanskega leta. In da gre dejansko za akord tehnikov. To je lahko in verjetno res. Res pa je tudi, da so povedali, da bi lahko

Realna podlaga brez „PLAFONA“

V zadnjem obdobju so tudi sindikati zaozeli jasno stališče do oprasanja razponov in tako imenovanih plafoniranih osebnih dohodkih. Nezadržno je namreč, da se razmerje med najnižjo kategorijo in vodilnimi ljudmi ustavi pri razmerju ena proti deset — ali celo da gre čez to razmerje. Istočasno pa je nemogoče, čeravno gre za različne osebe, da bi ignorirali osnovno gibalno: in sicer — nagrada po delu. Vendar mora tu obstajati neka mera in predosem realna osnova.

s preprosto formulacijo ugotovitev, češ delo je normirano in kolik je rezultat — tolik je tudi zaslužek. Zal pa je to logika brez osnove, kajti — ali obstaja objektivna sigurnost, da so normativni pravilniki? Ali morda v organizaciji dela ni kaj zaškrupalo in podobno. Čim bi to bilo, je tudi vsaka logična gradnja nesmiselna. Brez objektivne osnove je še tako objektiviziranje neobjektivno.

Ko so govorili o teh problemih, niso omenjali številk iznad sto tisoč, kajti pri teh (razen v izjemnih primerih) že težko govorimo o morali. Istočasno pa so poudarili, da je tudi nemogoče najti neko ustrezno in enotno univerzalno merilo odnosov, kajti to je odvisno predosem od strukture zaposlenih in njihove udeležbe na posameznih upravičenih predeških.

Vendar moramo pripomniti po analizi o nekaterih podjetjih — zlasti pa v razgovoru z delavci — da so v večini kolektivov prav te naloge sedanjega obdobja ozeli najresneje.

Obstaja pa še drug problem. Namreč — uraonavanje in upoštevovanje najnižjih kategorij z ozirom na zaslužke. V nekaterih kolektivih (zlasti večjih in bolje organiziranih) so temu problemu posvetili posebno pozornost. Druge pa so zadevo še naprej reševali praktičistično in se zaradi tega v to niso spuščali.

Na koncu še to — pravo krivični bi bili, če ne bi hkrati povedali, da so nekatera podjetja v težavnem položaju, in sicer iz dokaj različnih razlogov. Tu obstajajo objektivne in subjektivne slabosti. Če je trg ali kaka druga okolnost, ki jim onemogoča, da bi te zadeve uredili, bi bilo krivično, če bi jih obsojali. Če pa so za notranje slabosti vzrok osebnih napak (organizacija dela, visoki stroški in podobno), potem res tudi ni vzrokov, da bi sedaj to brez prilaganja potrebam in pogojem mehanično urejali in zlasti ne brez jasne in odločne besede delavskega sveta ali kolektiva.

Zanimivo in hvalevreden je primer iz celjske Cinkarne, kjer vsa razmeroma mala izplačila se posebej obravnavajo in poiščemo ustrezno možno (ne da bi dajali »usmiljivino«) rešitev, da do takega izplačila sploh ne pride. Za to so se angažirali vse politične organizacije v kolektivu in tudi ustrezni del uprave. Druge pa žal niso tako racionalni. Zadovoljili so se

Lahko tudi brez glavobola

Doslej so bili prosvetni delavci dokaj nižje stimulirani, kot enako izobraženi kadri v gospodarstvu. Razumljivo je, da je bilo treba te napake popraviti, vendar bi prehod v skrajnost pomenil škodo le za prosvetne delavce.

dinarjev. In sicer preprosto zaradi tega, ker šolski pravilniki zaenkrat v niansah niso prilagojeni osoli, s katero šolstvo razpolaga. (Zmanjšanje je nastalo zaradi znižanja prometnega davka na malo prodajo.) Ko pa smo govorili s predsednikom upravnega odbora sklada za šolstvo, smo zvedeli, da je od šolnikov dokaj iluzorno, da bi pričakovali zvišanje skupne osote. Istočasno pa je tudi jasno, da se na šolah lahko mnogo prihrani in to pomeni desetine milijonov. Zaradi tega sploh ne obstaja bojazen, da bi se šolstvo pojavilo z določeno zahtevo po denarju, ki bi jo res morda spriče tega, da šol ni možno zapreti, ne mogli odbiti. Toda šolniki se bodo z zahtevami morali pojaviti pred upravnim odborom sklada. Tu pa bo že drugače. Zaradi tega je tudi toliko pomembna pravilna, ra-

zumna in perspektivna politika na vsaki šoli.

Dokaj drugačno sliko smo dobili v Zalcu. Občinski sklad za šolstvo je bil tam še previdnejši. Odločili so se za dodeljevanje sredstev šolam po dvoanjstinah, tako da sploh odpade vprašanje zadnjih mesecev. Razen tega so tudi popprečja — za iste kategorije šol — nižja in imajo šole tudi skupno računovodstvo, kar najprej izdatke pocieni, razen tega pa je možno posamezne ekscese sproti odpravljati. Taka politika za in o šolstvu je vsekakor koristnejša — predosem za šolarje in šolnike. In sicer brez ozira ali gre za profesorje, predmetne učitelje ali samo za učitelje.

Pripetilo se je v našem okraju. Dovolite, da tovariša ne imenujem, ker je zadevo poppravlil, in sicer sam, ko so ga nanjo opozorili. Vsi prav dobro vemo — prosvetni delavci najbolj — da so novi pravilniki še neizdelani in da bo treba še precej truda, da bodo vsaj približno stvarno merilo dela in uspeha prosvetnih delavcev. To je namreč proces, ki se je o prosveti šele začel, v industriji pa je že precej prečiščen pa še vedno ni idealen.

Po svojem pravilniku je tako neki upravitelj, in sicer po podrobnih izračunih dobil za 118 tisoč dinarjev osebnih dohodkov. Nekoliko neverjetno je vse skupaj zoenelo. Strokovnjaki s tega področja so si zadevo ogledali. Ugotovili so, da je bilo izplačano precej neupravičenega osebnega dohodka. Tovariš profesor je to

sam poppravlil. Istočasno je tudi poppravlil nekatere elemente, ki so se v pravilniku ob tej analizi pokazali za neozdržne. Zato celo zasluži priznanje.

Istočasno pa je jasno, da morajo prav prosvetni delavci biti zelo hudi do primerov, kjer bi šlo za zavestno težnjo do višjih dohodkov. Kajti le-ti bi kaj hitro ustvarili negativen učinek in bi dejansko podrli vsa dosedanja naprežanja za ureditev razmer ter tudi vse dosedanje delo okoli in za pravičnejše odnose med osebnimi dohodki. Prav z istega aspekta je potrebno obravnavati vprašanje nadur in podobno.

Namreč, jasno je, da ne gre za nekaj, kar bi naj veljalo samo letos. Gre za regulator, ki bo v svojem razvoju na tem področju veljal za daljše obdobje; in zaradi tega bi vsekakor bilo napačno, če bi večina prosvetnih delavcev, ki želi najboljšo rešitev, dovolila, da že začetne poizkuse kdorkoli diskreditira.

Gradivo zbral in uredil Mile Iršič

Podvojen porast izdatkov

V žalski občini je po zadnjih podatkih zavarovano nekaj čez 86 odstotkov prebivalcev, ki uveljavljajo zdravstveno varstvo v zdravstvenih domovih v Zalcu in Polzeli ter v zdravstvenih postajah in Vranskem, v Preboldu, Zabukovci in Libojah. Od tega je v preteklem letu, bolovalo 8652 prebivalcev, kar je za 7 odstotkov več kakor leta 1960. Medtem ko so že poprej stroški za ambulantno zdravljenje nenehno naraščali, so se lani v primeri s prejšnjim letom celo podvojili. Tako so znesli skupni izdatki 1960. leta 26 milijonov 231 tisoč dinarjev, lani pa 56 milijonov 560 tisoč dinarjev.

Podružnica okrajnega zavoda za socialno zavarovanje ugotavlja, da je vzrok porasta stroškov iskati v povečanju cen posameznih storitev in s tem v ustvarjanju višjega dohodka zdravstvene službe. Ambulantno zdravljenje so od julija lanskega leta dalje plačevali po pogodbenih pavšalih, pri čemer so bili ambulantni pregledi tista postavka v pavšalu, v kateri so se odražali vsi materialni in funkcionalni izdatki. Ker so zajemali tudi plače zdravstvenih delavcev in

ker so se le-te po zakonu o reorganizaciji zdravstvene službe povečale, razumljivo, niso zadostala sredstva v višini prejšnjih let. Vendar pa vzroki povečanja niso predvsem tu. V strukturi najrazličnejših obolenj, ki so povečale stavež bolnikov za 10 odstotkov v primerjavi s preteklim letom, izstopajo zlasti nesreče tako pri delu kakor še v večji

meri izven dela. Samo ta dva faktorja sta povzročila izgubo 17 tisoč 438 dni, kar predstavlja 11,6 odstotkov vseh izgubljenih dni. Če bi podatek še nekoliko razčlenili, bi prišli do nekaterih konkretnih primerov, ki kažejo na to, da v posameznih gospodarskih organizacijah posvečajo vse premo skrbni tehnični zaščiti pri delu in s tem človeku. Isto-

časno pa seveda tudi ljudje niso dovolj pozorni do sebe. Na primer: v keramični industriji v Libojah je bilo lani 62 primerov nesreč izven dela, ki so terjale 1676 dni staleža, medtem ko je bilo 41 poškodb pri delu s 472 dni staleža. V Agroservisu je bilo prav tako več poškodb izven dela kakor pri delu, podobno pa tudi v podjetju Gradnja Zalec. Posebej zanimivo je, da so bile poškodbe izven dela vselej težje kakor poškodbe pri delu.

Nobenega dvoma ni, da prav poškodbe močno bremenijo izdatke socialnega zavarovanja, da pa hkrati obremenjujejo tudi same gospodarske organizacije, zaradi česar bi morale te pričeti s sistematičnim reševanjem tega problema, ki bi zahteval tudi več preventivnega dela s strani zdravstvene službe.

Na porast izdatkov je naposled vplivalo tudi zdravljenje v bolnišnicah, ne glede na to, da se je letalna doba znižala od 15 dni v letu 1960 na 14 dni lani. Skupni izdatki za zdravljenje v bolnišnicah so znašali predlanskim 89 milijonov 500 tisoč dinarjev, lani pa 150 milijonov 180 tisoč dinarjev. Poleg tega so se več kot podvojili tudi stroški za kopalisko in klimatsko zdravljenje — od preko 5 na preko 7 milijonov dinarjev.

Kljub toliko povečanim izdatkom je žalska podružnica okrajnega zavoda za socialno zavarovanje zaključila svoje poslovanje s pozitivno bilanco, vendar predvsem po zaslugi plačila prispevka iz časnega delovnega razmerja za obiravce hmelja. dhr

PREURANJENO?

Kot je znano, je bila s prvim majem letos ukinjena edina ozkotirna železniška proga v Sloveniji, ki je povezovala Poljčane s Slov. Konjicami oziroma Zrečami. Od tega dneva dalje je uveden avtobusni promet za prevoz potnikov iz Poljčan, ki ima približno enak vozni red kot ga je imel vlak, razen v nekaj dodatnih vožnjah. Tovorni promet pa je sedaj večinoma usmerjen z železniške postaje v Celju. Sama ukinitev železniške proge in uvedba avtomobilskega prometa je bila že pred tem obravnavana na sestankih predstavnikov občinskih organov, gospodarskih organizacij in železnice. Glavni razlog za ukinitev proge je bil v njeni nerentabilnosti in v visokih stroških vzdrževanja vseh naprav, posebno pa še strojev oziroma lokomotiv.

potrebno v Ločah popraviti most ter tako omogočiti reden promet. Toda postavlja se vprašanje, kdo bo to financiral. Morda je bila ukinitev železnice tako dolgo, dokler ni ta most usposobljen za težji promet, res nekoliko preuranjena. O zadevi je razpravljal na eni izmed zadnjih sej tudi ljudski odbor konjiške občine, ki je zahteval tudi nekatere podrobnejše obrazložitve.

Celotna zadeva daje zelo poučen nauk. Tako kot na ostalih področjih se tudi v tem primeru na stvari rešiti brez sodelovanja državljanov. Če nič drugega, bi bilo nujno že to, da se jih o vsem podrobno seznanijo, pa bi sedanje kritike in negodovanja odpadla. V. L.

Spomenik na Ložnem

Ložno je blizu Rogatec. Leta 1944 so tam v skritem bunkerju bivali partizani: Anton Drogenik, Jože Žerak, Jože Kos, Vlado Miklave in Franc Perkovič. Bili so terenci. Žerakova mati jim je vsako jutro navsezgodaj prinášala hrano. Toda to je zvohalo tudi Rigova, ki je pripeljala na sled Nemce. V neenakem boju sta padla Anton Drogenik in Jože Žerak. Izdajalka Rigova je prejela zaslužen kaznen.

Preživeli borec Vlado Miklave iz Mozirja je ob odkritju spomenika živo orisal takratne dogodke. Odkritja spomenika so se udeležili pionirji iz Dobovec, Rogatec, Donačke gore in Stojnega sela, steklarska godba na pihala iz steklarske Straža pa je zaigrala več partizanskih melodij. Tamburaški zbor PGD Rogatec je na predvečer odkritja iz-

vajal koncert partizanskih pesmi in koračnic v spomin na padla borca.

SPOMENIK V PODČETRTRKU

V nedeljo bodo v Podčetrtrku na grobišču padlih borcev in žrtev fašizma, ki so ga uredili sredi naselja, postavili granitni spomenik, na katerem bo izpisano 42 imen, borcev, ki so v tem predelu Obsovelja žrtvovali življenja v neenakem boju z okupatorji. Prav tako bodo na Stuklovi hiši na Virštanju odkrili ploščo članu CK KPJ in sekretarju krapinškega okrožja Ediju Leskovarju, ki so ga po izdajstvu 22. junija 1942, tamkaj ubili. Ta dan so na nedavnem zborovanju v Podčetrtrku predlagali tudi za krajevni praznik. Obiščite v nedeljo Virštanj, kjer bo za vsakogar prijetno. L.

Dodatno pojasnilo

k zadevi bivšega predsednika celjske občine

Na objavljenem pojasnilu v prejšnji številki smo dobili dodatne podatke, ki jih prvotno uredništvo ni dobilo v pogled. Gre za točneje podatke k tistem odstavku, ki govori o zaračunavanju in zniževanju računov dela, ki jih je opravilo podjetje »Oprema« za hišo tov. Rupreta in sicer:

- Po ugotovitvi sodišča je znašala razlika v obračunu za polovico hiše (dvojček), ki je last tovarniša Rupreta 324.097 dinarjev, in ne 500.000 dinarjev (kot je v sestavku navedeno). Po izrečenih sodbi proti bivšemu direktorju »Oprema« je novo vodstvo podjetja potrdilo končen obračun, po katerem je tov. Rupret še doplačal 56.217 dinarjev. To odplačilo tvorijo:
 - plačilo garažnih vrat 25.320 dinarjev
 - nezaračunana dela »opreme« 58.531 dinarjev
 - in minus dvakrat zaračunana dela 37.934 dinarjev.

Če se upošteva ta naknadni obračun, ki kaže na napake v korist in v dobro tov. Rupreta, se zmanjša gorja razlika na 235.446 dinarjev.

Pri tem bi pojasnili, da je bil izvršen obračun mizarskih del s strani »Opreme« za pomembnejša dela na osnovi predračuna.

To navajamo v informacijo tudi zato, ker bi utegnil kdo misliti, da je tov. Rupret vsa mizarska dela dobil zastonj. Franc Rupret je za izvedena mizarska dela plačal »Opremi« 1.130.480 dinarjev za svojo polovico dvojčka. Sedaj točneje obračunana razlika 235.446 dinarjev je razlika med zaračunano in dejansko ceno storitev ter materiala.

Vendar to dodatno pojasnilo samo točneje precizira odnos med vsostrani, ki pa nikakor ne zmanjšuje tudi moralno-politične odgovornosti, pred katero je bil tov. Rupret kot odgovorni funkcionar tudi postavljen. c. k.

Brez znanja ni upravljanja

V našem družbenem sistemu uveljavljamo delovnega človeka. Proizvajavec in upravljaavec naj bo: to je osnovno načelo! Nedvomno pa mora za tako funkcijo biti usposobljen.

V sindikatu se tega dobro zavedamo, je povzel tovariš Franc Komerički, tajnik občinskega sindikalnega sveta v Smarju. »Menim, da je prav ena izmed najvažnejših nalog naše organizacije, da skrbimo za oblikovanje delavčeve osebnosti, za njegovo izobraževanje. Smarska delavska univerza nam nudi roko in nam skuša pri tem pomagati; tega smo veseli! Nedvomno bomo s skupnimi moči lahko veliko storili. Pri nas v steklarni delamo, lahko rečem s polno paro. Delavci obi-

bolj šibko delujejo samoupravni organi. Prav gotovo bomo tudi morali najti skupno besedo in zavzeti za širše izobraževanje delavcev. V občini je okoli 300 zaposlenih, največ seveda v Rogški Slatini. Z intenzivnim izobraževanjem lahko veliko dosežemo. Preprečujemo kritikarstvo, ki se tako rado pojavlja tam, kjer delavci nimajo zrelega vploga v dogajanje, a obenem ostriro občutek skupne odgovornosti. Sindikat ni upravno telo, je organizacija, ki povezuje delovne ljudi, skuša skrbeti za nje, sindikat je delavčeva tribuna, ki lahko delavca opozarja na njegove dolžnosti, ga krepi in podpira pri uveljavljanju njegovih pravic. Toda tega se marsik-

Franc Komerički, tajnik šmarskega občinskega sindikalnega sveta. V ozadju moderna steklarska šola v Rogški Slatini.

skujejo seminar iz družbenoekonomske snovi, ki jo naj obvladajo, da bodo lahko zavzeto delovali v samoupravnih organih in v delovnem kolektivu. Vodstvo steklarne ima za to polno razumevanje. Nekoliko težje je v manjših podjetjih, kjer zaposlujejo manj ljudi. Tam tudi naj-

delavci še ne zavedajo dovolj jasno, pri čemer pa je spet vzrok nerazgledanost, nepoučenost. Zvest, razumna delovna organizacija in dobri stroji, to so osnovne dobre proizvodnje. K temu pa lahko veliko prispevajo tudi sindikati.

NEUŽITNE BANANE

Na videz je sicer takale razpravica o bananah brezpomembna, a je morda koristna, vsaj takrat, kadar ni banan, pa kljub temu prodajajo nezrele banane. Banane, ki niso užitne, namreč niso banane.

Primer se je pripetil v ponedeljek v celjski samopostrežni trgovini Center. Gospodinja B. R. je tu kupila banane, ker pač v tem času primanjkuje sadja. Ko je prišla domov, je ugotovila, da je sad nezrel in neužitno, in ga je prišla pokazat v redakcijo. Tu smo lahko tudi mi ugotovili, da je bil denar dejansko vržen stran, kajti okus plodov je bil podoben okusu kakšnega gomolja.

Seveda se ob tem poraja vprašanje, zakaj kdo kupi to, kar ni za rabo. Prodajalci bi takšno vprašanje morda zastavili, toda še pomembnejše se zdi vprašati — zakaj trgovina prodaja

takšno robo? Če namreč trgovina ne bi imela v prodaji neuporabnih banan, ji potrošnik gotovo ne bi mogel kupiti!

Kar zadeva letošnje sadno razmere, so te pravzaprav precej »subec« in zato v vseljem sezemu po tistem, kar nam je v vitaminskem pogledu potrebno (pri tem je znano, da sodi banana med vitaminsko najbogatejše sadje), toda v tem še ni zadostni razlog, da bi bilo treba prodajati tako docel neuporabno blago.

Nemara ne bi bilo narobe, če bi včasih tu in tam malo preudarili, kaj je za prodajo in kaj ne. Še zlasti, ker v nikjer zapisano, da bi moralo še tako nekurantno blago za vsako ceno priti do potrošnika. Tu gre pač za konkreten primer — za banane, morda samo za neuporabne, kar pa seveda povzroča tveganost takšne prodaje prav nič ne zmanjšuje.

OB PROJEKTU PREUREĐITVE GIZELINE BOLNIŠNICE

Od kandidatev da sadabnik zdravstvenih prestav

Celjska Gizelina bolnišnica zavzema v arhitekturi našega mestnega področja prav posebno mesto, saj jo gradijo in dograjujejo tako rekoč že od 1887. leta dalje. V svoji končni fazi se je tu uveljavil koridorjski sistem z velikimi bolnišničnimi sobami in skupnimi funkcionalnimi prostori. V zgradbi, ki se drži kirurškega oddelka in ki dejansko s svojim »lazaretovsko-opečatnim« videzom straši ali pa vzbuja in skrajnem primeru mrzle občutke, so 1929. leta uredili ginekološko-porodniški oddelki, ki funkcionalno ni ustrezal. Med drugo svetovno vojno je okupator nameraval zgraditi velik zdravstveni center, a je dogradil le sedanji trakt, ki se drži Gizeline bolnišnice. Načrt je predvideval uveljavitev »težke« arhitekture: velike bolniške sobe, neracionalno razmeščene stranske prostore, po sredi pa 3 metre širok koridor, osvetljen le preko stranskih prostorov. Do strehe je okupator zgradil tudi stavbo sedanje fizioterapije, vtem ko je imel v načrtu še spojni trakt med obema stavbama v obliki velikega nebotičnika. Toda dogodki so ga prehiteli. Po osvoboditvi so v zgradbi uredili glavno stopnišče, kirurški in otorinolaringološki oddelki. Leta 1957 je dobila v njej prostore kuhinja in šola za medicinske sestre, uredili pa so tudi provizorij materinskega doma in prosekuro ter upravno poslopje.

Perspektivni načrt razvoja celjske splošne bolnišnice naposled upošteva adaptacijo in dograditev tudi te njene zgradbe. Medtem ko v celoti teži po ureditvi posameznih enot in okrepitvi osrednjega zdravstvenega centra v okraju tako z ambulantami in laboratoriji kakor s specialisti, predvideva končno in po vsej priliki tudi dokončno prenovo Gizeline bolnišnice in s tem odstranitev tega malone izjemnega »arhitektonskega madeža«. Po mnenju ravnatelja bolnišnice dr. Ivana Kopača je bistvenega pomena zlasti močna zdravstvena služba osrednje ustanove, kajti periferna služba ima bolj ali manj že urejene objekte, njena dejavnost pa se dejansko nadaljuje prav tu. Periferna služba mora imeti predvsem dobre splošne zdravnike, ki sodelujejo s specialističnimi službami v centru.

Po osnutku perspektivnega načrta, ki ga je sprejel tudi upravni odbor bolnišnice, bi adaptacijo Gizeline bolnišnice opravili v dveh fazah. Tako je predvidena v pritličju ureditev kirurškega oddelka z dvema operacijskima sobama, poleg tega pa klet, namenjena pripravi operacijskega materiala. V prvem nadstropju bi uredili interni oddelki s prostori za specialistično ambulantno in hospitalnimi prostori za potrebe gastrologije; poleg stranskih prostorov bi bila tu še obednica za bolnike; medtem ko bi v drugem nadstropju dobila svoje prostore okulistični in dermatološki oddelki.

V srednjem delu Gizeline bolnišnice bi uredili glavni vhod, sedanje stopnišče pa preuredili v novo stopnišče z dvigalom. Da bi bila možna etapna gradnja, bi bilo najprej zgraditi srednji trakt, ki bi omogočil dostop do obstoječega gastroenterološkega oddelka. Predvideno je tudi posebno stopnišče za operacijsko osebje, ki sploh ne bi imelo stika s hospitalom.

Po dosedanjih izračunih bi zne-

sli stroški adaptacije okrog 15 milijonov dinarjev, pri čemer bi sredstva pridobila bolnišnica letos in prihodnje leto iz lastnih notranjih rezerv. Ob tem velja posebej naglasiti, da v bolnišnici prav zaradi prizadevanj po adaptaciji posameznih objektov ni delili sredstev za osebne dohodke, ki bi jih po pravilniku lahko.

Nadaljnji perspektivni načrt razvoja bolnišnice predvideva izpopolnitev patologije s prostori za strokovno usposabljanje kadrov; razširitev infekcijskega oddelka, preselitev tranfuzijske postaje in rešitev nevrološkega oddelka tako, da bi ta dobil nek postelj. Pereče je tudi vprašanje otroškega oddelka, saj ne more sprejeti vseh pacientov. V zvezi s adaptacijami bodo naposled od strani tudi sedanjo stavbo dermatološkega oddelka, ker ovira nadaljnjo izgradnjo bolnišnice hkrati pa tudi vse ostale stavbe okrog večjih objektov.

Medtem, ko bodo s prvo fazo adaptacije Gizeline bolnišnice pričeli še letos, bo realizacija ostalih načrtov prišla v poštev v perspektivi nekaj let. dhr

ZARADI OTROK

(Kozerija)

To je ena izmed tistih zgodb, v kateri ima glavno vlogo stanovanje. Pravzaprav njegovi prebivalci. Jih je namreč več in so v docela neprimernem stanovanju — po kvadraturi.

Da bi se rešili stiske, so se poslužili časopisnega oglasa, v katerem je šlo za zamenjavo stanovanja. Zamenjati manjše stanovanje za večje sicer ni enostavno, vendar je bila priložnost. Stanovavca, ki sta bila v večjem stanovanju, bi bila rada prišla v manjše stanovanje, in tako je prišlo do medsebojnega sporazuma. Toda tega bi moral potrditi lastnik zgradbe in tu se je dejansko zataknilo.

—Midva sva pripravljena stanovanje takoj zamenjati, ker je za naju res nekoliko preveliko, toda verjetno se boste morali zmeniti z lastnikom.

— Dobro, je rekel zainteresent za večje stanovanje. — Stojim do njega, verjetno ne bo imel nič proti.

Ko je ta prišel do lastnika, je bilo njegovo prvo vprašanje:

— Imate otroke? Koliko otrok?

— Imam otroke. Imam štiri otroke. Živimo v lepem miniaturnem stanovanju, ki ima to slabo stran, da je pretensio. Namreč za toliko ljudi.

— Ze prav, vendar vam odkrito povem, da ne bo nič z zamenjavo, kajti imate otroke. Če ne bi imeli otrok, bi lahko vsak čas zamenjali, tako na, saj veste, otroci...

Interesent za večje stanovanje ni rekel nič. Tudi ni bil presenečen, saj je končno res, si je mislil, da ima lastnik neke zgradbe vsu pravico odločati o tem, koga sprejme pod svojo streho. So ljudje, ki ne marajo tujih otrok, ker imajo radi svoj mir, otrok pa, saj je znano, ni mogoče držati na vrvi. Otroci so pač otroci. Toda skoraj nerazumljivo je, je razmišljal dalje, da bi bili otroci tista ovira, ki bi preprečevala, da bi človek prišel do večjega stanovanja. Vidite, v tem je tisto, kar prizadeva določeno družbeno normo. Ni mogoče verjeti, da človek ne bi smel imeti otrok, če bi hotel biti v stanovanjskem pogledu enakovreden tistim, ki so brez njih. Takšni smo pač ljudje. Seveda, ni mogoče nikogar obsojati, človek bi moral v prvi vrsti obsojati sebe, ker ni imel možnosti, da bi si zgradil primerno stanovanje, ali da bi vsaj prišel na nek način do primernega stanovanja. Če bi ostal sam, bi mu verjetno zadostovala skromna soba, ker pa je v njem želja, da bi si ustvaril družino, soba ne zadostuje. To je vendar docela preprosto. Vprašanje je samo, če je zaradi tega manj vreden, da se ga otepajo.

GRENAK SMEH

Čudne stvari so v življenju! Mlad človek bi tako hitro rad nekaj predstavljal, je dostikrat kot pišče, ki hoče več kot koklja vedeti. Morda se tudi to zgodi! Smešno pa je to, če hoče vedeti to, kar dejansko ne ve. Pripetilo se je v trgovini v Lesičnem. Mladenka, ki je bila 16 mesecev pri nekih sorodnikih na Avstrijskem, se je vrnila domov. To je na vasi že nekaj posebnega.

»Da ste slišali, kako je bilo?« se smejal Jaka. »Mate, pite, ancin karten, dve šahle cigarete in eno vrečko prauf kafe... Več niti slišali nismo. V trgovini je nastal splošen krohot, kar zvičali smo se v smehu. Da bi človek v tako kratkem času materin jezik pozabil, to nam ni šlo v glavo. Deklica se je pač hotela pobahati, veste, pa je to žalostno... Tisti smeh je grenak. Svojega jezika ne bi smeli tako zapostavljati.

Pa vsi niso taki, ki odhajajo na tuje. Lani se je iz Bistrice pri Lesičnem vrnila po 50 letih iz tujine domačinka, pa ne veste, kako lepo slovensko je govorila in kako rada in kako ponosno... Tako je prav! Ta mlada pa, ... in spet se je zasmelaj. »Veste, zapišite to, naj bo mladini v pouk, da se ne bi našel še kdo, ki bi se hotel kititi s tujim jezikom, ki ga ne zna, med domačimi ljudmi. Našega jezika se nam pa danes ni potrebno sramovati nikjer po svetu, saj smo pokazali, da smo trdoživ narod!« Res je tako, tovariš Jaka!

Plenum občinskega odbora SZDL v Šmarju

ODLOČITI SE BO TREBA

V šmarski občini je zaenkrat kmetijstvo še najvažnejša proizvodna zvrst, s katero se ukvarja občina. Res pa je tudi, da so gospodarski problemi tu najbolj zamotani in se vsako leto opaža v kmetijstvu planski izpad. Prav te dni je občinski plenum SZDL temeljito obravnaval kmetijska vprašanja.

V šmarski občini je 39.998 hektarov kmetijskih površin in med temi je 17.761 hektarov gozdnih površin. Družbeni sektor zajema 7.800 hektarov, medtem ko je 32.900 hektarov v zasebni lastni. Leta 1956 je bilo v občini vpisanih 5.149 gospodarstev. Pričakovani bi da s krepitvijo družbene posesti, ki je nekaj gospodarstev prešlo že v zadržno posest, število zasebnih gospodarstev pa sorazmerno upada. Temu pa ni tako. Lansko leto so zabeležili 6.166 gospodarstev, kar predstavlja velik skok drobnolastniških posesti, ki ni ugodna za kmetijstvo v občini. Razkosane površine so slaba osnova za proizvodnjo, s takim pojavom pa le-ta še bolj slabi. Tu vodi tudi v strogo naravno proizvodnjo, ki vsekakor ni gospodarsko zanimiva.

Vzporodno s tem ugotavljajo, da delazmožni ljudje odhajajo v industrijo, na gospodarstvih pa ostajajo starejši, za delo manj sposobni ljudje, kar spet hromi kmetijsko proizvodnjo. Nedvomno se bodo morali lastniki zemljiških površin vendar že dokončno odločiti za delo na kmetiji ali za delo v industriji. Ob tem je zanimivo še to, da je bilo v letu 1960 v šmarski občini 21.263 kmečkih prebivavcev ali 67 %, medtem ko jih je konec lanskega leta bilo samo še 56,6 % ali 17.598. V enem letu se je torej struktura prebivalstva spremenila v korist nekmečkega za 11 %.

Morda bi kdo sklepal, da je obetajoča sprememba v strukturi šmarskega prebivalstva zelo ugodna za razvoj kmetijske zadruge. Toda ta sprememba strukture gre največ na račun drobljenja posesti in tako ustvarja nov poklic kmeta in delavca. V celoti so ponudili kmetijski zadrugi v šmarski občini samo 78 hektarov površin, in še to največ na ožjem območju okrog Šmarja pri Jelšah, medtem ko je bila ponudba pri Rogasški Slatini s 3,93 hektarom najmanjša.

Niso vsi ljudje enaki

Vrata majhne pisarne so se odprla in stara ženica je stopila k okencu matičnega urada.

»Prosim... rekla mi je, naj grem sem... da...«

Uslužbenka jo je prekinila: »Ne, to ni tukaj. Soba št. 11!« Saj sem prišla ravno od tam, ki je skušala pojasniti starca. Plaho je odprla vrata in izginila za njimi. Nekaj ljudi je stalo na ozkem hodniku. Stala sem v vrsti, da bi izpolnila obrazec odjavnice. Nenadoma so se vrata odprla in starca se je vrnila. Začuden sem jo pogledal. Starca je s solznimi očmi govorila, vendar nisem razumel drugih besed, kakor to, da ji uslužbenka noče izpolniti obrazca.

Nič ne jokajte! Ni vredno... bom pa jaz izpolnila, sem jo skušala potolažiti. Vzela sem obrazec in njeno osebno legitimacijo, da bi si lahko pomagala pri izpolnjevanju. Stala je ob meni in nisem je razumela, kaj mi je pravila. Uboga starca, poleg tega, da ima za sabo že 70 let, še povrhu tega težko govori.

Bila je vsa majhna in uboga. Njene roke so se tresle, po licu pa so polzele solze na prašna tla. Stisnila sem ji obrazca v roko. Starca je odšla, v meni pa je zrastle srda in najraje bi zapustila urad.

Se danes se sprašujem, kako je mogla mlada uslužbenka tako nestranno odslaviti 70-letno staro? Kako naj ženica, ki se ji tresajo roke, ki se ji pozna sled trpljenja in let, ki ne razume besed na obrazcu, izpolni naredbo uslužbenke? Razočarana sem. Toliko se trudimo, da bi bili ljudje srečni, toliko govorimo o medsebojni pomoči. Trudimo se na vseh področjih, vzgajamo mlade ljudi, toda kaj pomaga vse to, če se na hodniku joče starca? Mlada uslužbenka jo je napadila ven, čeprav je izpolnjevanje obrazcev v tem primeru tudi njeno delo in je planala za to.

Plenum SZDL je na široko obravnaval še vrsto problemov in sprejel nekaj pomembnih sklepov. Povezati je potrebno kmetijsko proizvodnjo v načrtno celovitost. Akcijski program za kooperacijo naj bo osnova zadržnega dela, ki naj bi zajelo take površine: 655 hektarov žitaric, 98 hektarov koruze, 147 hektarov detelje, 70 hektarov ribeza; v živinoreji pa 731 ton goveda in 849 ton svinine. Ekonomske enote kmetijske zadruge so obremenjene po specifičnosti proizvodnje posameznih območij. Družbene kmetijske organizacije naj bi z mehanizacijo močneje vplivale na celotno kmetijsko proizvodnjo. Kmetijske stroje je treba premeščati tja, kjer so najbolj potrebni, ne glede na to, iz katere ekonomske enote ali obrata so. Prav tako bodo morali preurediti tudi veterinarsko službo in jo posredno približati proizvodnji. Posebno skrb bodo posvetili še sadjarstvu, ki ima na šmarskem najlepše perspektive. V okviru zadruge je potrebno uveljaviti enotno komer-

Prišel se je tisti čas leta, ko je delo na prostem pravi užitek. Ni čudno zato, če so se v mnogih občinskih središčih in vaseh odločili, da polepsajo svojo bližnjo okolico. Tako kot ti-le na fotografiji, so tudi mnogi drugi prijeli v roke krampe in lopate. Za lepšo podobo kraja, za boljše počutje!

cialno službo, ki bo skrbela za odvod kmetijskih proizvodov na tržišča. Šmarska zadruga je obsežna in močna, zato ima nedvomno dobre pogoje, da se uveljavlja kot kupec in prodajalec kmetijskih proizvodov na širših tržiščih.

Ugotovili so tudi, da so občani premalo obveščeni o delu zadruge, o kmetijski politiki občine, zato bo odslej potrebno več neposrednih stikov preko zadruge in političnih organizacij s kmetovanci. Pa ne samo to: kmetovanci naj čimbolj neposredno sodelujejo v načrtovanju kmetijske proizvodnje v občini. Plenum pa je občinskemu ljudskemu odboru tudi predlagal, da izdatneje podpre izvrševanje gaznih zakonitih predpisov v kmetijstvu, ki so predvideni glede na racionalno izkoriščanje zemljišč, izvajanje agrotehničnih ukrepov, pobiranja skočnin in podobno. Vsekakor bo potrebno združiti vse sile v občini, da bi učinkovito podkrepili kmetijsko proizvodnjo.

Dr. Alfonz Terseglav

Nenadoma je umrl tovariš dr. Alfonz Terseglav, višji pravni referent pri okrožnem sodišču v Celju. Pokojni se je rodil 2. decembra 1907 v Ljubljani in je tam tudi končal gimnazijo ter pravno fakulteto. Sodno prakso je opravljal pri sodiščih v Ljubljani, odvetniško pa pri znanem poborniku za pravičnejšo družbeno ureditev pri dr. Alešu Stanovniku na Jesenicah. Ko je leta 1937 položil odvetniški izpit, je odprl odvetniško pisarno v Trebnjem na Dolenjskem. Kot zaveden in socialno no čuteč Slovenec je bil med vojnno tesno povezan z osvobodilno fronto. Po osvoboditvi je posvetil svoje sposobnosti pravniški službi pri okrajih v Mariboru in Ptujju in je 1. 8. 1951 nastopil službo visokokvalificiranega pravnega sodelavca pri okrožnem sodišču v Celju, kjer je uspešno sodeloval vse do svoje prerane smrti.

Pokojni je bil odlični pravnik in človek velike izobrazbe ter srčne kulture. Težko ga bodo pogrešali vsi tisti, ki so iskali njegovo pomoč. Kakor je bil med stanovskimi sodelavci najboljši tovariš, tako je bil priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Njegova izguba nam pomeni težak udarec.

B. L.

Spet na rodni tleh

Spet so med nami in prihajajo še in še — naši izseljenci z vseh koncev sveta. Iz dálnih prekomorskih dežel jih vozijo k nam ladje in letala. Nekateri so potovali teden dni in še več, oni, ki so jih pripeljali reaktivci, pa komaj dan ali nekaj ur. Pa so tu nasmejani in solzni v objemu s svojci, od katerih mnoge poznajo le iz pisem in fotografij — saj so vmes večinoma dolga desetletja — trideset, štirideset, petdeset in dostikrat tudi več let. Veseli smo, da je vsako leto med rojaki — obiskovavci večje število tistih, ki so bili v zadnjih letih že večkrat pri nas, pa spet pridejo s svojimi zakonskimi drugimi, z otroki ali drugimi sorodniki, da tudi oni vidijo in doživijo srečanje z domačo deželo, ki je za vse vedno znova enako ganljivo, enkratno.

Letos je samo iz ZDA in Kanade pet potovalnih agencij napovedalo obisk 22 skupin jugoslovanskih izseljencev. Veliko je pa tudi število tistih, ki ne potujejo v skupinah. Ze v prvih mesecih letošnjega leta so obiskali Slovenijo prvi izseljenci. Zlasti naše primorske vasi so dobile kar lepo število obiskovavcev iz Argentine in nekaj iz Avstralije. Posamezniki so prišli tudi iz drugih prekomorskih dežel — saj je vse danes največ Slovencev! Od skupinskih obiskov pa bomo v letošnjem poletju sprejeli v Slovenijo kar 17 skupin iz ZDA, dve veliki skupini iz Francije, poseben vlak pripelje izletnike iz Westfalije ter skupini iz Holandije in Belgije. Od slovenskih društev iz ZDA so organizirali letošnje skupinske obiske Ameriška bratska zveza, ki je že v maju pripeljala v Slovenijo izletnike v dveh skupinah. Eno je vodil publicist Janko N. Rogelj, predsednik finančnega odbora te zveze, drugo pa glavni tajnik zveze Frank Tomšič. Pravitako sta že prispeli prvi skupini Slovenske ženske zveze, naše največje ženske organizacije v ZDA, ki ima okrog 13.000 članic in je lani slavila 55-letnico. Sploh nas še posebno veseli, da med skupinami naših rojakov, ki prihajajo na obisk, vsako leto srečujemo tudi več mladih. Vedno znova nas veselo preseneča lepa slovenska govorica, ki so jo naši ljudje, kljub dolgemu številu let na tujem — ohranili čisto in pristno kakor takrat, ko so odhajali. In veseli nas, da so tudi mnogi njihovi

otroci na tujem rojeni in vzgojeni — še prav pristni slovenske gore listi.

Vsem — posebej še mladim — velja prisrčen pozdrav z željo, da bi jim bilo lepo pri nas —

Lahko so nam za zgled

Zadali so si odgovorno in težavno nalogo: v dveh mesecih bodo preuredili stadion, tako da bo sposoben sprejeti v goste naše vrhunske atlete. Denarja nimajo na pretek in ker je v Velenju prostovoljno delo rodilo že mno-

V ŠTORAH KRAJEVNI KOMITE LJUDSKE MLADINE

Pretekli petek je bila v Štorah prva konferenca novoustanovljenega komiteja Ljudske mladine. Tisti, ki zasleduje delo celjske občinske organizacije Ljudske mladine, se bo naj to vestjo prav gotovo začudil, saj o krajevnem komiteju v Štorah govorimo že delj časa. Vendar je dosedanji krajevni komitej, kot pravijo na občinskem, delal le na papirju in se je bilo treba o nalogah in pomenu tega foruma še enkrat temeljito pogovoriti. Na konferenco je prišlo nad šestdeset mladincev in mladink, ki so izvolili nov komitej. Njegov predsednik je tovariš Rozman iz železarne v Štorah. Krajevni komitej bo koordiniral delo terenskih in vaških organizacij Ljudske mladine svojega območja, bo pa tudi v veliko pomoč občinskemu komiteju, ki včasih kar težko najde neposreden stik z aktivci, ki jih v celjski občini ni malo.

Plenum o izobraževanju

Danes je bil v Narodnem domu plenum okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije, na katerem so obširno govorili o nalogah mladinske organizacije na področju strokovnega izobraževanja na delovnih mestih. V zvezi s tem so razpravljali o problemu premajhnih kapacitet srednjih in strokovnih šol in o skrbi za tisto mladino, ki bo letos zaključila obvezno osemletno šolanje in se ne bo mogla vpisati v šole druge stopnje.

kjer koli bodo, doma pri svojcih ali na izletih po naših krajih, med našimi ljudmi, ki se iskreno veselo vseh prijateljskih srečanj, posebej pa še z ljudmi naše krvi.

go uspehov, so tudi tokrat sklenili kot eno izmed krajevnih delovnih akcij, da to na način ured. Dan za dnem prihaja najmanj dvajset mladincev, v glavnem učencev industrijsko-rudarske šole, ki pod strokovnim vodstvom opravljajo dela. Sedaj čistijo stezo. Pozneje pa bodo mešali leš z glino in to plast ponovno nanašali ter tlačili. Urediti bodo morali še zaletišča za met kopja, skok v višino in daljino ter met kroglice. Prav tako pa doskočne jame. Potrebno bo tudi mnogo voženj za leš in novo mešanico. Pri tem pa bodo STVD »Partizanu« priskočila na pomoč podjetja, ki imajo dovolj zdravega posluha za prostovoljne akcije mladine.

Ob tem delu, ki mu moramo dati vse priznanje, bi ne bilo napak, če bi se spomnili člani krajevnih organizacij SZDL svojih obveznosti za delovne akcije krajevnega in občinskega značaja in si jemali to mladino za zgled. Celotne akcije, ki bodo po predvidevanjih vredne okrog 22 milijonov, bodo šele ob svojem zaključku dobile vrednost. To ne bi smeli pozabljati, kajti v nasprotju nam bo prehitela jesen. Upajmo, da bo delo vendarle steklo, saj so ravno te dni na občinskem odboru SZDL zadolžili za vsak krajevni odbor SZDL po enega člana ki odgovarja za nadzor nad izvrševanjem zadnjih nalog.

-ik

OBISK PRI AVTO-MOTO DRUŠTVU »SLAVKA ŠLANDRA«

V pomoč voznikom in vsem nam

Pretekli mesec se je na celjskih ulicah spet pojavilo precej živoprelakiranih avtomobilov, ki nosijo rumenoredeč trikotnik in napis »Avtošola«. Ko jih srečamo, ali kadar nas prehitijo, postojimo in z dokajšnjim razumevanjem opazujemo napet obrzede kandidata, ki se trudi, da bi vozil točno po instruktorjevih navodilih. In prav o teh, o njegovem delu, načrtih in nalogah zelo malo vemo.

Obiskali smo Avto-moto društvo »Slavko Šlandra«. Bilo je popoldne in v pisarno na Miklošičevi cesti so kar naprej hodili po informacije mopedisti, traktoristi, vozniki avtomobilov in drugi. Ko so se vrata za kratek čas vendarle zaprla, smo dobili odgovor na prvo vprašanje — kako je s poučevanjem voznikov-amaterjev in kakšna je pri tem vloga Avto-moto društva »Slavka Šlandra«.

»Ze nekaj časa je soferjem, ki nimajo za to potrebne izpita tudi v celjskem okraju prepovedano poučevanje voznikov amaterjev. Prej je namreč lahko pri nas poučeval vsakdo, ki je imel vozniški izpit« — je povedal tajnik društva tovariš Kohn. »S to prepovedjo pa so avto-moto društva prevzela tudi precej več nalog. Pri nas smo, računajoč s tem, da bo v avto-šole prihajalo zdaj več kandidatov za vozniške izpite, usposobili pet inštruktorjev in upamo, da bodo le-ti uspeli poučevati vse, ki bodo to želeli. Imamo tudi tri avtomobile, ki jih uporabljamo samo za poučevanje voznikov-amaterjev.«

»In kakšni so ti tečajji?« »Tečajji obsegajo teoretični in praktični del — deset ur vožnje z motornim vozilom, za katerega kategorijo bo voznik polagal vozniški izpit. Seveda pa inštruktor lahko preveri, kdaj je kandidat »zrel« za vozniški izpit. Če je njegovo znanje še toliko negotovno, izpit za nekaj časa preloži. Lani smo imeli skoraj vsak mesec tečaj za voznike amaterje in smo v letu dni usposobili nad sto sedemdeset voznikov. Letos je zaključek prvega polletja pokazal, da bomo do konca leta to število verjetno zvišali kljub temu, da je trenutno nekoliko manj povpraševanja. Menimo, da je tudi to posledica prepovedi uvažanja avtomobilov.«

»Slišali smo, da je avto-moto društvo »S. Šlandra« skrbi tudi za prometno vzgojo. Kako je s tem?« smo se obrnili k učiteljskemu, tova-

rišu Jožetu Kakru, ki je prevzel skrb za vzgojo najmlajših.

»Za prometno vzgojo na šolah smo usposobili pet učiteljskih skupin ki jim je društvo omogočilo obiskovanje tečaja za voznike osebnih avtomobilov. Štrinosemdeset dijakov v zadnjih letnikih pa je obiskovalo mopedski tečaj. To veliko akcijo smo pripravili zato, ker pričakujemo, da bo prihodnje leto prometna vzgoja uvedena v osnovne šole kot obvezen učni predmet, tako kot je to primer v sosednjih republikah.

Avto-moto društvo »S. Šlandra« je vodilo v preteklem letu tri krožke — na osnovni šoli v Vojniku, na Polulah in na tretji osnovni šoli v Celju. V Vojniku je krožek obiskovalo 120 učencev na Polulah 78, na tretji osnovni šoli pa 37. Podatki kažejo, da se najmlajši zelo zanimajo za promet. In tako je tudi prav! Vsi ti otroci so polagali tudi izpit za drugo in tretjo stopnjo prometne značke. Ker so pri izpiti sodelovali tudi prometni miličniki, je bilo za najmlajše seveda vse še bolj slovesno.

»Skrbimo zato,« je dejal tovariš Kaker, »da bi prometno vzgojo podajali na čimbolj nazoren način. Imeli smo torej že deset opazovanih prometnih vozlišč, enajst predvajanih filmov in diafilmov, razstavo prometnega krožka v Vojniku, uprizoritev nesreč in dajanje prve pomoči ter še številne druge akcije, ki jih niti naštetih ne morem. Te dni pa so se naši pionirji udeležili tudi zaključne akcije za varnost prometa v Ljubljani, kjer so po principu oddaje »Pokaži, kaj znaš«, pokazali svoje znanje. In še en zanimiv podatek: že dalj časa se pogovarjamo o tem, da bi pionirji miličniki urejevali križišče pred pošto seveda pod nadzorstvom. Morda bomo že čez čas v teh prizadevanjih uspeli.«

Avto-moto društvo »Šlandra« pa ima poleg teh še številne druge naloge. Imajo šest dirkačev — povedali so nam, da sta najboljša tovariša Alojz Vrčan in Franc Gajšek — za svoje člane pripravljajo najrazličnejše spretnostne vožnje, skrbijo za predavanja o prometu, pripravljajo tečaje za mopediste in menijo, da morajo imeti le-ti približno toliko znanja kot ostali vozniki motornih vozil itd.

Društvo ima veliko nalog in veliko prizadevnih ljudi. Celjani smo veseli njihovega dela!

-fj

ANKETA O MLADIH PROIZVAJAVCIH

Okrajni komite Ljudske mladine Slovenije v Celju je te dni začel pripravljati gradivo za sestavo obsežne ankete o delu, problemih in željah mladih proizvajalcev. Anketa bo zajela področja življenja mladega človeka in bo prva obsežnejša analiza, ki jo bo okrajni komite izvedel z namenom, da zbere podatke o pogojih dela, izobrazbi, prostem času in informiranosti mladih delavcev. Anketo bodo izvedli v nekaterih večjih gospodarskih organizacijah in računajo, da jo bodo zaključili do konca prihodnjega meseca.

I.

Opomin 1749

»Star je že, pa še vedno opominja«, je dejal Jože Poljšak, ki vodi šolo v Bistrici ob Sotli že vrsto let. »Takah je precej to, naokoli, kakor tam okoli Ptujja. To so kužna znamenja še iz časa, ko so zaradi kuge umirali ljudje kot muhe. Poglejte, to je opomin iz 1749. leta. Otrokom še danes povemo, kako je moralo biti hudo, zato je potrebno skrbeti za čistočo, razvijati zdravstveno službo, izvajati različna cepljenja, ki zaščitijo človeka. Da, star opomin je to, toda še danes učinkovito, se je toplo nasmehnil, ko je opazoval kužno znamenje na Šreberniku ob cesti. Skoda pa je, da na šoli nimajo podrobnejših podatkov o tem. Prav gotovo ima vsako znamenje, vsak starinski spomenik svoj zanimiv življenjski zapis. »Se to »bogpomaga« je iz tistih časov, pravijo ljudje! Če človek kihne, mu

O problemih kulture

Potem, ko je kulturna problematika dobila tako rekoč svojo domovinsko pravico v razpravah družbeno političnih forumov, je bila v ponedeljek tudi na dnevnem redu plenuma občinskega sindikalnega sveta v Celju. In kakor v razpravah poprej, je tudi tu — brez zamere izrazu — razkazala svoje obličje takšno, kakršno dejansko je, pravzaprav večno mlado, ker ga poživljajo večno mladi — namreč večno nerešeni problemi. Da ne bo kakšnega nesporezuma — problemi so sicer stari, toda njih reševanje bi lahko označili z izrazom — mlado.

Morda nekoliko površen in morda tudi enostranski vtis je pač tak: v naši kulturi nič novega. Uvodne misli profesorja Vlada Novaka, upravnika celjske študijske knjižnice, so ta vtis vsaj podkrepile: V skladnem družbenem razvoju je kulturna dejavnost prav tako nepogrešljivi del kot ostale družbene in gospodarske dejavnosti. Predvsem so potrebni jasni pojmi o obsegu in družbenem pomenu kulturnega dela. Razvita družba zahteva poleg amaterske tudi poklicno kulturo, poleg prostovoljnih združenj tudi družbenopravno sankcionirane kulturne zavode, v katerih delajo strokovnjaki. Pred drugo svetovno vojno je bila vsa kulturna aktivnost v Celju navezana na prostovoljne ljubiteljske sile, po osvoboditvi pa je Celje med drugimi sadovi revolucije dobilo tudi vrsto poklicnih kulturnih ustanov, za katerih razvoj skrbi naša socialistična družbena skupnost.

Za pravično presojo dejanskega kulturnega potenciala Celja pa je treba pogledati tudi to, kakšna je skrb lokalne družbene skupnosti za materialne osnove in razvoj kulturne aktivnosti. Tu pa slika ni tako razveseljiva. Odločno premalo je, če se zadovoljimo z dejstvom, da te ustanove eksistirajo in če jim zagotovijo samo redno minimalno proračunsko vzdrževanje ali dotacije. Treba jim je omogočiti, da ne bodo obsojene samo na vegetiranje, ampak da se bodo lahko organsko razvijale in opravljale svoje družbene naloge. Predvsem

jim je treba zgraditi primerne stavbe, kajti zdaj se vse stiskajo v zaslinih in neprimernih prostorih, zaradi česar je bistveno ohromljeno njihovo delo: arhiv, študijska knjižnica, glasbena šola, muzej, za zdaj še ljudska in zlasti pionirska knjižnica, Edina kulturna ustanova v Celju, ki ima dostojno streho, je gledališče. In dalje: treba je okrepiti občinski sklad za kulturo, ker bo samo tako mogoče ustvariti trden temelj za prehod od togih administrativno-proračunskih okvirov, ki so financirali te zavode mehanično, k novim družbenim odnosom — na osnovi spoštovanja kulturnega dela in njegove družbene vloge... S primerno zavestnostjo lahko vsaj zdaj začnemo reševati zamujene probleme. Odgovorni predstavniki lokalne družbe si bodo morali vsaj zdaj vzeti nekaj časa in se poglobiti v specifično problematiko kulturnih zavodov, vsaj toliko, da bodo pri delitvi narodnega dohodka pravičnejši tudi do te, doslej še preveč zapostavljene panoge družbene dejavnosti. Važno je, da se družba končno energično in sistematično loti reševanja osnovnih materialnih pogojev, tudi z investicijami, ki bodo šele omogočile normalno delo in razvoj kulturnih zavodov.

Kaj bi moglo še prepričljiveje izkazati naš kulturni položaj? Kolikokrat je bil že vsaj podobno izražen? In vendar — s kolikšnim učinkom? Bi bilo potrebno zato še kaj dodajati? V naši kulturi — status quo. Zato je prav, da je ta

Častni člani Delavskega odra Celje

V počastitev 50-letnice delavsko-prosvetne dejavnosti, ki jo bo letos praznovala celjska Svoboda, je bila pretekli četrtek v Narodnem domu svečana seja upravnega odbora celjskega Delavskega odra, na kateri so podelili imenovanja častnih članov najzaslužnejšim amaterskim gledališkim ustvarjalcem. Za častnega člana je bil imenovan tudi nestor celjskih gledališčnikov, upravnik slovenskega ljudskega gledališča mag. Fedor Gradišnik; poleg njega pa so častne diplome prejeli še: Marica Frece-Zorkova, Gelca Sadarjeva, Bogdana Vrečo-Grobelnikova, Pavla Slugova, Gustav Grobelnik in Tone Zorko. S tem je celjski Delavski oder ob zaključku letošnje sezone izrekel zahvalo in priznanje tistim gledališkim delavcem, ki so dolga desetletja požrtvovalno in nesebično oblikovali našo amatersko gledališko kulturo ter utirali pota njenim najzlahtnejšim prvinam.

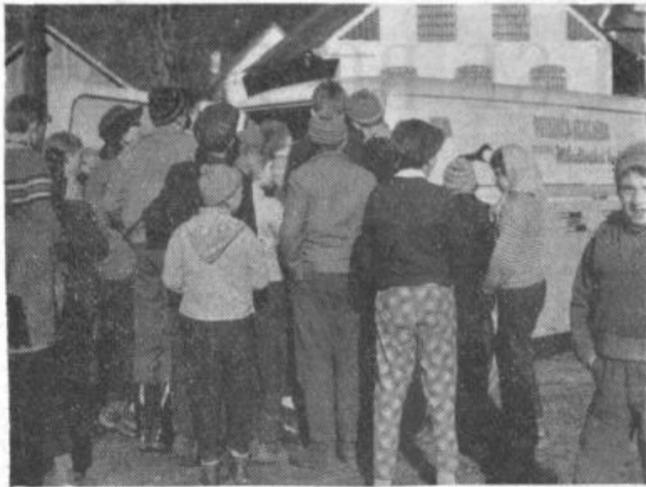
dhr

in tiska

status prišel tudi pred forum občinskega sindikalnega sveta, saj bo gotovo lahko zastavil svoj vpliv, da bomo nazadnje v naši kulturi dosegli kakšen pozitiven premik.

Enako koristna je bila tudi razprava o tovarniškem kakor lokalnem tisku. Ugotovila je določene slabosti, ki se jih sicer vsaj pri lokalnem tisku zavedamo in bi jih želeli tudi odpraviti, vendar drži, da to ni izključno v naši moči. Tudi tu bo potrebno, da bomo skupaj proučili določena vprašanja, še zlasti, ker ni vselej vse odvisno od prizadevanj posameznikov.

dhr

POTUJOČA KNJIGARNA. Takole se je ustavljal avtomobil potujoče knjižarne Mladinske knjige ter privabljal vedno nove in nove ljubitelje dobre knjige. Posnetek je iz Gornjega grada, kjer, kot vidimo, se ni ustavil za man.

K RAZPRAVI O VERIFIKACIJI

Reorganizacija celjskih vajenskih šol

V zvezi z javno razpravo o verifikaciji strokovnih izobraževalnih ustanov na področju našega okraja smo se obrnili na zavod za prosvetno pedagoško službo v Celju. Zanimalo nas je predvsem, kako ta razprava poteka in kakšni so njeni rezultati. Kakor je pojasnil predstavnik zavoda tov. Veber, so doslej po razpoložljivih podatkih razpravljali o vprašanih verifikaciji — svet za delo, ravnatelj strokovnih šol, vodje izobraževalnih centrov v tovarni emajlirane posode, medtem ko je predvidena še razprava z direktorji večjih gospodarskih organizacij, in bi kazalo, da bi o verifikaciji razpravljali tudi zbori proizvajalcev. Rezultatov pa zaenkrat še ni. Tisti, ki bi namreč morali preštudirati gradivo o verifikaciji sveta LRS za strokovno izobraževanje, prihajajo na posvetovanja nepripravljeni, iznašajo tu predvsem trenutne težave in iščejo pojasnil, ki bi jih z lahkoto našli v gradivu! Ker je namen javne razprave prav ta, da bi javna razprava to gradivo s konkretnimi pripombami dopolnila, se zdi takšen odnos docela neresen in pravzaprav nič drugega kakor nadaljevanje brezbrilnosti do vprašanj strokovnega izobraževanja in s tem do vsega tistega, kar naj bi z reorganizacijo tega izobraževanja dosegli!

Povsem drugačen interes kaže javna razprava na področju strokovnega šolstva. Tu gre dejansko za to, da bo bodoča verifikacija uzakonila nekatera prizadevanja, ki so se v zadnjem času kazala v prilaganju strokovnega izobraževanja sodobnejšim organizacijskim oblikam. S tem v zvezi je že izdelan predlog reorganizacije celjskih vajenskih šol, ki ga je pripravil odbor za strokovno izobraževanje in šolstvo obrtno komunalne zbornice okraja Celje ob sodelovanju z zavodom za prosvetno pedagoško službo.

Reorganizacija vajenskega sistema predvideva prehod teh šol na poklicne šole, ki bi ga opravili v šolskem letu 1963/64. V vmesnem obdobju bo namreč potrebno ustvariti tako materialne kakor kadrovske pogoje za verifikacijo. Pri tem je osrednji smoter, ki ga reorganizacija zasleduje, strnitev učencev istih ali sorodnih poklicev v iste oddelke, pri čemer bo mogoče doseči kvantitativni pouk, večje povprečno število učencev v oddelkih, manj

v naslednjem obdobju vključila manj vajencev, kakor so jih lani, zaradi česar bo koncentracija učencev toliko nujnejša. Zato bo že v prehodnem šolskem letu prilagoditi šolsko mrežo dejanskemu stanju. Reorganizacija predvideva le en šolski center za obrtne poklice z oddelki v Celju in Zalcu, medtem ko bi šolski center v Storah zajel izobraževanje nekaterih kovinarskih poklicev za potrebe industrije. Zdržištev obeh vajenskih šol v Celju s priključitvijo oddelkov v Zalcu je nujna, ker bo s tem mogoče doseči večji pedagoški učinek, prihranjena bodo znatna denarna sredstva in sproščene šolske kapacitete, ki jih bodo lahko uporabili za izobraževanje odraslih. Poleg tega bodo učence določenih poklicev vključili v ustrezne šole v republiki.

S predvideno reorganizacijo strokovnega šolstva bi se zmanjšalo število oddelkov od 76 na 46 in povečalo število učencev v oddelkih od 18 na 24, hkrati pa bi zmanjšali tudi število učnega osebja, zlasti honorarnih predavateljev od 18 na 4. Poleg potrebnih vsebinskih sprememb v strokovnem šolstvu, ki bi jih na ta način dosegli, pa bi prihranili letno okrog 19 milijonov dinarjev, ki bi jih lahko uporabili za investicije.

dhr

Zapisek o Molièru

— Bil je to prvi Molière, ki smo ga gledali na našem odru, pa hkrati poslednja predstava tiste sezone, ki smo ji mnogokrat rekli, da je nesrečna in da ni naša, sezona, ko je naše gledališče brodiralo po krizah najrazličnejših vrst in ki jih je tudi srečno prebrzdalo. Soditi pa nam je le o umetniški kvaliteti in jo upoštevati, kakor, da bi bila teatru edini atribut.

Da so krize najrazličnejših umetniških doktrin slovenskega ljudskega gledališča v Celju zares mimo, najzgovorneje in najbolj zanesljivo pričja prav zadnja premiera, stari ljubizni, večno živi in večno mladi Jan Baptiste Poquelin-Molière, katerega komedija v petih dejanjih »Šola za žene« se nam je v petek razkrila v vsej svoji renesančni pestrosti, človečnosti, in svojski lepoti.

In če lahko imenujemo Molièrovo predstavo za poanto letošnje nesrečne sezone, če lahko zmagoslavno rečemo: — Koniec dober, vse dobro, je zares vse dobro in lepo. Sleherni pričakovanja novih začetkov v jeseni lahko zategadelj nosijo optimistične barve.

Režija Jura Kissingerja je gradila na stilizaciji, ki je bila nepriljubljena in naravna in človeškimi karakterjem ni dala sile. Stilizacija je potrebna; danes Molière prav gotovo ne bi prav in po naše zaživel, če bi ga igrali historično verno, motila bi njegova močna poglobljenost v svoj čas, renesančna misel pa bi pri historičnem posnetku bila vulgarno integrirana v svoj milje in bi zaradi tega zvenela našim ušesom tuje. Režiser je pokazal pri »Šoli za žene« dobršno mero pravega poslušanja in pravega okusa. Domiselne scene se rešitve in žive, same zase govoreče barve kostumov, so komedijo razgibavale in ji dajale novih, močnejših poetičnih poudarkov. Kissingerju v prid je treba pripisati tudi to, da razen na dveh nebitvenih mestih njegova režija nikjer ni kazala pretirano burkaških ambicij. Z eno besedo: Kissingerjeva režija je brez dvoma ena njegovih najuspešnejših režij, prijetna s svojo barvitostjo in sijajno komiko, veliko vredna, ker je povsod za-

FILMI ki jih bomo gledali

POKLICALI SO TUDI V-3

Jugoslovanski film, posvečen enemu izmed najbrutalnejših dogodkov na našem ozemlju v drugi svetovni vojni: zverinskemu početju v Kragujevcu 1941. leta. Film, v katerem je nekaj avtentičnih dokumentov, skuša pričarati en sam detajl — vzdrušje enega samega gimnazijskega razreda pred odhodom na morišče. Njegovi nosilci so dečki in deklice med petnajstim in sedemnajstim letom — mladost, ki je kljub pritisku vojne skušala živeti svoje življenje. Med njimi je razrednik, resen in strog profesor in oče, rodojbu, ki je v tistem trenutku skupaj s svojimi dijaki odšel za smrt...

BELI SEJK

Italijanski film, ki ga je režiral F. Felini, med vidnejšimi igralci pa nastopa v njem Giulietta Masina.

Film je duhovita komedija, katere osnovni motiv je lažna idealizacija junakov iz fotografskih romanov in filmskih stripov, ki jih proizvajajo bučne reklame, katerih namen je, da slepijo množice lahkovernih gledavcev in čitavcev. Ta motiv se prepleta v zgodbi skromnega kandidata za občinskega pisarja, ki pripelje v Rim svojo lepo ženo, da bi jo predstavil rodbini in ji hkrati razkazal lepote velenesta. Njegova žena je namreč strastna ljubiteljica stripov in tako se še istega večera, ko prideta v Rim, odpravi iskat junaka svojih sanj — iz Belega šejka. Ko ga ne najde v redakciji, se odpravi v mesto, kjer doživi vrsto neprijetnih zapletov, in se tako ne more vrniti pravočasno v hotel, kjer moč misli, da se kopa. Seveda jo je ta odsotnost obogatila za spoznanje, da so beli in drugi šejki v bistvu bedaki...

SMRT PO MOJI KRIVDI

Angleški detektivski film. Privatni detektiv je brez moči, da bi odkril nekog gangstersko tolpo. Uspe mu sicer izvedeti ime gangsterja, ki tolpo vodi, vendar nastopi težava v tem, ker ima detektiv sina, ki zbolí in bi ga bilo treba prepeljati na današko kliniko za ceno 5000 funtov. Ker je nemogoče dobiti toliko denarja, se boče detektiv ubi, kajti njegovo življenje je zavarovano za to vsoto. V zgodbo stopi nek barkska pevka, ki je pripravljena prepeljati sina na Dunaj, medtem pa se detektiv znova hoče ubiti. Ker se ne more sam, stopi do vodje omenjene tolpe in ga poprosi, da mu pomaga. Ta mu objubi uslugo, vendar pod pogojem, da ne bo vedel kdaj in kje ga bo doletela smrt. Taki zaletem pa detektiv dobi obvestilo, da mu je neki prijatelj poslal 25 tisoč dolarjev kot zahvalo za uslugo, narejene v času vojne. Zdi se, da seveda rad prepreči svojo smrt, toda intervencija je prepozna, kajti med tem so vodji, ki je izdal »smrtno povelje«, ubili. Posledica je, detektiv na vsakem koraku trepetava v strahu, da ga bo kdo ubil. Potem zapusti London in se spozna z lepoticco, ki je dobila nalogo, da ubije detektiva. Med njima se vname ljubezen, ki jo zaključijo dramatični dogodki, v katerih so trije mrtvi...

Koncert, ki ga ni bilo

(Prispevek h koncertni kroniki)

Koncerta solistov radia Sarajeva v organizaciji turističnega in olupševalnega društva ni bilo. Zgodilo se je še nekoliko slabše kakor z večerom kratkometražnega filma.

V Celje je prišlo devet solistov, organizator koncerta je poskrbel za zadostno reklamo, v dopoldanskih urah pred nastopom so prodati 10 (beri: deset) vstopnic!

Ker ni kazalo, da bi prodali vsaj 50 vstopnic, je turistično in olupševalno društvo izplačalo solistom potne stroške in ti so se še isti dan vrnili. — Verjetno razočarani. Predstavljajte si, da bi nekje nastopili, pa občinstvo ne pokaže nikakršnega interesa.

Turistično in olupševalno društvo je sicer prepričano, da do koncerta ni prišlo po zaslugi slabega vremena, ker si je pač navezadnje z drugimi okoliščinami težko razlagati brezprimerno indolenco, toda pri tem ne gre izključevati niti dejstva, da v Celju dostikrat kvalitetni kulturni dogodki niso deležni tistega zanimanja, ki bi opravičevalo govornice o tako imenovanem tretjem sređišču... Dejstvo je namreč, da si to, kar ne uživa kakšnega razpivitega slovesa, v Celju le s težavo utre pot, da pa po drugi strani, kakor je že znano, privabljajo cenene zadeve. Morda zato, ker je pač takšna naša mentaliteta, ker nismo vas, da bi se lahko pritoževali nad pomanjkanjem kulture, pa se nazadnje zadovoljimo vsaj z občutkom, da jo nekaj sicer imamo, da pa nam ni neizogibno potrebna. Zal, toda danes lahko pač kulturo nadomesti celo imitacija tigra ali leva za zadnjim oknom avtomobila. Mar smo sami za to krivi? oh

Deformacije

Če že govorimo o problemih strokovnega izobraževanja, je prav, da govorimo o njih pod različnimi zornimi koti. Zorni kot, ki obsega tehle nekaj podatkov, je podoben zornemu kotu, kakršnega nam daje recimo daljnogled, če si na oko nastavimo večjo optiko in gledamo skozi manjšo — s tem se nam predmeti oddaljijo in postanejo slabo ali pa že skoraj nevidni.

Podobno je namreč tudi s strokovnim izobraževanjem, če ga gledamo s pripomočki, ki ga zmanjšujejo, namesto da bi ga gledali kot predmet v njegovi naravni velikosti in pomenu.

Gre predvsem za zelo staro pesem, ubrano na temo, da v podjetjih na primer ne čutijo potrebe po strokovnem izobraževanju, tam pa, kjer jo čutijo, in v tej obliki jo čutijo skoraj vsepovsod, se ta izraža v docela negativnih elementih. Strokovno izobraževanje pojmujejo v glavnem kot prizadevanje, ki naj članom kolektivov omogoči različne kvalifikacijske stopnje, prekvalifikacije in drugo, pri čemer mora biti uspešnost vsake stopnje in prekvalifikacije kronana s papirnatim aktom: tovariš je polkvalificiran ali kvalificiran ali visokokvalificiran, ker ima v rokah dokaz o tem v obliki papirja, ne pa zato, ker dejansko opravlja delo na posameznih kvalifikacijskih stopnjah. Ta lozika pa gre še dalje in pravi recimo takole: dve krojačici, ki delata v nekem konfekcijskem obratu, zaslužita za svoje delo 50 dinarjev na uro;

opravljata delo, za katerega je potrebna določena kvalifikacija. Toda ni dovolj, da opravljata to delo praktično. Če namreč hočeta zaslužiti 5 dinarjev na uro več, jima je kot dokaz za to, da dejansko opravljata to delo, potrebna argumentacija v obliki papirnatih kvalifikacij. Ker se obe odločita, da si to kvalifikacijo priborita, pomeni, da jima pismeno potrdilo prinese po okrog 1200 dinarjev več na mesec. To pa je seveda očiten nesmisel iz preprostega razloga, ker jima omenjeni akt v ničemer ni pripomogel do boljše poklicne usposobljenosti ali do večje strokovne izobrazbe. Ni važno, ali je nekdo prišel do papirja, če pri tem njegova dopolnilna izobrazba ni prizadeta, se pravi, če pozna okoliščine svojega delovnega mesta in delovni postopek v enaki meri, kakor ga je poznal pred tem. Važna je usposobljenost, ki se lahko zreali edinole na delovnem mestu.

Druga takšna deformacija je v odnosu nekaterih podjetij do inštruktorjev. V nekem podjetju so namestili konstruktora, ki je obiskoval ustrezno šolo v Kranju in ki bi lahko pomagal strokovno usposabljanje člane kolektiva na določenem delovnem mestu. Toda kaj kmalu so prišli do spoznanja, da inštruktorja pravzaprav sploh ne potrebujejo, zaradi česar so ga postavili na novo službeno mesto. Ker imajo v podjetju opraviti s stroji, sledi iz tega zaključek — naj se pač vsak-

do, ki s temi stroji dela, usposablja sam; praktične izkušnje so najboljša šola (tudi, kar zadeva kakšno nesrečo).

Popolnoma točna je ugotovitev za oba primera: važne so investicije v stroje kakor investicije za kadre. Bliže duhu današnjega časa bi bilo, če bi na primer v konfekcijskem obratu namesto golih formalnih papirjev poskrbeli za dopolnilno izobraževanje svojih članov in če bi v drugem podjetju storili nekaj podobnega.

NAGRADE ZA NAJBOLJŠE NALOGE

Komisija za poklicno usmerjanje mladine pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Slov. Konjicah je sklenila nagraditi 18 šolskih nalog, ki so jih pisali učenci in učenke 8. razreda osnovnih šol na območju občine v »mesecu poklicnega usmerjanja«, to je v aprilu. Komisija se je odločila za knjižne nagrade, razdelili pa jih bodo te dni.

S polic Študijske knjižnice

Morozov V. P.: Westlich von Woronesch. Berlin 1959. S. 230/9.
 Nedović O.: Dikeija. Beograd 1960. S. 226/7.
 Paternu B.: Estetske osnove Levstikove literarne kritike. Ljubljana 1962. S. 226/4/2.
 Pravni priručnik o pravima i dužnostima građana 2. izd. Beograd 1961. S. 225/9.
 Rohrercher H.: Einführung in die Psychologie. 4. Aufl. Wien-Innsbruck 1958. S. 226/8.
 Schleicher F.: Priručnik za građevinske inženjere. I. Beograd 1960. S. 226/2.
 Smelser M.: American Colonial and Revolutionary History. New York 1959. S. 226/7/1.
 Vaspitni rad u pretškolskim ustanovama. Beograd 1959. S. 226/3.

DA ALI NE

Nekaj o delu zavoda za upravljanje nepremičnin in pripravljanje razstav v Celju

Javnost je bila že večkrat informirana, da je bil ustanovljen zavod za upravljanje nepremičnin in pripravljanje razstav v Celju. Namen zavoda je upravljanje in gospodarjenje s prostori SLP, s katerimi je doslej upravljal občinski ljudski odbor. Poleg te osnovne naloge pa naj bi zavod prejel še razstave in opravljal druge vzporedne naloge.

Trenutno ima zavod v upravljanju 54 objektov splošnega ljudskega premoženja in niso v družbenem upravljanju. Zavod upravlja torej samo tiste objekte, ki ne spadajo v upravo hišnih svetov, tako, da zavod ne jemlje pravice hišnim svetom. Res je, da je zavod v letošnjem letu v nekaterih primerih zvišal najemnine, in to pred izdajo predpisov o določitvi marže in ukrepov za stabilizacijo tržišča. Najemnine so v Celju dlovesno sorazmerno najnižje v Sloveniji, tako da znaša najvišja najemнина za poslovne lokale v središču mesta 600 dinarjev za m², v Ljubljani za enak prostor 1600 dinarjev, v Kranju 1000 dinarjev, itd. Upravni odbor zavoda je za tiste poslovne lokale, ki so v njegovi upravi, sklenil, da se najemnine tam, kjer so izredno nizke, povišajo in tako vskladijo s povprečjem v Sloveniji. Do dopolnitve predpisov stanovanjske zakonodaje v letošnjem letu, se

je določila višina najemnine prostora po dogovoru med najemnikom in najemodajalcem. Po spreminjenih predpisih pa izda pristojni občinski ljudski odbor tarifo najnižjih najemnin. Najemnine navzgor niso omejene.

Zavod za upravo nepremičnin in razstav je pri svojem poslovanju ugotovil, da v številnih primerih podjetja oziroma najemniki niso plačevali niti najnižjih najemnin in je bila tako družba oškodovana. Ko pa je zahteval plačilo zaostalih najemnin, so se posamezna podjetja pričela pritoževati in se protivila poravnati zaostanek v najemninah. Tudi prevzem nacionaliziranih poslovnih lokalov je izvršil v celoti šele zavod in tudi rešil premoženjsko pravna oziroma lastniška razmerja. Zaradi ukrepov za stabilizacijo tržišča je zavod opustil nadaljnje spreminjanje najemnin, razen v primerih, kjer so bile te najemnine nesorazmerne. Tudi občinski ljudski odbor, ki je nameraval v letošnjem letu sprejeti predpis o najnižjih najemninah, ki pa bi bile vsekakor višje kot doslej, tega iz omenjenih razlogov ne bo storil, in bodo tako ostale najemnine na dosežani višini. Tisti del (ca. 75 %), ki se steka v stanovanjski sklad (ostalo pripada stanovanjskim skupnostim in hišnim svetom), je v celoti na-

menjen za izgradnjo novih poslovnih lokalov, katerih v Celju zelo primanjkuje.

Delitev najemnin za poslovne prostore v upravi zavoda še občinski ljudski odbor ni dokončno rešil in zavod iz sredstev najemnin dejansko vzdržuje poslovne lokale in stavbe. Del teh objektov je bil doslej zelo slabo vzdrževan in so ponekod potrebna večja popravila.

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora je bilo precej razprav o tem, ali je zavod potreben in koristen, vendar si odborniki niso bili enotni in zaradi tega je ljudski odbor imenoval odborniško komisijo, ki bo temeljito preučila delo in vlogo zavoda ter o tem poročala ljudskemu odboru. Ljudski odbor bo nato dokončno odločil, ali naj zavod še obstoja ali ne.

K. B.

Dr. RUDOLFU V SPOMIN

Prebivavci Slovenskih Konjic in okoliških krajev minuli petek niso mogli verjeti, da jih je za vedno zapustil njihov dolgoletni in požrtvovalni zdravnik dr. Ivo Rudolf. Komaj dober teden je minilo, ko je zadnjič opravljal svoje delo v zdravstvenem domu, v katerem je delal tudi v letih po upokojitvi. Nad 40 let je bil zdravnik v svojem domačem kraju in le okupator ga je za nekaj časa ločil od domačinov.

Pokojni dr. Rudolf se je rodil kot sin znane konjiške in narodno zavedne družine, njegov oče pa je bil odvetnik. Po zaključeni srednji šoli je študiral medicino na fakultetah v Gradcu in kasneje v Pragi. Po študiju je nastopil službo v rojstnem kraju in jo opravljal do svoje smrti. Res je bil že nekaj let upokojen, toda pri izvrševanju človekoljubnega dela ni poznal počitka. Kolikokrat je vstal sredi noči in odšel v najbolj oddaljene vasi v občini, v dolini, čez Konjiško goro, ali pa v raztresena pohorska naselja, če so ga od tam klicali k bolniku. Na ta način je prehodil vse kraje v bližini in daljni konjiški okolici; poznal je vsako vas in menda že skoraj vsako družino. S svojo šegavostjo in domačnostjo je znal zdraviti tudi najtežje bolnike, saj jim je to prav tako potrebno kot dobra zdravila in pravi nasvet. Bil je res v pravem pomenu besede »ljudski zdravnik«.

V srcih vseh tistih, ki so ga poznali ne le kot zdravnika, temveč kot človeka, ki je napravil mnogo več od svoje redne dolžnosti, bo ostala vse dni iskrena hvaležnost.

RAZVESELJIV USPEH

Delavska univerza v Slov. Konjicah je pred kratkim zaključila knjigovodski in strojepisni tečaj. Slušatelji obeh so ob zaključku polagali izpite, na katerih so pokazali razveseljiv uspeh.

Predsedujoči je vstal, vljudno pozdravil vse prisotne, goste (katerim so prisotni ploskali, kajti primerilo se je prvič, da so jih videli v svoji sredi) in dejal: — Tovariši! Zbrali smo se, da temeljito pretrsemo vse probleme izobraževanja. To bomo dosegli že zategadelj, ker je v tej dvorani zbran, da se tako izrazim, možganski trust...

In trust je pričel z delom. Premleval je probleme, da je bilo opaziti, kot da ni nikoli ničesar drugega počel, le konferiral je. Danes vem tudi, da bi bilo nesmiselno realizirati zaključke posvetovanja konferenc in najrazličnejših sej, saj bi v tem primeru po kratkem letu dni ostal brez problemov, brez zaposlitve za trust...

— Tovariši! Vsi moji predgovorniki so že načeli problem izobraževanja, zato bi njihovim mišlim docela potrdil. Ker pa vem, da je v njih toliko globine, toliko odraz resničnosti, toliko problemov, s katerimi se v praksi vsak dan srečujemo, bi jih še enkrat ponovil.

Naslednje pol ure je minilo v znamenju, ki bi ga v koledarjih označili s simbolom vodnarja. Bil je, kot da bi vodo cedil skozi redko sito — na situ ni ostalo ničesar...

— Tovariši, zagotovo mi boste potrdili, da so problemi boleči, da bomo morali storiti vse, da jih odpravimo. Sedaj bi hotel povedati še nekaj besed, ki so izraziti primeri iz moje dolgoletne prakse. Moja skrb je strokovno izpolnjevanje vajencev pekovske stroke. Nemara je najbolj žalostno,

Rezerija

Laik na konferenci

da naši ljudje ne vedo niti tega, da pišemo pravilno slovensko pekovska obrt ne pekarska... Tovariši, že leta govorim na forumih, da je v naši stroki premalo splošne izobrazbe. Prosim vas, da mi pritrđite in prav bi bilo, če bi bil to tudi eden od zaključkov današnjega posvetovanja. Moje globoko prepričanje je, da smo tem vprašanjem v preteklosti posvetili premalo pozornosti! To, poleg vsega ostalega, o čemer smo že govorili, je eden glavnih problemov naše stroke, ki nujno kliče po rešitvi... Tovariši, končaj sem.

Poleg mene je sedel možic, ki je ves čas menal. Dvignil je roko. Ker ga predsednik ni takoj opazil, je držal roko toliko časa v zraku, da je tisti, ki je medtem govoril, zaključil. Dobil je besedo.

— Tovariši, hm. Prav vesel sem, da sem med vami... Hm... Zal se pa ne morem kosati z vami... hm... čeprav me nekaj sil, da bi, hm, povedal tudi nekaj prav o... hm... problemu, ki ga je obdelal tovariš od pekovske... hm... obrti. Hotel bi reči... hm, da morda pri izobrazbi upoštevate tudi vsaj kakšno urico... hm... urico praktičnega pou-

ka... Tovariši! Če... hm... nimam prav, mi prosim ne zamerite, ker... hm, nisem strokovnjak... Dobro bi bilo po mojem mnenju, da bi vajencem poleg vsega ostalega znanja, ki ga... hm... že imajo in ki ga še bodo imeli... posređujete tudi nekaj o načinu peke dobrega kruha... hm... da bodo naši občani jedli prav tako dober kruh kot ga jedo, denimo, ljubljanski... Le toliko, tovariši! Se enkrat bi prosil, da mi ne zamerite, ker sem svojo misel izrazil tako nestrokovno... hm...

Pri vsem tem pa je še najbolj čudno to, da so temu najhnetemu človeku, ki je pokazal izrazito laično pojmovanje, nekateri v dvorani celo pritrđevali...

Smeh

Preveč popuščanja

Šoštanjski komisiji za pravilno izvajanje delitve čistega in osebnega dohodka še vedno ni uspelo, da bi od vseh gospodarskih organizacij dobila zahtevano dokumentacijo. V mnogih primerih pa je dokumentacija pomanjkljiva in nepopolna. Komisija je ugotovila, da so saampravni organi posvetili premalo pozornosti tem vprašanjem. Zato je upravičena sodba komisije, da je doseženo delo komisij v podjetjih vse preveč formalno in brez temeljitih analiz. Delavski sveti bi morali obravnavati delitev čistega dohodka na podlagi ugotovitev zaključnega računa za leto 1961.

Preveč rečna dokumentacija še vedno onemogoča redno delo komisije. Za odpravo takšnega stanja je komisija že pred časom sklicala vse predstavnike gospodarskih organizacij šoštanjске občine in jih s podaljšanim trodnevним rokom zadolžila, da dostavijo zahtevano in s strani delavskih svetov dobro preučeno dokumentacijo. Ta rok je minil, vendar še doslej nekatera podjetja niso v celoti tega izpolnila.

V veliki zagati se bo komisija znašla zaradi popuščanja, kajti čas hiti. Junij se že približuje h koncu, komisija pa šele pristopa k delu. Komisija pa ne bo imela lahkega dela, saj sodi šoštanjška občina z nesorazmerni pri delitvi in ostalimi napakami takoj za celjsko v okraju.

-ik

Nova cesta, a mostova?

Ze predlanskim so z novo cesto povežali Kozjansko preko Virštanja z Obsoteljem, koder vodi nova železniška proga. Cesta je velikega gospodarskega pomena posebno še za razvoj kmetijstva. Sadjarji in vinogradniki bodo tako dosti lažje spravljali svoje pridelke v promet. Morda bi bilo prav, da bi avtobus iz Kozjega krenil proti Celju tudi preko Lesičnega, Virštanja, Podčetrška, Loke in tako tesneje zblížal te odmaknjene kraje s središčem. To-

da mostova... Samo dva bi bilo potrebno napraviti preko potočka, pa za to ni sredstev. Avtomobil je vozijo po novi cesti, mlekarški avto dnevno zbira mleko, toda vsi ti morajo zelo previdno čez debele, okrogle hlode, ki so pogreznjeni globoko pod cestišče. Morda za mostišča ne bi bilo potrebno velikih naložb, vsekakor pa bi bile gospodarsko opravičene. Delo bi bilo potrebno dokončno opraviti, da bi cesta dejansko bila sposobna za nemoten promet!

Zaprla so se vrata

20. junij. Konec šolskega leta. Spričevala razveseljujejo in žalostijo. Počitnice se zapeljivo smejejo in vabijo dijake v svoje okrilje, 75 dni počitka, 75 dni voženj, doživetij, pomoči materam. Dnevi veselja in sreče. Toda ali se je z vrati resnično zaprla šole za dijake? Ali so res takšni, kot vedno pravimo? Aktivko za peč, pa hajd na potep! Morda ne vsi in ne vedno.

Leto je za njimi, uspehi so v glavi in spričevalih; vtisi pa so še vedno dovolj močni, da so se štirje petošolci ustavili v parku

in si razkazovali risbe, zvezke in spričevala. Listi se obračajo, na njih ocene; in v njih spomin na vloženi trud, na majhno potegavščino, veselje in predvsem smeh. Zdrav in sproščeno smeh, ki ga preveč radi zatiramo.

Morda bo doma joj, vendar je takšen pomenek za Ivana, Marjetko, Sonjo in Anico prav tako važen kot naši pomenki o uspehih ali neuspehih, prav toliko bistven in pomemben kot naši pogovori o proizvodnji in storilnosti.

-ik

FRAN ROŠ: Spomini NA SRBIJO 1941-1945

Središče Kulturbunda med senjskimi rudniki je bila Ravna Reka. Ustanovila sta ga inženir Ficke iz Velenja in katoliški župnik Ropret, Slovenec iz ptujske okolice. Sam sem videl župnika, ko se je skozi Čuprijo vozil v kočiji, sedeč poleg nemškega vojaškega komandanta, s pozlačenim kljukastim križcem v gumbnici črne duhovniške sukne.

Kulturbund je opravljal politične in vohunske naloge. Njegovim članom so Nemci brezplačno delili živila in tekstil, kar je marsikoga pritegnilo. Dali so jim tudi vojaške uniforme in orožje.

Tako so »folksdojčerji« prevzeli vso oblast v rudniku Ravna Reka. Pričeli so z ovajanjem komunistov in simpatizerjev NOB, tako da je mnogo teh pobegnilo v gozdove, izmed članov KP tudi rudarja Slovenca Grobler in Terle. Tu so izdelali načrt za napad na Ravno Reko in razorožitev petokoloncev.

V času, ko je bilo v Pomoravju ustanovljenih več partizanskih odredov, se je 30. julija v gozdu med Čuprijo in Paračinom formirala tudi Paračinska — čuprijska četa s prvotno 20 borci, skoraj le delavci in študenti. V nekaj dneh je obsla vso okolico Čuprije, razoroževala žandarje in razne straže, rušila industrijske in prometne naprave, uničevala občinske arhive, obračunavala s petokolonci in prirejala ljudska zborovanja. Pri tem je narasla na 118 borcev.

Nemci so odgovarjali z novimi arcaacijami v Čupriji in vaseh in ponovnim streljanjem žrtev. Artilerija je s topovi iz mesta strahovala okoliška naselja.

Partizani in četniki so v poletju 1941 izvedli še nekaj skupnih akcij proti okupatorju, preden se je Draža Mihajlovič jeseni nato povezal z njim. Tako so združeni »šumci« 12. avgusta napadli Ravno Reko in polovili petokolonce. Fickeja in Ropreta so ustrelili, ostale pa posvarili pred nadaljnjo službo Nemcem. Prebatinali

so Kastelica, doma z Dolenjskega, ki se je kot vohun vihotalpil med »šumce«.

Dan nato so Nemci blokirali Ravno Reko. Z njimi so se vrnili pobegli »folksdojčerji«, da so jim pokazali svoje nasprotnike. Na mestu so ustrelili 9 oseb, 10 pa odvedli s sabo, potem ko so požgali nekaj hiš rudarjev — partizanov. Deset dni pozneje so to ponovili v še večjem obsegu. Obakrat je bil z njimi Karlo Ferloger, upravnik čuprijskega kina.

Ta Ferloger je tiste dni s skupino petokoloncev iz rudnika obiskal gostilno v bližnjem Jovcu. Tu so se predstavili kot partizani in vprašali, kdo izmed ostalih gostov bi jim hotel pomagati pri rušenju mostu čez Moravo. Takoj se je ponudilo 10 kmetov. Te so takoj aretirali in odvedli.

Skozi okna naše »izbegliške menze« smo mimo parka videli na zahodni breg Morave. Vsakih nekaj dni so Nemci tjakaj vodili na smrt obsojene delavce in kmete, povečini ujete partizane. Razvezali so jim roke, da so si mogli sami med vrbbem ljzkopati grobove. Stresle so nas salve, ki so pod njimi skupine ljudi izginjale v jamah. Nekoč sta med kopanjem groba dva obsojenca pobegnila. Enega je ubil sovražni strel, drugi pa je srečno izginil v bližnji koruzi. Po opravljenem krvavem poslu so se vojaki vračali skozi mesto, zadirčno pojoč enoglasne koračnice.

Ze prihodnje leto so na grobovih teh žrtev ob »zadušnicah« gorele sveče, ob njih pa so narekale ženske za tu pokopanimi svojci in preklinjale okupatorja.

V vročem avgustu skoraj ni minil dan brez grozodejstva nacistov. Mnogi med nami so s skrbjo gledali v jutrišnji dan, mladina pa se je pričela pripravljati na rešitev — na odhod v partizane. Naše gibanje izven hiš je bilo vse bolj omejeno: le še do 18. ure, vmes pa je nekateri dnevi bila razglašena popolna blokada, ko nihče ni smel zapustiti doma. Skupina ljudi na ulici je smela šteti največ tri osebe.

Sredi avgusta so v Čuprijo dospeli novi Slovenci, toda ti pod mogočeno okupatorjevo zaščito! To so bili pač folksdojčerski kulturbundovci iz rudarske kolonije v Ravni Reki, ki so jih »šumci« od tam pregnali. Z otroki vred jih je bilo več kakor sto in govoriti so znali le slovensko. Stanovali so v šoli, zdaj nemški kasarni. V hotelu so se imenitno hranili, pri tem pa so dobivali na osebo še po 50 din dnevnice. Nekaj teh je zašlo tudi v našo menzo. Vsakemu stiku z njimi smo se izognili, zdeli so se nam ogabno okuženi.

Z njimi je bil že prej omenjeni Kastelic. Kot nekakšen vojda ravnoreških kulturbundovcev je ošabno nosil rdeč trak s kljukastim križcem na rokavu. Na ulici je srečal pregnantca Košutnika, svojega nekdanjega učitelja na celjski rudarski šoli, in se mu hvalil, kako lep položaj si je zdaj ustvaril. Ta ga je posvaril in odklonil vsak nadaljnji stik z njim, ki je bil stopil na tako sramotno pot in bi družba z njim vsakogar kompromitirala pred Srbi.

Po vsem tem so mnogi domačini postali opreznější, zadržanejši v odnosih z nami. Ugibali so: Ti so Slovenci in oni tam so Slovenci. Kateri so pravi? Kdo naj to razume? Nemara so tudi med onimi vohuni? Vse to je škodovalo našemu dobremu imenu v obeh margskoga vsaj za nekaj časa.

Ti naši »rojaki« so po nekaj tednih odšli »heim ins Reich«. A ne v domače zasavske rudnike, kamor so si želeli. Nemci so jih poslali v svoje vestfalske premogovnike, od koder so se po osvoboditvi večidel vrnili kot »žrtve, ki jih je okupator pregnal iz domovine v Rajh«.

Zbiranje pomoravskih partizanov v Juliju 1941

za mlade bravce

Dragi mladi bravci!

Zadnje dni šolskega leta ste imeli prav gotovo precej učenja. Veste, to se je poznalo tudi v našem poštnem predalu! Zdaj boste dva meseca prosti in razkropili se boste na vse strani. Pa smo se odločili, da bo med počitnicami rubrika za »Mlade bravece« izšla samo enkrat. Toda takrat — upamo, da bo zelo zanimiva. Menimo namreč, da bi bilo prav, če bi med počitnicami obiskali nekaj naših najzvestejših sodelavcev in vam osem povedali, kako preživljajo te dni, ki ste jih vsi s tolikšnim veseljem pričakovali. Je prav tako?

Zadnjič smo razpisali nagrade za prispevek »Razmišljanje ob našem velikem prazniku«, pa smo dobili samo nekaj odgovorov na to vabilo. Odločili smo se, da bomo podelili samo dve nagradi in to Mihaelu Ograjensku, Kale, Sempeter v Savinjski dolini in pa Dragici Zupanc, Laška vas 34, Store — obema po pet sto dinarjev. Cestitamo!

Dragi mladi prijatelji, želimo, da bi vam letošnje muhasto vreme naklonilo čim več sonca, da bi bile vaše počitnice prijetne in polne doživetij in da bi se, ko se bomo jeseni spet srečali, prav tako lepo razumeli kot se sedaj. Toplo, toplo pozdravljeni!

OBISK V ZEMUNU

Komaj dobrih 14 dni je minilo, odkar smo se poslovili od svojih novih prijateljev iz Zemuna, ki so bili pri nas na obisku. Sedaj smo jih obiskali mi, učenci osmih razredov I. osnovne šole v Celju.

Dne 7. t. m. smo se v lepem jutru poslovili od Celja in z brzovlakom odpotovali proti jugu. Med Zagrebom in Beogradom nas je na dolgi ravnini pozdravil dež, vendar smo v lepem vremenu prispeli na železniško postajo našega glavnega mesta. Tam so nas že čakali mladi zemunski prijatelji s svojimi vzgojitelji. Ta sprejem je bil zares prijeten. Najprej smo se odpeljali z njimi v njihovo šolo v Zemunu, nato pa smo se razšli po domovih, kjer so nam stari učencev izrekli dobrodošlico. Takoj smo se počutili kakor doma, saj so nam pokazali toliko ljubeznivosti in prisrčnosti, ki jo poznamo le naši južni bratje.

V treh dneh našega obiska smo si ogledali veliko zanimivosti. V Zemunu smo bili v tovarni čokolade »Nada Starke«. Mislim, da si tam nihče ni pokvaril želodca, kajti ponudili so nam čokolado, kolikor smo je hoteli...

V Beogradu smo si poleg mesta ogledali še Titov, vojni in narodni muzej ter živalski vrt. Ko smo se peljali čez prvo široko reko, smo v en glas zaklicali: »Donava, toda naši tovarši so nas takoj popravili in povedali, da je to šele Sava. Težko smo si predstavljali, da se vodiča, ki pri skaklja z lepe Gorenjske, tako zadrželi do Beograda. Donava je zares ogromna in mnogo tovara se prevaža po njej. Zvečer smo videli tudi prekrasen parnik, ves v raznobarnih lubah, na krovu pa pripravljeno plesišče in pogrnjene mize.

Posebno presenečenje smo doživeli v nedeljo, ko smo se z avtobusom peljali na novo letališče v Surčinu. Skozi vrata,

ki se avtomatsko odpirajo, smo prišli v mogočno avlo, vso obloženo z marmorjem in steklom. Tam se srečujejo ljudje vsega sveta, ki potujejo z železnimi pticami. V prvem nadstropju te mogočne stavbe so pisarne in restavracija. Zadaž za zgradbo sta dve stazi, kjer pristajajo letala. V bližini stez je visok kontrolni stolp, na vrhu katerega se neprestano vrti radar in išče zvezo s prihajajočimi letali. Vse to je napravilo na nas mogočen vtis.

Poleg vsega lepega in novega, kar smo videli na tem izletu, je bilo najčudovitejše prijateljstvo, ki smo ga se poglabili. Ob našem prihodu, v nedeljo zvečer, so nas prišli pozdravit poleg gostiteljev tudi njihovi stariši in vzgojitelji zemunske osemletke »Goce Delčev«. Segli smo si v roke, se poslovili in vlak je z nami, polnimi novih vtisov, odbrzel proti naši ožji domovini.

Velikanje Franci

VIDELA SEM TITA

Vsako leto prirejamo za dan mladosti velike manifestacije in druge prireditve. Z njimi počastimo rojstni dan tovariša Tita. Letos pa je ta jubilej še posebno pomemben. Tovariš Tito namreč praznuje sedemdesetletnico. V vseh krajih naše domovine so se zato državljanji, še posebej pa mladina, temeljito pripravili na ta veliki praznik. Stevilne delegacije so pohitele v naše glavno mesto, da bi mu tam osebno čestitale k rojstnemu dnevu. Druge so odpotovale v Kumrovec, kjer so priredili veliko različnih prireditev v počastitev rojstnega dne tega največjega moža Jugoslavije.

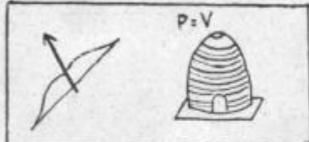
Se vedno se z veseljem spo-

minjam dneva, ko sem tudi jaz prvič videla našega drugega marsala Tita. Bilo je leta 1960 proti koncu avgusta. Ta čas sem bila nekaj dni pri sorodnikih v Ljubljani in nekega lepega dne se je razširila novica, da se v Ljubljano pripeljeta tovariš Tito in etiopijski cesar Heile Selasie. Ljubljana je kar naenkrat spremenila svoj videz in na cestah se je kar gnetlo ljudi. Tudi jaz sem bila med njimi. Imela sem srečo, da sem stala prav na robu pločnika.

Zaigrala je godba in izza ovinke se je prikazal sprevid avtomobilov. Tita sem videla čisto od blizu. Da bi bila še kdaj tako srečna!

Dragica Zupanc,

REBUS

UMRL JE Fran S. Finžgar

Bilo je 3. junija zjutraj. Sedela sem pri mizi in brala knjigo. Pred menoj je stal kup knjig, med njimi tudi knjiga F. S. Finžgarja »Iz mladih dni«.

Bila sem vedra ob lepi knjigi. Toda to vedrino je skalila mama, ki je prišla in rekla: »Ali veš, da je umrl pisatelj Fran Finžgar?«

Dvignila sem glavo iznad knjige: »Prosim?«

Mama mi je še enkrat povedala. Nisem ji verjela. Blodila sem od človeka do človeka in vsak mi je to potrdil. Kakor v sanjah sem sedla nazaj na stol. Zagledala sem se nekam v daljavo. Sonce se je dvigalo iznad gora, trava se je svetila v tisočeri biserih rose in drevesa so stala ponosno ter nalahno migala z listi. Ljudje so se vedri in nasmejani srečevali in si stiskali roke. Kaj res nihče ne ve, da je umrl starosta slovenske književnosti, sem se spraševala. A glas v notranjosti mi je govoril: »Seveda vedo, toda zato bodo vseeno veseli. To ne prizadene vsakogar. Le najbližji in nekateri od ostalih sprejmejo to kot žalost.« Da, to je res. Če samo pomislimo, koliko otrok in tudi starejših se je v

soboto, 2. junija veselo in brezkrbno smejala, ko je umiral naš veliki mož, ki smo ga imenovali in ki ga še imenujemo »mojster besede«. Kako so nekateri ljudje sprejeli to žalostno novico čez, saj je dolgo živl. Kako so kruti taki ljudje! Toda glas v notranjosti mi je govoril: »Tudi ti boš pozabila na to in se smejala.« Seveda se bom, toda ko si me bom spomnila nanj, bom utihnila in se ga s hvaležnostjo spomnila, njega, ki nam je toliko lepega napisal. Res je dal vse, kar je imel, domovini.

Mar je res moral umreti? Že dolgo je v meni tlela skrta želja, da bi videla tega velikega moža, toda nisem imela priložnosti. Zdaj je umrl. Toda tu so njegove knjige. Bežno sem prelistala knjige Iz mladih dni, Gospod Hudournik in druge. Toda pri vsaki besedi se je misel ustavljala in ponavljala: »Umrl je, umrl, umrl!« Nisem mogla več brati. Spet sem se zagledala v ljudi, ki so hoteli mimo. Zame živi in bo živl. Slava mu!

Milena Smit,
učenka V. d razreda
III. os. šole v Celju

Dobra dva meseca se zdaj pred šolskimi vrati ne bodo več zbirali pionirji in pionirke. Šele jeseni, ko bodo počitnice mimo, bodo šolska poslopja spet zaživela. Takrat se bodo v razrede vračali isti prijatelji in znanci, samo da bodo vsi za nekaj centimetrov večji. V spomin na letošnje šolsko leto smo fotografirali tudi te-le korenjake. So pionirji osnovne šole v Zrečah, ki so se ravnokar odpravljali domov, ko smo prišli mimo. Ko pa so videli, da naravnava nanje fotoaparata, so stekli pred šolska vrata in mi zaklicali, naj jih tam »ovekovečim«. Naj bo po njihovem! Kaj niso prikupni!

NAŠ PRAZNIK

Petindvajseti maj je rojstni dan marsala Tita. Ta dan pa je posebej tudi mladini, ki vesela praznuje svoj praznik. Seveda tudi na naši šoli nismo pozabili na ta dan. V šolo smo prišli ob trinajstih. V načrtu smo imeli, da bomo šli najprej na igrišče malo poskočit, ker pa je bilo vreme precej slabo, smo ostali v šoli in igrali šah. Menim, da je šah najlepša, najzanimivejša igra. Zatem smo poslušali radijsko šolo

za nižjo stopnjo. Govoril je tovariš Tito — pionirčkom o tem, kako težki so bili boji z okupatorji. Po radijski šoli smo imeli proslavo, pri kateri smo sodelovali tudi mi. Program je bil čudovit, vendar smo že vsi izredno težko čakali, kdaj bo prišel čas, ko bomo odšli v zadržni dom gledat televizijski prenos parade iz Beograda. Tudi tam so imeli svečanost. Najprej so nastopili pionirji, zatem mladinci, ki so tovarišu Titu izročili štafeto palico.

Praznik smo preživel in ne bomo ga zlepa pozabili.

Mihael Ograjenski,
Kale, Sempeter v
Sav. dolini

Miljenko

Z Miljenkom sva se spoznala med prvomajskimi prazniki. Ko sem ga prvič zagledala, je bil v stričevi zidnici in je pravkar krmil svojega najboljšega prijatelja — hišnega stražarja kužka Lorda. Prav nič zgovoren ni bil Miljenko, morda zato, ker sem ga ogovorila slovensko, on pa se preumajhen, da bi razumel naš jezik. Saj res, Miljenko je namreč doma v sosednji bratski republikli in tam sva se tudi srečala.

Mnogo kasneje pa sva postala dobra prijatelja. Pokazal mi je toliko stvari, da si vseh niti zapomnila nisem. Tako sva se skupaj nasmejala stričevi kozli, ki najraje je — cigarete! — opazovala sva mravlje, ki so lezle v hrib, se podila za Lordom okrog voglov in včasih bila kar preveč glasna. Nikoli pa ne bom pozabila trenutka, ko me je Miljenko povabil na podstrešje. To je namreč prostor, kamor se zateče vedno, kadar želi biti sam.

»Tetka, pridi!« mi je rekel. »Nekaj ti bom pokazal.«

Stričeva zidnica je majhna. Samo tri prostore ima in pa pod-

strešje seveda. Vanj se je trebs povzpeli po lestvi, ki je priložnjena od zidnico. Zlezla sem za Miljenkom. Podstrešje je bilo nizko in udarila bi se bila v glavo, če me ne bi bil deček potegnil za roko in pokazal kup dišečega sena, kamor je bil sedel. Sedla sem poleg.

Najprej mi je pokazal gnezdo, ki ga je napravil svoji muci — Maca jo imenuje. In res! Kmalu za nama je na podstrešje prišla tudi Maca. Miljenko jo je prijel za rep in jo hotel na vsak način spraviti v gnezdo. Muca pa ni hotela vanj, zbežala je Miljenku in lovila sta se po podstrešju. Molče sem jo opazovala. Končno jo je ujel in jo začel ljubkovati. Zahtevna je bila njegova nežnost. Maca je morala biti popolnoma pri miru, sicer jo je dobila za uho, Miljenko pa jo ves čas obšipaval s poljubi in ji govoril čudovite besede. Potem jo je izpustil, se obrnil k meni in me vprašal, če imama rada mačke. Pritrčila sem. Potegnil me je nekaj metrov naprej. Razgrnil je seno, sklonila sem se — in zagledala

štiri čisto majhne, drobcene muce.

»Nihče, razen mene ne ve, kam je Maca skrila svoje mladiče,« mi je povedal. »Saj ne boš izdala stricu, kje so, kajne?«

Potem mi je še naprej razkazoval svoje zatočišče. Našla sva star pleten kovček in v njem polno ropotije. Stari klobuki, zarjavele škarje, punčka brez nog in vse to je Miljenko božal s čudovito nežnostjo. Potem sva popolnoma narahlo dvignila še lino na strehi, vtaknila glave skozi no in se razgledovala po vinogradu, ki se je kopal v soncu.

»Miljenko!« je tedaj poklicala Ivančica, Miljenkova sestra. Morala sva s podstrešja in Miljenko so v obeh ugasnili tisti veseli, navihani plamenčki. Komaj sem ga preprosila, da se je ustavil na lestvi in sem lahko posnela fotografijo za spomin. Pa še to je storil samo zato, ker je tako želela tudi Ivančica.

Ne bom pozabila Miljenka in njegovih majhnih skrivnosti in tako mi je bil všeč, da nisem mogla zdržati, da ne bi o njem pripovedovala tudi vam.

SPOMINEK

Plašno je stegnila ročico, požala prikupno živalco za uho, aparat je šklocnil in nastal je tale prijetni spominček na počitnice. Ko bo deklica zrasla, bo med spominke na otroška leta vvrstila tudi tole fotografijo. Takrat se bo nasmehnila svoji plašnosti, ker bo že velika in pogumna. Sedaj pa, ko je še tako

majhna, da se še zmeraj rada zateče v varstvo očkovih rok, ji je osliček pogljal malce strahu v noge. Toda kljub temu je še dolgo mislila nanj in ko se je vrnila domov, je vsem znancem najprej povedala, da se je slikala poleg oslička. In kako velik je bil! Mar ni to zares pogumno?

Pripetilo se je lani

Pomladansko sonce je pripelkalo. Vračala sem se iz šole. Pot me je vodila mimo majhnega ribnika. Vriskanje otrok me je privabilo. Obstala sem na škarpji in z veseljem opazovala njihovo početje.

Trije desetletni fantje so pluli po vodni površini. Splov so le za silo zbili skupaj. Nagibal se je na levo in desno. Za vesla so uporabljali stare metle in le s težavo so lovili ravnotežje. Nekaj časa so krožili po ribniku, nato pa so se vrnili nazaj v »pristanišče«. Prepričani, da bo tudi naša vožnja tako srečna, smo se na splov podali še ostali.

Komaj smo odrinili od brega, se je splov že začel nagibati. Nekaj otrok je še pravi čas skočilo na breg, ostali pa smo pluli naprej. Prestrašili smo se in strah se je povečal, ko se je od splava nenadoma odtrgala deska. Stopila sem na rob splava in — joj — splov se je obrnil in vsi smo se znašli v vodi. Tisti, ki so znali

plavati, so se hitro rešili, mene in še eno deklico, pa je splov potisnil pod vodo. Na vso moč sem brčala in krillila z rokami, da bi se rešila. Voda se je poigravala z menoj in šele sošolka, ki me je zgrabila za šop las, me je potegnila iz nje.

Pavla Kamenšek,
Bukovčak 48
Teharje

NAJLEPŠE V LETU - počitnice

Ravno pravi čas sem se pritekla pred prvo osnovno šolo v Celju. Vrata so bila namreč že na stečaj odprta in ves pločnik je bil poln veselih šolarjev. Med njimi sta bila tudi Marko in Jurček, ki sem ju vzel »na piko«. Tako živahno sta o nečem razpravljala, da mi je bilo kar nerodno, da bi ju zmotila. Pa ni šlo drugače! Stopila sem k njima, jima povedala, da sem iz uredništva in da ju lepo prosim, naj mi posvetita nekaj trenutkov. Dečka sta se spogledala — malce nerodno jima je bilo — potem pa sta pokimala in kmalu za tem sem že zvedela njuni imeni, pa to, da hodita v tretji razred, da imata zelo rada svojo tovarišico in podobne zanimive podatke.

»Veste, v šoli je zelo prijetno. Med poukom je zanimivo, v odmoru pa veselo. Seveda pa se že zelo veselimo počitnic, saj smo jih vsi vse leto tako težko pričakovali.« mi je povedal Marko.

»Kam pa pojdeš, zdaj, ko boš tako prost in brez skrbi?«

»Ne vem še točno! Mama pravi, naj bi šel vsaj za nekaj dni k stari mami na deželo, očka pa se nadošuje za to, da bi vse počitnice skupaj lovila ribe. Se ne vem, katera bo obveljala!«

»No, in kako bi ti raje?«

»Nič ne bom povedal — nočem se nikomur zameriti, me je naučila zavrnila mladi mož. Zasmejali smo se, potem pa sem se obrnila k Jurčku:

»Pa ti, Jurček? Kakšne načrte si skopal za počitnice?«

»Na Triglav bom šel! Očka mi je obljubil, da me bo vzel s seboj. In tudi mamica naju bo spremljala.«

»To bo pa res lepo! Zdaj

mi pa povejta še, če vama ne bo res prav nič dolg čas za tole prijetno šolsko zgradbo in vse tisto, kar sta med letom prijetnega doživela v njej?« Z odgovorom sta se malce obotavljala, nato pa sta skoraj v en glas povedala:

»Jo bova šla pa kdaj pa kdaj pogledat!«

Mojima fantoma se je že mudilo. Kaj bi ju bila zadrževala? Stisnili smo si roke, si zavezeli veselo počitnice in že sta stekla. Pa srečno!

Nista se še skrila za vogalom, ko sem se že pogovarjala z Mileno in Anico. Ker smo bile vse tri že »velika« in pametna dekleta — Milena in Anica imata namreč že obe po polnih osem let — smo se kaj hitro razklepetale. Oh, računati je tako težko, sem zvedela, najbolj prijetno pa je risati in to — z vodenimi barvicami! Ko sem jima povedala, da jaz tega nikoli nisem znala, sta mi naredili o tem dolgo predavanje in vse tri bi bile skoraj kmalu pozabile na počitnice.

»Saj res — kam pa gresta na počitnice?« sem se spomnila.

»Obe greva na morje. Jaz grem k teti v Koper, Milena gre pa z mamico in očkom v Selce.«

»Kaj pa — plavati že znata?« Nekoliko zadrege, potem pa je priznala, da še ne. Obljubila pa, da se bosta naučili letos.

Samo štiri izmed tisočih smo obiskali. Zavezeli smo jim veselo in čim dalje počitnice. Nič manj prisrčno pa želimo tudi vam, ki ste se te dni za nekaj tednov poslovili od šolskih klopi. Da bi bile naše počitnice še lepše kot lanske, kajne? — ij

MILIJONI ČRNIH KROGLIC

Samo še nekaj dni nas loči od začetka obiralne sezone borovnic, ki jih je v našem okraju precej. Razen tega pa so nekatera področja zelo kompaktno naravno zasajena s tem dokaj donosnim izvoznim in tudi sicer konjunkturalnim sadežem.

Spričo tega, da je letos za borovnice razmeroma ugodna letina in da so tudi cene za nabiranje dokaj ugodne, sodijo samo v spodnjesevinski kmetijski drugi, da bodo odkupili kar okoli 50 ton borovnic. Lani so jih odkupili okoli 35 ton. Vendar kaže pripomniti, da je letos zaradi nenavadnega spodaljške hladnejših dni tudi gotovo, da se bo obiralna sezona za borovnice zmanjšala na okoli dvajset dni. Prav zaradi tega menijo ljudje, ki pripravljajo odkup borovnic, da bodo morali združniki to skrajšano obdobje popolno izrabiti. Kajti bistveno bo, da začnejo s prvim obiralnim dnem, če hočejo s tem dvigniti lastni zaslužek.

Obiranje borovnic je zelo pomembno za predele, kjer kmetijstvo sicer ne daje velikih presežkov. Kajti s pravilno razporeditvijo dela doma na kmetiji, lahko domačija svoj zaslužek poveča tudi za daleč preko sto tisoč dinarjev.

S tega stališča je zanimiv primer iz lanskega leta. Prav pogoste so v lanskeoletnem seznamu obiravke, ki so na dan zaslužile po 2.000 dinarjev. Vsa družina — gre za dejanski primer — pa je lani v enem dnevu obrala kar 100 kilogramov borovnic — za kar so dobili zaradi različne kvalitete 8 tisoč dinarjev. To pa že ni malo, zlasti če še upoštevamo, da bi sicer le pri redkih delih

ali pa pri nobenem ne dosegli tako visoko denarno protivrednosti za vložen trud.

Zvedeli smo tudi, da bodo letos veljale naslednje odkupne cene: Borovnice JUS standarda 1/a bodo odkupovali po 100 dinarjev za kilogram. Gre predvsem za z roko obrane borovnice, ki jih obiravci morajo oddati še isti dan in ki morajo biti zrele, suhe ter morajo imeti značilno naravno meglico.

Borovnice pa, ki bi zaradi zmehčanosti bile mokre ali bi

imele kako drugo značilno hibo, bodo zadržane odkupovalce za industrijsko predelavo, za kar pa bodo plačevali 40 dinarjev nižjo odkupno ceno. To vsekakor pomeni, da imajo obiravci interes, da dobro in pazljivo obirajo, saj sicer precej izgubijo.

Istočasno so objavili tudi cene za črni ribez in za gobe-lisičke. Za črni ribez bodo za 1/a razred plačevali odkupno ceno 180 dinarjev, za slabšo kakovost pa povprečno 160 dinarjev za kilogram.

Zlasti zanimivo in spodbudno pa je, da so kmetijske zadruge opozorile kmetovavce, da bodo gobe-lisičke plačevale po 120 oziroma po 90 dinarjev. V prvi razred spadajo lisičke, ki imajo premer do tri centimetre. Za kmetovavce pa je ta objava toliko pomembnejša, ker je sezona gob-lisičk v istem času kot obdobje borovnic in jih kmetovavci v gozdu lahko zbirajo istočasno. —mi.

Škoda - nesporazum

Pred kratkim je Celjane v obrobni predelih po nepotrebnem razburil listek, ki so ga stanovavci dobili. Občnina je pred časom sprejela odlok o prepovedi vzdrževanja drobne živine in še posebej o razmejitvi področja, kjer stanovavci lahko redijo kure. Zdi se, da so nekateri ta dva pojma pomešali, kajti razburjanje je nastalo tudi v Novi vasi in v Selcah, kjer za to ni vzroka. Nekoliko pa je bilo vmes tudi

nerodnosti, ker si reševanje tega problema pač ne moremo drugače predstavljati, kot da ga obravnavamo in ukrepamo življenjsko. Pripetilo pa se je prav po zaslugi nesporazuma nasprotno. Kajti kako sicer lahko pojmu-jemo dejstvo, da so pri eni hiši jedli vsak dan kure, samo da ne bi prišlo do prisilnega uničenja. Zlasti za Novo vas, in sicer del, ki leži vzhodno od Koprivnice (pod pokopališčem), ne velja

odlok o propovedi reje perutnine in je res vsako razburjanje odveč, ker nima osnove. Meja tod poteka izza Ingradovega naselja do ulice bratov Mravljakov in po njej do Koprivnice, nato po Koprivnici do Dečkove ceste.

Štiristo glav

Zanimiva pa je druga inačica problema. V istem času, ko so organi »javnih naprav« dokaj odločno zahtevali izvrševanje odloka v obrobni predelih, obstaja v središču mesta kar štiristo glav drobnice, ki je last zdravstvenega zavoda. Med njimi morški prašički, zajčki in tudi ovni. Ze pred letom so sosedni hišni sveti opozorili ustanovo, da to verjetno ni v skladu s tedaj veljavnimi predpisi.

Dobili so vljuden odgovor, v katerem se jim ta zdravstvena ustanova oprošča in obljublja, da bo zadevo v enem mesecu uredila in drobnico preselila. Od tedaj je že skoraj leto in stanje je še vedno takšno, kot je bilo.

Res je jasno in logično, da ta ustanova te živali za svoje delo potrebuje. Res pa je tudi, da je zlasti sedaj v ospredju načelo, da vsak predpis (enako odlok) velja za vse in da je vsaka tolerantnost lahko samo škodljiva.

Šola Rečica ob Savinji dosegla prvo mesto

Komisija za varnost prometa pri ObLO Mozirje je usmerila svojo dejavnost predvsem na delo s šolsko mladino. Na predlog komisije so vnesli v vseh 14 šo-

lah v učni načrt tudi predavanja o prometni vzgoji. Mimo tega so imeli člani AMD in občinske komisije za varnost prometa v zadnjem času še nad 20 raznih predavanj s področja prometne vzgoje. Nagradnega natečaja »Za varnost prometa« se je udeležilo pet šol. Tekmovanja v spretnosti in hitrostni vožnji s kolesom in spoznavanju cestno-prometnih predpisov se je udeležilo nad 200 učencev. Na novo se je naučilo voziti kolo blizu 100 učencev. Prvo mesto je v tem nagradnem natečaju dosegel prometni krožek na osnovni šoli Rečica ob Savinji. Ta je izdelal tudi celotno serijo prometnih znakov za uporabo pri učenju.

Prvi topli dnevi...

Razmeroma dolgo smo morali čakati na prve tople dneve. Domala vsi so se že jezili: tisti, ki radi zahajajo v gozdove in naravo in tudi tisti, ki se radi

udajajo vodi, zraku in soncu. Toda že prva nedelja, ko je najprimernejši (prosto) dan za kopanje, je razočaral ene in druge. Kajti čeravno je bilo vreme zlasti zadnje dni v tednu lepo in toplo, se je v nedeljo skazilo in je »pokvarilo« vse načrte. Toda kljub temu so v nedeljo in tudi v naslednjih dneh bila vsa kopališča polna. Upanje pač ni za odpad!

Pojavile pa so se neveselnosti. Zaradi nepravilnega obveščanja radijske redakcije je radio ves čas poročal kar za štiri stopinje hladnejšo vodo, kot je v celjskem bazenu. Tudi to je mnoge odvrgnilo, češ saj se ne izplača na kopanje, če je še voda tako mrzla.

Tudi letos nameravajo v vsem okraju pripraviti začetniške plavalne tečaje, za kar bo poskrbela okrajna športna zveza. Hkrati pa bo usposobila ustrezno število vaditeljev za te šole in vaditeljev.

Toda to ni vsa neveselnost. Bolj zanimivo je, da je letos bistveno padel »spritisk« na bifeje na kopališčih, čeravno so bifeji v preteklosti krili marsikatero izgubo (zaradi nizkih cen) kopališč. Istočasno pa je gotovo, da bo letos praktično nemogoče povečati vstopnino za kopališče.

Velenjčani pa so še vedno v težavnem položaju. Kajti jezero je sicer uradno primerno za kopanje — neuradno pa že skoraj ni. Razen tega je jezerc, ki je nastalo umetno, bolj turistična zanimivost kot ustrezno kopališče. Istočasno pa je potrebno pohvaliti upravo gostinskega podjetja »Paka«, ki je vložilo precejšnja sredstva, da bi do sezone preuredilo tudi restavracijo ob jezeru, ki zlasti ob nedeljah privabi vse polno gostov.

Za starše otrok pa bo morda zanimiv en podatek, ki jih resno opozarja, da ustrezno poučijo svoje otroke.

Pripetilo se je pred dnevi. Fantje (še šolarji) so brcali žogo ob novem popravljenem filtru za vodo pri celjskem bazenu. Zoga jim je ušla in razbila veliko in debelo okno. Fant je krivdo priznal. Toda... Tako okensko steklo veliko stane. Zaradi tega bi bilo umestno, če bi starši otrokom povedali in jim pojasnili do česa lahko pripelje nepremišljena izbira nogometnega igrišča. Kajti okno bo treba tudi plačati.

Vendar pa to še vselej ne pomeni, da ima kopališka uprava pravico prepovedati vsako igro z žogo — zlasti, zakaj bi prepovedali igro z žogo v vodi, ko tam res ni nobene nevarnosti, da bi nastala gmotna škoda.

No, in res, že prvi dnevi kopanja prinašajo razen užitka nekaterim tudi skrb.

Se kratek posvet in stisk rok pred začetkom dela

Vaše vestice

In vendar gre za otroka

Pred dnevi smo prejeli odgovor na sestavek našega bravca pod naslovom »Za otroka gre«.

Oglasil se nam je oče, ki je skušal prikazati zadevo tako, češ da gre za spore med njegovo družino in upraviteljem šole ter da ni bila posredi »sporna« maškara, na kateri sta obe njegovi mladoletni hčeri bili na zabavi čez dvanajsto uro ponoči.

V svojem odgovoru trdi, da je ta napaka samo učiteljev izgovor, da mu ni treba otroka v šoli vprašati in ugotoviti njegovo znanje. Priznava tudi da mu je tovarišica načelnica oddelka za splošne zadeve pri občinskem ljudskem odboru v Zalcu svetovala, da bi bilo škodljivo, če bi otroka prestavljali na drugo šolo med letom. Oče pa trdi, da ga na Vranskem sprejmejo, če nikjer drugje, kar se je dejansko zgodilo?

Razen tega zatrjuje, da otrok zaradi tega postopka lahko dobi v šoli samo ukor in slabšo oceno iz vedenja in da ni pogojev, da bi otroci zaradi nesoglasij staršev in učitelja — oziroma upravnika — trpeli tudi v šoli in pri učnem uspehu. To je že res!

POJASNILO

O tej zadevi smo se podrobno zanimali.

Ugotovili smo, da je občinski ljudski odbor še pred časom sprejel poseben odlok o teh zadevah, ker bi jih sicer le težko objektivno reševali. Med drugim odlok izrecno prepoveduje staršem — to pa je samo v njihovo korist — da bi otroke pustili na zabavah in v gostilnah čez določeno uro — vsekakor pa na maškardi čez dvanajsto uro ponoči! Odlok predvideva tudi podrobne kazni, in sicer bi starši po odloku lahko bili kaznovani z okoli 7 tisoč dinarji, kaznovan pa bi bil lahko tudi priveditelj zabave, ki ni poskrbel, da nedeletni otroci v pri-

mernem času zapustijo zabavo, čeravno so v spremstvu staršev. Ze dejstvo, da upravitelj ni sprožil upravnega postopka in tako materialno oškodoval starše, dokazuje, da jim ni imel namena škodovati — tako bi jim res najlaže. Napravil pa je tisto, kar je bilo potrebno, koristno in najbolj umestno. Starše je opozoril, deklica pa je bila kaznovana z ukorom.

Ob koncu se res lahko še enkrat vprašamo, kako je možno, da starši ne razumejo bistva stvari in da ne morejo umeti, da bi bilo samo za njihove otroke koristno, če bi pravočasno zapustili maškardo. In ne nazadnje ali ne bo taka nesmiselna reakcija staršev na pravilno ravnanje vzgojiteljev le-ta pripeljala do tega, da se bodo ob takih primerih u-maknili v ozadje — samo da bi imeli mir pred starši, čeravno bi jim starši za tako ravnanje morali biti samo hvaležni.

Razen tega obstaja še drug problem. Na Vranskem so deklico na izredno željo staršev le vpisali. O tem je odločal upravnik vranske šole. Zdi se, da je ravnal prehitro in nepremišljeno, in sicer v škodo vseh prosvetnih delavcev v občini. Kajti gotovo so principi pedagoškega dela zlasti na vasi bistvenejši od še tako prepričljivega »prepričevanja«, ki pa nima osnove. Uredništvo

Še enkrat voda

Tovariš urednik!

V zadnji številki ste pravilno zapisali o nenavadnem ukrepu, da morajo bolniki na vrelcih v Rogški Slatini plačevati zdravilno vodo. Ta članek je bil pravilen, vendar je potrebno pripomniti še nekaj, kar prizadene nas domačine.

Namreč, tudi bolniki iz okolice Rogške Slatine, ki jim je zdravilna voda predpisana za zdravljenje, morajo plačevati vodo pri točilnici, čeravno imajo za to ustrezni recept in kljub temu, da so aktivni zavarovanci.

To se nam zdi zelo čudno. Kajti v lekarni dobijo zavarovanci tudi zelo draga uvožena zdravila na recept zastoj, oziroma je plačnik zdravila zavod za socialno zavarovanje. Dokaj nelogično je, da potem plačujemo domače naravno zdravilo.

Zdi se kot, da smo začeli štediti pri malem, pozabili pa smo na morda nepotrebne izdatke tam, kjer nastanejo velike vsote, ki bi jih lahko prištedili.

Istočasno sem prepričan, da bodo merodajni odgovorili na oba dopisa, saj bi prebivavci tako morda bili nekoliko boljše seznanjeni o tem, kar bi koristilo enim in drugim.

S. R., Rogška Slatina

UTRINKA

V zgornjesavinskih zadrugi je bilo nekaj hude krvi, ker smo odkrito in jasno pisali o problemih in zmešnjavi, ki je nastala zaradi neinformiranosti združnikov v zvezi z akcijo o dodatnih sečnih dovoljenjih. Hrup pa se je kmalu polegel, kar je tudi prav in ker je končno obveljalo staro pravilo, da se poleže hitro vsak hrup, ki nima osnove in ki je nepotreben.

Dokaj zgovorno pa ga je zadržal in dokončal en sam združnik.

Pripetilo se je pred nekaj dnevi. Zdržnik je iskal direktorja gozdnega gospodarstva Nazarje inž. Koziča. Ker tovariša Koziča ni bilo doma, je svojo željo povedal drugemu uslužbencu in ga prosil, da jo vsekakor posreduje tovarišu inženirju. Tako je povedal:

»Prosim Vas, povejte tovarišu inženirju, da se njemu in gozdnemu gospodarstvu najlepše zahvaljujem. Namreč, odkar poslujem z zadruge in tega je precej preko deset let, se mi ni pripetilo, da bi delo bilo tako kvalitetno opravljeno. Razen tega pa se mi tudi ni pripetilo, da bi v petih dneh dobil po pošti nakaznan denar in na koncu ste še Vi plačali poštnino. Veste, naslednjic se sploh ne bom pogovarjal, kdo naj mi opravi posek. Se pogodba ni važna — mirno pridite, ker zdaj iz izkušnje vem, kaj je solidnost v poslovanju!«

*

V zadnjem obdobju so v glavnem že določene marže za posamezne blagovne skupine v trgovini. Hkrati so tudi določene v absolutni vrednosti marže za kmetij-

ske zadruge (razen, če le-te ne nastopajo kot proizvajavec ali soproizvajavec). Med tem je tudi določena marža za živino, in sicer 10 dinarjev pri kilogramu. S tem je v pretežni večini onemogočena izredna akumulacija zadržkam pri živini in jih že ta ukrep sili k pospeševanju proizvodnega sodelovanja. Vendar pa je treba pripomniti, da kljub temu na trgu nismo zaznali ustreznega odmeva.

V mesnicah se cena ni znižala.

Bodimo odkriti, to pa je v končni konsekvenci namen vseh novih ukrepov. Za kmetijske proizvode pa še velja dopolnilo, da je potrebno, da se cene, če ni objektivnih ovir, vrnejo na lanskeoletno ustrezno sezonsko obdobje. Namen ukrepa na vsekakor ni, da bi se preliha akumulacija iz zadrug k mesarskemu podjetju. In vendar je treba za Celje še nekaj povedati.

Celje rabi novo klavnico. To je problem, ki je v Celju nereč že domala desetletje. Za to bo potreben denar. In res je morda posrečena zamisel, da z denarjem negativnih razlik, ki so nastali z natanko določenimi maržami, zbere za gradnjo podjetje »Mesninac«. Vendar je to po splošnih načelih in dokaj razumljivo možno le tako, da Celjani vedo za kaj gre ter da se odvišna sredstva ločijo iz dohodka poklavnice v Celju ni samo zadeva podjetja (oziroma ekolojta). Ker končno osrednja nemške enote) »Mesnines«, temveč vseh prebivavcev v celjskem okraju.

Gre torej samo za ianost, informiranost in čiste račune.

Letos so moderne enodelne kopalko za ženske, ki pa res na kopališču ne morejo veljati za skromno oblačilo. Razen tega je tudi zelo dvomljiva trditve, da je deklica v kopalkah skromno oblečena, ker bi le težko zagovarjali nasprotno trditve, da se deklice morajo kopati v plesnih oblekah!?

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Nerazumljiva neodgovornost

Občinska zveza za telesno kulturo v Celju je za minuli četrtlet sklicala svoj prvi plenem; prvi plenem v času poldruga leta obstoja. Zal do pomembnega posveta, na katerem bi razpravljali o problematiki telesnovzgojnih organizacij na območju celjske občine, pa tudi o nekaterih vprašanih finaniranja npr. dela, ni prišlo, ker se je zbralo pre malo ljudi, ki bi zajamčili vsaj minimalno sklepčnost. Od 39-članskega upravnega odbora občinske zveze za telesno kulturo se je vabilu odzvalo le sedem članov (!); nekoliko bolj številčno so bili zastopani predstavniki posameznih športnih in partizanskih društev. Izredno slaba udeležba na prvem plenem občinske zveze za telesno kulturo, ki ga nazadnje sploh ni bilo, daje misliti, da se izvoljeni člani v ta odbor ne zavedajo važnosti in odgovornosti, ki so jo sprejeli, na drugi strani pa je tudi delen odsev dela in uveljavljanja občinskega foruma za telesno vzgojo. Gre namreč za dejstvo, da se občinska zveza za telesno kulturo v Celju še ni uveljavila kot družbeno politični čimbel, ki naj usmerja in vodi celotno politiko telesnovzgojnega udejstvovanja na svojem območju. Za takšno pasivnost je v precejšnji meri krivo njeno vodstvo, ki se je omejilo samo na organizacijo nekaterih tekmo vanj, na drugi strani pa izredno slaba pomoč, ki jo je občinska zveza dobila od nstreznih političnih forumov. To nerazumevanje političnih čimbeljev do dela občinske zveze za telesno kulturo je prišlo do izraza tudi ob nameravanem plenem, saj se pismenemu in osebnemu vabilu za udeležbo ni odzvali niti en predstavnik občinskega odbora socialistične zveze, ne občinskega komiteja zveze komunistov in prav tako ne občinskega komiteja ljudske mladine. Ta zadržanost je presenetila vse, saj navsezadnje potrjuje odnos nekaterih političnih forumov do dela, ki za jema več tisoč mladih ljudi, do dela, ki ga po vsej pravici nvrščamo med pomembne čimbele socialistične vzgoje in družbenega standarda.

Bolj kot odsotnost predstavnikov katere koli organizacije, je presenetila zadržanost zastopnikov občinskega komiteja ljudske mladine. Zakaj? Tudi športna in partizanska društva bi lahko imenovali mladinska. V njih močno prevladuje mladina; in tako je prav. Zal, pa je v vodstvenih organih teh društev pre malo mladih ljudi. Zato bi bila pomoč občinskega komiteja ljudske mladine v Celju, pa tudi vseh mladinskih organizacij športnim in telesnovzgojnim društvom več kot potrebna. Pa ne samo društvom, tudi v delu občinske zveze za telesno kulturo bi se moral v večji meri kazati vpliv mladih ljudi, takih, ki bi se znali zoperstaviti nekaterim eksczesom, ki so značilni za nekatere panoge športnega udejstvovanja v celjskem mestu. —mb

PORAZ V JESENICAH

V osmem kolu spomladanskega dela prvenstvenega tekmo vanja v slovenski košarkški ligi so igralci Elektra iz Soštanja utrpeli že svoj četrti poraz. V soboto zvečer so namreč na Jesenicah izgubili tekmo s tamošnjim moštvom z rezultatom 71:57 (30:29).

Po tem kolu so Soštanjčani zdrknili s tretjega na četrto mesto; imajo pa osem točk ter razliko v koših 497:443.

Velenje - še kar naprej v vodstvu

V predzadnjem kolu okrajne lige v košarki za moške so bili doseženi naslednji rezultati: ZKK Celje-Slov. Ko. n. ajice 72:60, Rogaška Slatina-Soštanj 49:36, Prebold-Velenje 67:118, Zalec-Partizan Celje 69:39.

Po predzadnjem kolu se kar naprej vodijo igralci v Velenju, za njim so člani celjskega železničarskega košarkškega kluba, ekipa iz Zalca itd. V zadnjem kolu bodo igrali: Prebold-Zalec, Soštanj-Slov. Konjice, Partizan Celje-Velenje ter Rog. Slatina-ZKK Celje.

Mednarodna zmaga

CELJSKIH ATLETOV
CELJE : GRADEC 311 : 237

V sredo popoldne je bil na stadionu Borisa Kidriča v Celju tradicionalni dvoboj mestnih reprezentanc Celja in Gradca v atletiki. Kakor v moškem delu tekmo vanja, tako so tudi članice celjskega atletskega kolektiva dosegle zaslužen in visoko zmago.

Zraven nekaterih odličnih rezultatov je dvoboj dal tudi tri nove rekordne izide. Tako je Me-

Celje : Trbovlje 2:1

V nedeljo popoldne je bila na Glaziji zanimiva nogometna tekma med starejšimi igralci iz Celja in Trbovelj. V obeh ekipah so nastopili nogometaši, ki so zlasti v letih pred vojno, pa tudi po njej navduševali številne ljubitelje te športne igre. Dvoboj se je končal z zasluženom zmago Celjanov 2:1. Svojo »prednost« so domačini izkazali tudi v letih, saj je seštevke let njihovih igralcev znašal 461, medtem, ko so imeli gostje kar za 51 let mlajše moštvo.

PLANINSKI KOTICEK

Kam na izlet?

Cemšeniška planina (1.200 m) nad Zagorjem je Celjanom malo znana, pa čeprav je ena najlepših v Sloveniji. Zlasti lepa je proti koncu julija, ko so obširni travniki posuti z najrazličnejšimi cveticami, k jih je na drugih planinah težko najti.

S prvim jutranjim vlakom, ali pa tudi z dopoldanskim motornim, se iz Celja odpravimo do Zagorja, kjer imamo takoj avtobusno zvezo v Izlake. Izstopimo pri kmetijski zadrugi, ali eno postajo pred kopaliscem, ter se po marjani poti podamo v planino. Priporočljivo je, da po kakih petnajstih minutah hoje ne nadaljujemo po markaciji zasavske transverzale, ampak da zavijemo na levo nazvaloz ter krenemo med hrisami proti idlični vasi Cemšenik, ki jo vidimo že od daleč. Leži v višini 750 metrov. V slabi uri hoje smo že v vasi, kjer so ne davnno odprli prav lepo solo. V tamošnji cerkvi so grobnice grofov Ostrovrharjev. Na pokopališču pa najdemo nagrobni kamen pesnika naše znane pesni »Otok blešča, Kajetana Ilieharja. Pesnik je umrl na gradu Gamberg, ki pa je danes v razvalinah ter ga vidimo iz vasi v smeri Zagorja. Zanimivo je, da je bil nekaj časa lastnik tega močnega gradu tudi Valvasor.

Iz Cemšenika se pot do vrha planine pri rezervoarju vodovoda, ki ga je zgradilo cemšeniško gasivko društvo. Na njegovem pročelju piše: »Ozdravljam te jetenov rog, ko dom zapuščam tvoj in te planine okrog ter belo vas in pod menoj. Iz nedelj sivih te gore, poklicani na dan so me, da zejo vsem gasita bom, pred ognjem Vas branila bom.«

Od tod do planinskega zavetišča na Cemšeniški planini je še kako uro hoje, v zadnjem delu po serpentinah preko planinskega travnika. Zavetišče na planini oskrbuje zagorsko planinsko društvo. Poleg zavetišča je depandansa, tako da lahko na tej postojanki prenočite okoli trideset ljudi.

Domov se vracamo preko Trojan, ki jih dosežemo po hoji na dobro markirani poti v slabih dveh urah. Tu počakamo na avtobus.

Ta izlet pa lahko napravimo tudi tako, da se iz Celja najprej popeljeemo do Trojana in se od tod vzpneemo nazgor; najprej po cesti, nato pa po gozdni poti do vrha. Ta pot je krajša in dosti lažja od one iz Izlak. Zato se pač v tem primeru vracamo v Celje iz planine preko Izlak, kjer se početi osvježimo v kopalnem bazenu, okrepčamo pa v kopalnici restavraciji.

dvešek dosegel pri skoku v višino z rezultatom 175 cm nov državni rekord za pionirje, Lubejeva pa pri skoku v daljino (5.57) nov državni rekord za mladinke. Razen tega je Pikula, prav tako član AD Kladivarja, dosegel pri metu krogle nov celjski rekord z 15.26 metra.

Končni rezultati: **MOSKI** — Celje : Gradec 180 : 151 točk. **ZENSKO** — Celje : Gradec 131 : 86 točk. **SKUPAJ** — Celje : Gradec 311 : 237 točk.

Stanko Loriger — enkrat drugače

Nogometaši Velenja že člani SCL?

Cetudi čaka nogometaše velenjskega Rudarja še povratna tekma v kvalifikacijskem turnirju za vstop v slovensko consko ligo, pa lahko že zdaj zapišemo, da so si z izdatno zmago v prvi tekmi proti Beli Krajini z Czrnoljci z rezultatom 9:1 (5:1) že več ali manj zagotovili prostor v družbi najboljših slovenskih enajstoric. To toliko bolj, ker se bodo v consko ligo plasirala kar štiri nova moštva in to sprico nedeljskega sklepa Nogometne zveze Slovenije, po katerem se do štivilo udeležencev v tej lgi že jeseni povečalo od dvanajst na štirinajst. Po tej odločitvi se bodo zmagovavci dvojnih srečanj v vseh štirih primerih uvrstili med slavenske ligoše. Po rezultatih prvih tekem, so si ta prostor med najboljšimi že skoraj zagotovili mariborski Zelezničar, ki je v prvi tekmi v Len-

davi premagal tamošnjo Naflo 3:2, nato Delamaris iz Izole, ki je v Tolminu premagal domače moštvo 4:0 ter velenjski Rudar, ki je na stadionu ob jezera odpravil Belo Krajino z visokim rezultatom 9:1. Nekoliko bolj tedo bo šlo ljubljanskemu Graficaru, ki je v prvem srečanju premagal enajstoročje Jesenic z minimalnim rezultatom 1:0.

To so seveda uganjane; odločitev bo padla šele v nedeljo. Toda, ne glede na to previdnost, se zdi, da je skoraj nemogoče; čeprav je zoga okrogla; da bi nogometaši iz Czrnoljci premagali Velenjane še z višjim rezultatom. Kot je bil dosežen minulo nedeljo v Velenju.

5 PRVIH MEST IN 2 REKORDA

Na nedeljskem republiškem prvenstvu pionirjev in pionirk celjskega Kladivarja pobrali kar lep izkupiček ne samo najboljših mest, ampak tudi novih rekordov. Tako je Kavalar z rezultatom 52.79 m postavil nov državni rekord v metu kopja. Na seznam najboljših v državi se je vpisal tudi Medveček pri skoku v višino s 170 cm. Izvrstven pa je bil še Pilih, ki je pri skoku ob palici premagal 310 cm.

Med Pionirkami sta naslova republiških prvakinj osvojili Leb-nova v metu krogle (9.63 m) ter Koričevića pri skoku v višino s 140 cm.

CELJSKI MLADINCI — REPUBLIŠKI PRVAKI

Namesto zanimivega turnirja z udeležbo najmanj petih moštev, se je republiško prvenstvo v rokometu za mladince končalo le v znamenju dvoboja med igralci celjskega Partizana ter moštvom iz Slovenjega Grada. V tem spopadu so zmagali Celjani z rezultatom 15:10 (8:3) in tako osvojili republiško lovoriko.

CELJANI — PETI

V nedeljo je bila zaključena republiška liga v rokometu za moške. Člani celjskega železničarskega kluba so se v zadnji tekmi srečali z moštvom Partizana iz Sentvida ter ga premagali z rezultatom 27:16 (14:5). S to zmago so Celjani zasedli peto mesto v končni oceni. Sicer so v osemnajstih tekmah zbrali 18 točk ter dosegli razliko v golih 368:334.

SINDIKALNO PRVENSTVO

Sindikata Rudnika lignita Velenje je letos ponovno organiziral tekmo vanje v nogometu, odbojki, namiznem tenisu in šahu. Ta tekmo vanja so že tradicionalna in sedaj potekajo med posameznimi ekonomskimi enotami. V šahu vodi Jama-vzhod, ki ima v svojih vrstah nekaj rednih igralcev, včlanjenih v šahovski sekciji, pri zabijanju golov pa je na prvem mestu gradbeni obrat, ki je svoje nasprotnike obrnil kar z 8:0. Ekipa namiznega tenisa še čakajo, da bodo prostori v kulturnem domu tudi zanje prosti, odbojkaši pa rešujejo svoje probleme ob veliki mreži in je vprašanje vodstva sporno, saj se potegujejo za najboljši naslov kar tri ekonomske enote: elektrostrojna, jama-vzhod in gradbeni obrat.

Dvojni praznik

Pred približno poldrugim mesecem so se v Celju zaprla vrata znane slaščičarne »RU-GO«. Ne bi zapisali teh vrstic, če ne bi bilo ime Rudolfa Goleža tešno povezano z narodnoosvobodilnim gibanjem. Pokojni heroj Miloš Zidanšek in mnogi danes še živeči nekdanji borci za svobodo, bi vedeli marsikaj povedati o slaščičarskem moštvu, ki jim je pomagal z vsemi sredstvi.

Zdaj ga je bolezen prisilila, da je stopil v zaslužni pokoj. Njegova strokovna sposobnost mu je omogočila, da je vodil slaščičarska podjetja že od 1922. leta naprej v Brežicah, nato v Laškem in od 1937. leta dalje v Celju.

Ko je bilo treba še v predvojni Jugoslaviji braniti slovensko narodno zavest, je bil vselej med prvimi, ki so izpolnjevali to dolžnost.

Redek primer slovenskega obrtnika je dostojen zaključek njegove obrtne dejavnosti, ki je povezana s 40-letnico samostojnega dela. Temu častnemu dogodku pa se pridružuje še 40 letni jubilej njegovega srečnega zakona z ljubeznivo ženo Marijo.

ki mu je vseskozi zvesto pomagala pri njegovem poklicu. S čestitkami k obema jubilejema se poleg ožjih sorodnikov in prijateljev pridružujejo mnogi Celjani in znanci. Njemu in njegovi družini želimo, da bi še vrsto let užival zaslužni pokoj. J. K.

Gibanje prebivalstva

Rajenih: 21 dečkov in 25 deklic

Poročili so se: Ilus Branko, veterinar iz Brestanice in Prilisa Cvetka, študentka agronomije iz Celja; Spur Franc, študent rudarske TS iz Kisovca in Jager Kristina, šivilja iz Ostroznega; Joka Francišk, bolniški strežnik in Namar Ana, bolničarka, oha iz Celja; Gerdej Bogomir, železn. tehnik iz Dolgih brd in Rodina Zofija, uslužbenka iz Debra; Tantič Mihael, tekstilni tehnik in Govek Zdenka, kuji-govodkinja, oha iz Duge Rese; Racman Jožef, elektrotehnik in Pleteršek Erika, trizerska pomočnica, oha iz Celja; Pušnik Roman, vodovodni monter iz Blatnega vrha in Jančič Cvetka, trg. pomočnica iz Rečice; Vrhovšek Karel, ključavničar in Kekec Julijana, oha iz Tebarja; Kranjc Emil, finomehanik in Bezovnjak Marija, delavka, oha iz Celja.

Umrli so: Ogriček Anton, upokojenec iz Celja, star 77 let; Plaznik Angela roj. Ključevšek, gospodinja iz Močilnega, stara 49 let; Zgank Jožef, kmetovalec iz Dolenje vasi, star 61 let; Cimerman Franc, preuzička iz Stopč, star 79 let; Drnjač Roman, otrok iz Sevnice, star 3 dni; Felčič Mihael, delavec iz Stopnika, star 28 let; Fidler Neža, upokojenka iz Celja, star 78 let; Gorenc Vinko, inv. upokojenec iz Vrhovega, star 59 let.

KRONIKA NESREČ

Amalija Vrhovšek iz Loke pri Zumi je padla in si zlomila nogo. — Pri padcu si je pretresel možgane in posko doval roko Franc Berger iz Parizel pri Braslovcah. — Ivan Esenek iz Vojnika je padel z mopedom in se poškodoval. — Franc Cimerman iz Stopja pri Grobelnem je padel in si posko doval Ključnico. — Tudi Agata Jazbinsel iz Kranjice pri Sentjurju je padla in si zlomila ključnico. — Marijan Planinšek je na Tebarjih padel s češnje; do bil je notranje poškodbe ter poškodba na nogi. — Dvajsetletna Ljubica Kostajnek iz Gotovelj se je pri delu opekla z vročo vodo. — Konrad Bevič iz Huma ob Sotli je padel in si zlomil nogo. — Pri padcu s koleksom si je roko zlomil Franc Cater iz Borovelj pri Braslovcah. — Friderik Kulman iz Celja je padel in si posko doval nogo. — Pr delu v gozdu s je nogo posko doval Gabrijel Brezovšek iz Zabukovec. — Andrej Najzar iz Kasaz pri Petrovcah je padel in si zlomil nogo.

Prometna KRONIKA

ALKOHOL

največji sovražnik varnosti prometa

V tem, ko smo v dosedanjih prispevkih pod naslovom prometne kronike obravnavali zlasti nekatere tehnične pogoje, ki vplivajo na varnost prometa na naših cestah in smo pri tem opozorili na ureditev kolesarskih stez, na nevarnosti, ki jih lahko povzročajo vprege, traktorji, pa tudi slabo pregledni ovinki, neprimerni in dotrajani mostovi, ozke ceste in podobno, pa naj velja današnji sestavek predvsem nekaterim koristnikom teh cest, tistim, ki lahko zaradi neupoštevanja cestno prometnih predpisov ali drugih, čisto subjektivnih okolnosti, prav tako povzročajo težke nesreče.

Cetudi se je število prometnih nesreč v primerjavi z znatnim porastom števila motornih vozil prej zmanjšalo kot povečalo, precej zaslug za to so imeli preventivni ukrepi varnostnih organov, zlasti pa prometne Ljudske milice pa so vzroki prometnih nesreč še zmeraj zelo zaskrbljujoči. Če namreč analiziramo vzroke prometnih nesreč, vidimo, da je videnost še vedno na prvem mestu njenih povzročiteljev. Poostreni ukrepi zoper vinjene vozilce so sicer ali določene rezultate, toda še zmeraj ne takšne, da bi lahko rekli, da se je stanje izboljšalo. Lani je bilo na cestah celjskega okraja 385 prometnih nesreč, ki so v 24-ih primerih zahtevale smrtne žrtve. Od teh pa je zaradi videnosti in zatore pri lastni krivdi izgubilo življenje kar deset ljudi. Alkohol je še zmeraj največji sovražnik varnosti prometa na cestah. Zato bi bilo prav, če bi tudi sodniki za prekrške ter redna sodišča izrekala otrežje kazni zoper tiste, ki zaradi uživanja alkoholnih pijač ogrožajo svoja in druga življenja na cestah. Skratka, kaj nam pomagajo kolesarske steze, dobro urejeni o-

vinki, lepo vzdrževane ceste in podobno, če se pa po njih vozijo tudi ljudje, ki pri pitju alkoholnih pijač ne poznajo prave mere? Nadaljnji vzroki prometnih nesreč so še prevelika hitrost, neupoštevanja prednosti v križiščih, nepravilno prehitavanje ter sprečavanje, nenakazovanje spremembe smeri vožnje, neupoštevanje prometnih znakov, utrujenost voznikov, vzporedne vožnje kolesarjev, nepravilna hoja pešcev v voznišči itd. Skratka, gre za vzroke, katerih število bi lahko izdatno zmanjšali, zlasti še, če bi v akciji za večjo varnost prometa na cestah, ki pa ni kampanjska ampak stalna, sodelovali tudi vsi koristniki cest, od voznikov motornih vozil do kolesarjev in pešcev.

Slab most ovira promet

Do nedavnega je bil znak s prepovedjo nad 1 tono prevoza čez Dravinjo v Ločah nameščen til pred samim mostom iz obeh smeri. Posebna komisija, ki so jo ogledala njegovo ogrodje v preteklem tednu, pa je odredila, da se te table postavijo tudi v Slov Konjicah oziroma v Poljčanah Potniki, ki se vozijo z avtobusom na Progi Poljčane—Zreče morajo v Ločah presedati, medtem ko avtobus iz Lendave za Ljubljano vodi preko Pragerskega in Bistrice. Seveda je oviran tudi tovarni promet. Kako dolgo bo to trajalo je težko reči, ker ni trenutno na razpolago sredstev za temeljito popravilo mostu.

Preteklo nedeljo je potekalo na Bledu 5. mednarodno ribiško tekmo vanje v odlovu rib. Zbranih je bilo 123 tekmo vanjavcev in tekmo vanjav, med katerimi je ekipa Celja (Vanovšek, Perc, Puh) zasedla tretje mesto s 187 ulovljenimi ribami (teža 19.25 kg). Posebno priznanje gre invalidu Vanovšku, saj si je s 130 ribami priboril prvo mesto v konkurenci posameznikov.

Občinska zveza DPM bo tudi letos organizirala **DNEVNO LETOVANJE »NA GRICKU«** in to 2 izmeni v juliju in 2 izmeni v avgustu. Pionirji naj oddajo prijave na solah. Za vodstvo skupin sprejme

16 vzgojiteljev in več upravnikov

Za vzgojitelje — vodiče se lahko prijavijo študentje, ter dijaki zadnjih letnikov srednjih šol, za upravnike pa prosvetni delavci. Pismene prijave z navedbo izmene, v katerih bi lahko sodelovali, oddajte do 25. junija v pisarni Razlagova 3 (tov. Smauc), kjer dobite tudi podrobne informacije.

Ugoden nakup pohištva

Lesno industrijski kombinat SAVINJA CELJE

Prodaja na drobno vsem interesentom razno komadno pohištvo izvozne kvalitete
Ležalne stole od 1350 din navzgor
Mize od 1000 din navzgor
Omarice in stole ter razne druge izdelke po tovarniških cenah.
Prodaja se vrši ob delavnikih od 8. do 12. ure v prodajnem oddelku podjetja.
LIK Savinja — Mariborska cesta 116

RAZPIS

Stanovanjski sklad Zalec dopolnjuje objavljen razpis za prodajo stanovanj v stolpiču I. in II. v Zalcu na zaziadlni enoti soseska DOM I. Zalec, ki je bil objavljen v »Celjskem tedniku« št. 5 z dne 2. II. 1962.

DOPOLNILNI NATEČAJ

za odprodajo stanovanj zasebnikom v stolpiču I. in II. v Zalcu, in sicer:

1. trosobna stanovanja tipa A 67,94 m² po 4.329.000 din
2. dvosobna stanovanja tipa B 44,72 m² po 2.857.000 din
3. dvosobna stanovanja tipa C 48,06 m² po 3.070.000 din
4. enosobna stanovanja tipa D 28,80 m² po 1.872.000 din

pod naslednjimi pogoji:
Kupec stanovanja mora vplačati takoj, oziroma do vselitve 20 % od predračunske vrednosti stanovanja, člani Zveze borcev NOV ter invalidi ZVVI pa vplačajo 10 % od predračunske vrednosti stanovanja, ostanek pa bo sklad kreditiral na 30 let po 2 % letni obrestni meri, članom ZB NOV in ZVVI pa na dobo 40 let po 2 % letni obrestni meri.

Kupec mora vplačati za stanovanje Član ZB in ZVVI pa:

tipa A 865.800 din	432.900 din
tipa B 571.400 din	285.700 din
tipa C 614.000 din	307.000 din
tipa D 374.400 din	187.200 din

Stanovanja tipa A in C so z ložo. Vsa stanovanja so opremljena z električnimi štedilniki ter navadnimi, boilerji ter ogrevana s centralno kurjavo.

Razlika, ki bi nastala v vrednosti stanovanja med predračunsko in dogotovitveno gre v breme kupca stanovanja, vendar bo to razliko stanovanjski sklad kreditiral, po zgoraj navedenih pogojih.

Poleg navedenih je za odprodajo še eno stanovanje v 9-stanovanjskem bloku v Preboldu s 64 m² za predračunsko vrednost 3.300.000 din. Stanovanje ni opremljeno z električnim štedilnikom in ni ogrevano s centralno kurjavo. Prodajni pogoji: 20 % vplačilo do vselitve to je 660.000 din, razliko pa kreditira stanovanjski sklad za dobo 30 let po 2 % letnih obrestih.

Stanovanjem pripadajo majne pritlikline v kleti, skupna pralnica in sušilnica. Del stanovanj bo dokončan januarja 1963, del pa maja 1963.

V ceni stanovanja je vračunan komunalni prispevek, prispevek za vodovodni in elektro priključek itd.

Vse potrebne informacije dobijo interesenti v pisarni Stanovanjskega sklada Zalec.

VSE KAR
RABIŠ, DOBIŠ
POD ENO STREHO
ZATO V
VELEBLAGOVNICO

TKANINA GALANTERIJA
čljudski magazin
CELJE

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Kmetijski zadrugi Celje — Ekonomski enoti Celje razpisuje delovno mesto

pomočnika v trgovini

(kmetijski apoteki)

Pogoj: za razpisano delovno mesto se zahteva nižja kmetijska šola ali kakšna druga podobna predizobrazba.

Nastop službe takoj. Plača se ureja po pravilniku o nagrajevanju. Rok za vlaganje ponudb je 30. 6. 1962 na KZ Celje — EE Celje.

Razpisna komisija pri okrožnem sodišču v Celju razpisuje za Okrožno sodišče v Celju

2 mesti strojepisk

POGOJI: dovršena nižja gimnazija ali njej ustrezna šolska izobrazba. Kandidati, ki se bodo prijavili, pa doslej še nimajo strojepisnega izpita, bodo morali opraviti za sprejem v službo preizkusni izpit.

Plača po zakonu o javnih uslužbenih.
Prošnje, kolkovane s 50 din in življenjepisom je vložiti najkasneje do 15. julija 1962 pri predsedništvu okrožnega sodišča v Celju.

Presenečenje mladih

Dramska skupina DPD »Svoboda« Zagrad nas je zopet presenetila z zelo uspešno predstavo »Dnevi naše sreče« v režiji zelo mladega režiserja F. Piveca in še mlajših igravcev. Režisersko in igravsko dobro izdelano predstavo je mogoče motilo edino nekoliko manjših propustov. Vse te slabosti pa je pretehtalo dejstvo, da je mladi režiser z mladimi igravci napravil predstavo, ki ni zadovoljila samo publike, temveč tudi sladokusce, saj so se tudi člani občinskega sveta Svoboda in PD Celje, s svetom za dramsko delo pohvalno izrazili o predstavi.

Razpis

Osnovna šola Zalec

Komisija za štipendije

razpisuje

za šolsko leto 1962-63 naslednje štipendije

- 6 štipendij za učiteljice
- 2 štipendiji za VPS-kemija
- 2 štipendiji za VPS-univ.-ruščina
- 2 štipendiji za VPS-univ.-zg. ze
- 2 štipendiji za VPS-defektologija
- 2 štipendiji za VPS-univ.-slovenščina
- 2 štipendiji za VPS-univ.-biologija
- 2 štipendiji za VPS-univ.-angleški jezik
- 2 štipendiji za VPS-glasba
- 2 štipendiji za VPS-univ.-ma, fizika
- 1 štipendija za študij psihologije
- 1 štipendija za študij pedagogike

Prošnje je treba vložiti do 1. julija 1962. Informacije v tajništvo šole Zalec.

TEKSTILNA TOVARNA »JUTEKS« ZALEC

razpisuje delovno mesto

ključavničarja

Kandidat mora imeti Industrijsko kovinarsko šolo.

Ponudbe poslati do 1. julija 1962.

Trgovskega pomočnika

mlajšega za bencinski servis

Sempeter v Sav. dolini

takoj sprejmemo.

Ponudbe poslati na PETROL Celje

TOVARNA KOVANEGA ORODJA ZREČE želi pridobiti naslednje sodelavce:

1. 2 strojna inženirja

z najmanj 5 let industrijske prakse, za delovno mesto šefa proizvodnje in za vodjo referata za napredek proizvodnje.

2. diplomiranega ekonomista

(z ali brez prakse) za vodjo analitskega oddelka.

3. več strojnih tehnikov ali absolventov

I. stopnje visokošolskega študija (z ali brez prakse) za konstrukcijo proizv. orodij, tehnologijo in organizacijo proizvodnje.

Družinska in samska stanovanja v kratkem na razpolago v Zrečah po dogovoru eventualno tudi v Celju. Prevoz Celje — Zreče (25 km) in obratno zagotovljen.

Interesente vabimo, da se od 1. do 10. julija osebno zglašijo v podjetju (potne stroške povrnemo) ali do 30. VI. pošljejo pismene prijave.

OBJAVE IN OGLASI

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU

Petek, 22. junija 1962 ob 20. uri: Marcel Franck: SREČA NA UPANJE. Gostovanje v Sentjurju pri Celju.

Sobota, 23. junija 1962 ob 16. uri: Moliere: SOLA ZA ZENE. Gostovanje v Velenju. Ob 20. uri: Moliere: SOLA ZA ZENE. Gostovanje v Velenju.

Nedelja, 24. junija 1962 ob 19.30. uri: Moliere: SOLA ZA ZENE. Iven. Ob 20. uri: Marcel Franck: SREČA NA UPANJE. Gostovanje v Dubravi.

Torek, 26. junija 1962 ob 20. uri: Marcel Franck: SREČA NA UPANJE. Gostovanje v Mozirju.

Sreda, 27. junija 1962 ob 20. uri: Moliere: SOLA ZA ZENE. Gostovanje v Smarju pri Jelšah.

KINO

KINO »UNION«
22. 6. 62. — 25. 6. 62. »S. O. S. Pacifik« angleški film
26. 6. 62. — 30. 6. 62. »DEKLE S KOVC.« italijanski VV film

KINO »METROPOL«
25. 6. 62. — 26. 6. 62. »NUJEN POZIV«, angleški film
27. 6. 62. — 30. 6. 62. »BELI SEJK« italijanski film

LETNI KINO
25. 6. 62. — 25. 6. 62. »PRILOZNOSTNI NASMEH«, amer. barvni Csc film
26. 6. 62. — 29. 6. 62. »PREPOVEDAN PLANET«, amer. barvni Csc film

KINO »SVOBODA« SEMPETER V SAV. DOLINI
25. 6. 62. — 24. 6. 62. »MARATONSKA BITKA«, ital. fr. barvni Csc film
27. 6. 62. — 28. 6. 62. »MARTIN V OBLAKIH«, domači film

RAZPISI

»GOSTILNA PRI BAZENU« Prebold razpisuje mesto honorarnega računovodje. Zaposlitev traja vsak dan po 2 uri. Osebnih dohodkov se izplačuje v okviru Pravidnika o delitvi osebnih dohodkov.

Okrajna zveza ribiških družin Celje išče honorarnega blagajnika. Informacije Celje, Razlagova 1.

Podjetje Javne naprave Celje. Razpisuje delovno mesto VISOKO KVALIFICIRANCA SOFERJA-MEHANIKA kategorije C.

Novo družinsko stanovanje bo zagotovljeno z novim letom.

ZAHVALA
Prisrčno se zahvaljujem Dr. Mikecu za skrbno zdravljenje moje težke bolezni in da mi je s tem rešil življenje. Pogelšek Marija — Jožefov hrib

IZLETI PO JUGOSLAVIJI

1. 6-dnevni izlet v OHRID — potovanje z avionom, prijave do zaključnega števila prijaviteljev.

2. 7-dnevni izlet v DUBROVNIK — kombinirani vlak, ladja in avtobus, prijave do 15. junija 1962.

Devetdnevno potovanje po Jugoslaviji odhodi vsak ponedeljek v juniju, juliju, avgustu in septembru. Prijave sprejemamo najkasneje 14 dni pred začetkom potovanja.

4. 4-dnevni izlet v ĐERDAP, prijave do zaključnega števila.

PRI OMEMENJENIH IZLETIH SE KORISTI OBJAVA K-15.

IZLETI V INOZEMSTVO
1. Za člane planinskega in turističnega društva avtobusno potovanje v SVICO, preko AVSTRILIJE, v povratku preko SEVERNE ITALIJE, prijave do 15. julija 1962.

2. Tradicionalno potovanje po ITALIJI: FIRENCE, RIM, NAPOLI, POMPEJI, prijave do 19. julija 1962.

3. Za člane turističnih in planinskih društev 6-dnevno potovanje z avtobusom po avstrijskih in italijanskih DOLOMITIH, prijave do 10. julija 1962.

5. 3-dnevno potovanje v ASIAGO — prijave do zaključnega števila.

ZAHTEVAJTE ZA VSE IZLETE PROGRAME V NAŠI POSLOVALNICI

Potniki v inozemstvo. — Pri nas dobiti najhitreje vse vrste vozniških kart za inozemstvo — vlak, ladja, avtobus. Prav tako vam najhitreje posredujemo nabavo vseh tujih viz preko naših filijal v Zagrebu, Beogradu, itd.

Pred vsakim potovanjem obiščite Kompass — Celje in prebrali se boste o naši solidnosti!

Udeležite se Kompassovih kvalitetnih potovanj po domovini in drugih evropskih državah. Obiščite poslovvalnico Kompass — Celje, Tomšičev trg 1. Telefon 23-50 — nudimo vam vse turistične informacije brezplačno. Kompassov oddelek za letni oddih vam postreže z vsemi cenami hotelskih in privatnih uslug širom Jugoslavije in tujine. Od 25. maja dalje v prodaji novi vozni redi.

Turistično podjetje Kompass — Celje Tomšičev trg 1. telefon 23-50

ZAHVALE
Ob grenki izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

OGRIZEK ANTONA izražamo globoko hvaležnost vsem, ki so z nami sočustvovali in nam v najtežjih trenutkih pomagali. Iskrena hvala kolektivni Tovarne emajlirane posode, sostanovalec, društvu upokojencev in zvezi vojnih invalidov, vsem govornikom, godbi ter č. duhovščini. Zahvaljujemo se vsem, ki so mi izkazali poslednje čast, za spremljanje na njegovi zadnji poti ter obsuli njegov grob z venci in cvetjem.

Neutolažljiva žena, hčerke in sin.

FRODAM

SEST-OKENSKI KOZOLEC in veliko palmno prodam, Maršič Helena, Braslovec.

NOV RADIO APARAT »TRIGLAV« z glasofonom ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

ENOSTANOVANJSKO HIŠICO v Celju prodam. Naslov v upravi lista.

KOMPLETNO OKNO 140x180 primerno za verando prodam. Selce 18. Celje.

ENODRUŽINSKO HIŠO z vrtno 700 m², ena soba takoj vseljiva, prodam. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

SAMSKO SOBO vseljivo — večje, s pritlikinami, shrambo in vrtno prodam v Velenju. Kos Celje — Oblakova 24.

NSU PRIMO 150 cm — 4500 km. prodam. Fekonje — Ljudski magazin, Celje.

GRADBENI MATERIAL ZA GARAZO, vključno z vsem potrebnim prodam. Ponudbe poslati na upravo lista pod »Garaza«.

ŠTRISOBNO KOMFORTNO stanovanje vseljivo prodam. Adamič H. Celje — Stanetova 21.

PUČH 125, opremljen, odlično ohranjen prodam. Rezar, Dolenja vas 20 Prebold.

STANOVANJA

Iščem prazno sobo v mestu. Nudim nagrado 40.000 din. Naslov v upravi lista. Zenski srednjih let nudim opremljeno sobo za pomoč v gospodinjstvu. Grezljelj Jožica, Opekarska 5, Celje.

RAZNO

Zgubila se je možka ročna ura »Darwila« na poti od Prebolda do Gomilkega. Postnega najditelja prosim, da jo vrne na naslov — Rezar, Frazc, Dolenja vas 20, Prebold, proti nagradi.

POSEBNO OBVESTILO!

V mesecu juniju, juliju in avgustu organiziramo vsako nedeljo enodnevnne izlete v znane letoviske kraje Slovenije.

PROGRAM IZLETOV ZA MESEC JUNIJ 24. junija: v CRIKVENICO in SELCE CENA: 3.500 din

Izletniki lahko koristijo legitimacije K-15 za znižano vožnjo s 75 odstotnim popustom.

ZAHTEVAJTE PROGRAME V POSLOVALNICI.

Prijave sprejemamo v poslovalnici Celje, Titov trg 3, tel. 28-41 (nasproti avtobusne postaje) in v poslovalnici Velenje, Šaleška 14/d do vsakega petka do 19 ure.

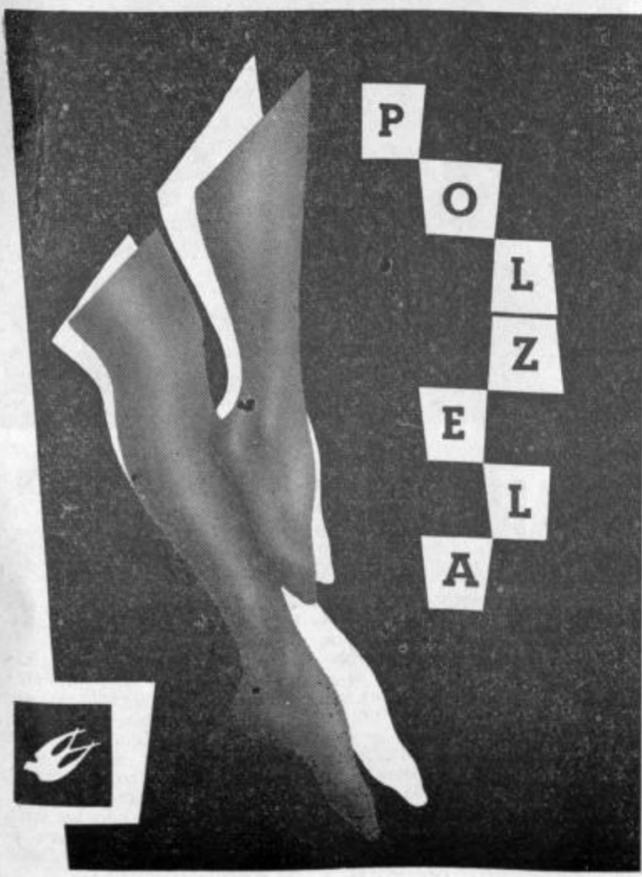
POTUJTE Z UDOBNI TURISTIČNI MI AVTOSI, KI VAM JIH NUDI IZLETNIK — AVTOSI PROMET CELJE.

IZLETNIK Celje

MALO KOMFORTNO VSELJIVO STANOVANJE v Celju kupim. Naslov v upravi lista.

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštne predal 16 — telefon 25-25 in 25-24 — uprava Celje, Trg V. kongresa 5 — poštne predal 152 — telefon 25-75 in 20-89 — tekoči račun pri Narodni banki Celje: 605-11-656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400 četrtletna 200 din — Inozemstvo 2400 — posamezna številka 20 dinarjev — Rokopisov ne vračamo — sprejem oglasov, razpisov in objav do vsake srede do 12. ure v oglasnem oddelku Trg V. kongresa

Informacije o oglaših, razpisih in objavah dobite le v upravi Celjskega tednika

KAJ?
KJE?
KDO?

PRI NAS IN PO SVETU

KDAJ?
ZAKAJ?

Pred Dnevom borca: reportaža iz slavnih dni NOB

V BOMBNIKU NAD GRAZ IN SEGEDIN

O naprednem mladincu, funkcionarju SKOJ in proborcu JOZETU BOZICU-PINU je bilo do sedaj le malo napisanega, čeravno ga je prav dobro poznala generacija mladine, ki je dorasčala v letih pred drugo svetovno vojno.

Na osnovi zbranih podatkov, s katerimi razpolaga občinski odbor Zveze borcev v Celju, bomo skušali v reportažnem zapisu posredovati odlomke iz kratkega revolucionarnega življenja tega junaškega vzornika mladine v tistih usodnih dneh.

Jože Božič je bil star komaj leto dni, ko se je po končani prvi svetovni vojni s starši preselil v Celje. Njegov oče je bil zidar, ki je bil dostikrat brez dela, toda kljub temu je želel, da bi sin imel lepše življenje in ga je šolal. Jože je končal gimnazijo v

Leta 1939 je Jože Božič odšel na odsluženje vojaškega roka. Kot strojni tehnik je bil sprejet v pilotsko šolo in postal rezervni podporočnik. Po odsluženju vojaškega roka se ni vrnil v Celje. Zaposlil se je v tovarni motorjev v Rakovici.

1941. leta.

Sramotni zlom kraljeve vojske in izdajstvo v vrhovih predaprilske oborožene sile je imel tudi številne svetle izjeme. Ni dvoma, da je take izjeme povzročilo prav delo Partije z množičnim gibanjem odpora proti fašizmu v Narodni fronti.

Podporočnik kraljevega letalstva Jože Božič je iz delavnic v Rakovici odhitel na vojaško letališče. V pilotsko kabino bombnika ni sedel iz vdanosti kralju in vladi, temveč kot sin delovnega ljudstva, ki mu je grozil najhujši sovražnik.

ni. Sodeloval je v eskadri, ki si je v toči protiletalskega topništva in med roji hitrih »Messerschmidov« izsilila pot do Graza v Avstriji in odvrгла tovor bomb. Bil je v eskadri, ki je uspešno bombardirala koncentracijski položaj sovražnih čet v Segedinu na Madžarskem. Tu je pogumno eskadrilo zadela težka katastrofa. Edino Jože Božič se je s svojim bombnikom vrnil v bazo.

Jugoslovanskim veljakom je gorelo pod podplati. Simovič, predsednik vlade »enodnevnice« in letalski general je potegnil letala iz boja in skrbel le še za to, da reši vlado, kralja in zaklade na varno. Jože Božič bi moral leteti v Kairo. Tega povelja ni več hotel izpolniti. Ni bilo v korist ljudstva. Vedel je, da odslej letalskega podporočnika ni več, da se bo začel drugačen boj... Prebijal se je srečno proti domu...
(konec prihodnjic)

Levo: Jože Božič-Pino v uniformi letalskega podporočnika bivše jugoslovanske vojske. Desno: motiv iz Gradca, ki je bil cilj eskadrile jugoslovanskih bombnikov.

Celju, potem pa se je vpisal v srednjo tehniško šolo v Ljubljani. V Ljubljani je napreden dozorevajoči mladenič prišel v družbo z naprednimi marksistično usmerjenimi tovariši. Najbrž je bil že v Ljubljani sprejet v SKOJ, kajti po vrnitvi v Celje, kjer se je zaposlil v Westnovi tovarni, je že deloval kot skojevski funkcionar, kot predavatelj in športnik.

Njegovo predvojno delovanje je bilo podobno aktivnosti vseh tedanjih pripadnikov SKOJ. Po letu 1937, ko se je Komunistična partija okrepila in začela pripravljati množice za boj proti fašizmu, so bili skojevci še posebno aktivni. Včlanjevali so se v različne napredne in nacionalno usmerjene mladinske organizacije ter društva. Jože Božič je imel velik ugled in vpliv na mladino v skavtski organizaciji. Ni sicer točno ugotovljeno, toda Jože Božič je moral že pred vojno postati član Partije, ker je bila praksa, da so bili vodilni funkcionarji SKOJ mlajši člani KPJ.

Brez dvoma je Jože tudi v jugoslovanski vojski deloval kot komunist. Partija je v tistem času posvečala veliko pozornost delovanju v vojski, zlasti med napredno in nacionalno usmerjenim nižjim oficirskim kadrom. Partija je svoje člane usmerjala k intenzivnemu učenju vojaških ved, da bi v danem trenutku imela sposobne vojaške voditelje. Ti mladi ljudje so bili jedro mladine, ki se je pod vodstvom Partije in SKOJ tajno urila v vojaških spretnostih, ki je zbirala orožje za boj proti fašizmu, kajti bilo je več kakor jasno, da profašistične vlade stare Jugoslavije z Göringovim prijateljem knezom Pavlom na čelu, nimajo namena braniti jugoslovanskih narodov pred sovražniki.

Na žalost v podatkih manjkajo fragmenti o delovanju Jožeta Božiča v času, ko je delal v Rakovici. Toda brez dvoma tudi tam ni bil politično neaktiven. To dokazujejo dogodki, ki so se z velikim naglico odvijali v tistih usodnih dneh v aprilu in maju

Kot kapljica v morje so učinkovali ogorčeni posamezniki, da bi Nemci in Italijani ne imeli prelahkega plena v Jugoslaviji. V tej zmedeni in vesteh o splošnem porazu in razsulu so kot upanje in olajšanje krožile tudi vesti o posameznih uspehih jugoslovanskega orožja. Jože Božič je v svojem bombniku zastarelega tipa poletel nad sovraž-

Oslovska sreča

Za svojevrstno prometno nesrečo z razmeroma blagim izidom na železniški postaji v Čitluku so trije krivi: lastnica osla, strojevodja, predvsem pa trmasti sivček sam.

Pri prehodu čez železniški tir se je oslu prostor med tiri zdel najbolj primeren kraj za ugajanje trme. Lastnica si je prizadevala, toda morda ne dovolj, strojevodja pa ni dobro pazil in je tresčil v žival ter jo rnil pred sabo kakšnih petdeset metrov. K sreči se oslu pri srečanju z železnim konjem ni nič pripetilo. Razsula se je samo moka, ki jo je tovoril.

Izdajavka mačjega rodu

V vasi Punt v Istri je mačka, ki dela izjemo mačjemu rodu. Mačke so sicer znane kot čiste, ki se po svoje neprestano umivajo. Toda v vodo prostovoljno ne gredo. Mačka iz hiše Ane Ritoša pa se rada kopa v morju, vrh tega pa je izvrsten ribič. Ob vsakem kohanju si privošči ribjo »pečenko«.

Ne samo sijajno izvedena akrobatska točka v programu pred dnevi gostujočega varietea »Color« temveč tudi napoved konferansea me je vzpodbudila, da sem odličen par obiskal. Zakaj? Ime Rupnik je tako naše, da je bilo treba pomisliti, če ni »naše gore list«?

In res! Močnejša polovica akrobatskega para Aleksander Rupnik se mi je predstavil z gladko slovenščino, medtem ko je nežna polovica Elvira Rupnik po rodu Čehinja iz slovite akrobatske družine »Kolorado«.

Razumljivo, da me je zanimalo, kako da je na Polzeli rojeni Rupnik eden izmed redkih Slovencev v akrobatskem poklicu? Po vojni se je kot sin oficirja pogosto selil. V Osijeku je igral nogomet in končal gimnazijo. Služil je vojsko v odredu JLA v sestavi sil OZN na Sinaju in se navduševal za študij na visoki fizikalni šoli.

Potem je slučaj nanesel, da je spoznal Elviro iz »dinastije« akrobatov. Zaročenec umetnice ni stal dolgo ob strani. Zamikalo ga

Napoleonovci v Piranu

Ne, to ni pustni sprevod. Posnetek je star komaj kakšnih štirinajst dni. Poslal nam ga je dijak srednje pomorske šole v Piranu Milan Jagodič (razlogav strelce v sredini) z ustrežno obrazilovito.

Jugoslavija je postala v zad-

tolskih junakov, pa do Teodor Kleopater in Luerecij. »Fra Dijabolo« je film o bojih z Napoleonovimi vojskami iz časov, ki jih je na slovenskem opeval Valentin Vodnik v svoji »oživilni Iliriji«. Internacionalna zasedba je postala visoka mo-

Režiser je moral imeti predstavo o že zelo izčrpani francoski soldateski, če je za Napoleonove pešce oblekel fante iz pomorske šole, ki šele na urah predvojaške vzgoje dobivajo prve lekcije iz vojaških ved. No, fantje si tega niso gnali k sreči, saj so dobili v dnevih snemanja tisočaka na dan.

Za spomin (kajti kdo ve, če bodo film kdaj videli) so si privoščili tole sceno na svoje roke. Kdo ve, če ni bolj dinamična in pristna od onih, ki so se izcimile v glavi režiserja te najnovije »zgodovinske mojstrovine«.

OD TU IN TAM... ČEBELE PRED SODIŠČEM

V Nikšiču v Črni Gori ima sodišče opravka s slučajem, ki je močno podobno tistemu »Jazbecu pred sodiščem«.

Kmet Danilo Božovič je tožil kmetijsko zadrugo iz Danolovgrada za plačilo škode, ki so jo povzročile čebele iz imenovane zadruge. Ko je nekega dne peljal čez polje vprežni voz, se je roj čebel lotil kmetovega konja. Konj je bil tako hudo opikán, da je poginil. Sodnik ima težave, kako naj razsodi, kajti upravnik zadruge se spretno izmikla krivdi svojih čebel, ko pravi:

— Konja bi lahko napadel tudi roj divjih čebel. Kdo bi bil potem kriv? —

njih letih »eldorado« za filmarje z vsega sveta. Vzrok za to niso samo lepote naših krajev, nedotaknjenost naših starinskih mest. Privlačna je menda predvsem ugodna finančna klima: pri nas, saj so gotovo usluge naših filmskih podjetij, naših statistov, igravcev in podobnih ekip do že proslavljene konjenice, med najcenejšimi v Evropi.

Kot je mnogim Ljubljancem, zlasti pa študentom, »snemanje pri filmu« postal priložnostni zaslužek, tako se podobne priložnosti pogosto nudijo ljudem v naših obmorskih krajih.

Pred nedavnim so v Piranu posneli Italijani nekaj kadrov za novo »zgodovinsko mojstrovino«, za film »Fra Dijabolo«. Videli smo že vse polno takih mojstrov in od pračarja Davida, preko bojev s Huni, antičnih mi-

da. V filmu nastopajo poleg Italijancev še Francozi, Američani, Nemci in bojda tudi Jugoslovani. Slednji so kajpada »zasedli« epizodne vloge in vloge statistov v množičnih scenah. Tu so spet naši nepogrešljivi konji z jezdecji vred.

SANKANJE na puščavskem pesku

Gradbeniki pravijo, da je treba hišo graditi iz naravnega materiala. Kaže, da se tudi športne panoge rojevajo iz podobnih pobud. Smučanje in sankanje se je preselilo iz snežnih poljan na vodo, in kot vidimo na sliki, tudi na peščena prostranstva.

Skoraj ni treba ugbati, kje se je ta šport »rodil«. V Ameriki so področja, ki so skoraj do pike podobna afriškim puščavam. Tako puščavo imajo tudi na polotoku Floridi. Kaj naj bi počeli s peščeni prostranstvi? Kar precej. V pesek vrtajo luknje in iščejo naf-

to, zato so tu tudi ljudje. Sem prihajajo snemati filmarji, vsi skupaj pa so se ogreli za svojevrsten šport. Sankanje po pesku je močno podobno smučanju na vodi, le da čoln zamenjuje puščavski jeep. Pravokotna plošča iz plastične mase drsi z veliko hitrostjo po razgretem pesku čez ravnine in gričevce. Zanimivo, pa vendar spet samo za bogate ljudi...

Upajmo, da si kdo ne izmislil kaj podobnega še za travo. Zamislimo si trop takih športnikov na sončnih travnikih — in obup kmetovavcev?!

Akrobat iz naših lagav

— Po treh letih odvega dela in zakonskega življenja bi to bilo le še zakamufirano maščevanje so-